

**STRATEGIA
INTEGRACJI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY JEŻEWO
NA LATA 2011-2020**

STYCZEŃ 2011

SPIS TREŚCI

<u>1. CZĘŚĆ WSTĘPNA.....</u>	<u>6</u>
1.1. TŁO I PRZYCZYNY.....	6
1.2. WARTOŚCI i DEFINICJE.....	8
1.3. STRUKTURA DOKUMENTU.....	12
1.4. PRZESŁANKI WYNIKAJĄCE Z DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH.....	14
<u>2. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA.....</u>	<u>31</u>
2.1. CHARAKTERYSTYKA GMINY.....	32
2.2. DEMOGRAFIA.....	33
2.3. PROBLEMY SPOŁECZNE Z PERSPEKTYWY OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ	35
2.4. KWESTIA OPIEKI NAD DZIECKIEM.....	41
2.5. KWESTIA OSÓB BEZROBOTNYCH.....	44
2.6. ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH	51
2.7. KWESTIA PRZESTĘPCZOŚCI.....	53
2.8. KWESTIA NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI.....	55
2.9. IDENTYFIKACJA NAJWAŻNIEJSZYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH	57
2.10. ANALIZA WYNIKÓW ANKIETY.....	61
2.11. ANALIZA SWOT.....	64
2.12. ZASOBY UMOŻLIWIĄJĄCE ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH.....	71
2.13. PODSUMOWANIE CZĘŚCI DIAGNOSTYCZNEJ.....	76
<u>3. CZĘŚĆ PROGRAMOWA.....</u>	<u>79</u>
3.1 MISJA.....	79
3.2. CELE STRATEGICZNE.....	79
3.3. MONITORING I WDRAŻANIE STRATEGII.....	88
<u>4. UWAGI KOŃCOWE.....</u>	<u>97</u>

AUTORZY

1. Treść dokumentu to opinie i dogłębna analiza:

- Anonimowych mieszkańców gminy wypełniających ankietę;
- Uczestników spotkania informacyjnego

2. Skład Grupy Roboczej:

- Ewa Traczyk – Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jeżewie
- Zbigniew Dąbrowski - Dyrektor Gminnego Ośrodka Kultury w Jeżewie
- Danuta Kaczmarek – Pełnomocnik do spraw Profilaktyki i Uzależnień w Gminie Jeżewo
- Hanna Adamkiewicz – pedagog w Zespole Szkół w Jeżewie
- Sławomir Pawlak – Kierownik Posterunku Policji w Jeżewie

WPROWADZENIE

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Jeżewo na lata 2011-2020 aktualizuje dokument opracowany w 2005 roku.

Uaktualnienie strategii zostało wymuszone poniekąd zmianami gospodarczymi, społecznymi i ekonomicznymi, które zaszły w całej Polsce, jak i w Gminie Jeżewo.

Problemy egzystencji osób samotnych, starszych i niepełnosprawnych, dzieci i młodzieży, niedostatek materialny rodzin szczególnie wielodzietnych, uzależnienie - to trudne problemy społeczne, które stoją do rozwiązania przed władzami samorządowymi oraz instytucjami pomocy społecznej na poziomie lokalnym.

Na terenie gminy odbyło się spotkanie z udziałem przedstawicieli różnych środowisk. Spostrzeżenia i wskazówki uczestników stały się nieocenionym materiałem do sporządzenia niniejszego dokumentu. Ponadto mieszkańcy mieli możliwość wypowiedzenia anonimowego swojego zdania w ankiecie na temat życia społeczno – gospodarczego. Korzystano również z danych różnych jednostek

w celu dokonania pełnej diagnozy stanu obecnego, która stała się fundamentem do wyznaczania celów i działań, które mają doprowadzić do poprawy stanu obecnego. Przedłożony materiał został opracowany w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Jeżewie.

Perspektywa czasowa obowiązywania niniejszego dokumentu została skomunikowana z głównymi dokumentami strategicznymi wpływającymi na rozwiązanie lokalnych problemów, tj. Narodowymi Strategicznymi Ramami Odniesienia (Narodowa Strategia Spójności) oraz narodową Strategią Integracji Społecznej, wyznaczającymi działania i stwarzającymi możliwość ubiegania się o środki zewnętrzne do 2013 roku.

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Jeżewo na lata 2011-2020 składa się z trzech zasadniczych części tj. części wstępnej, diagnostycznej i programowej.

Część wstępna zawiera elementarne informacje dotyczące zasad konstruowania dokumentu – są w niej przedstawione: aspekty prawne, będące podstawą działania samorządu lokalnego, zasady i wartości, na których opiera się lokalna polityka społeczna oraz analiza dokumentów strategicznych, z którymi powinna korespondować strategia.

Część diagnostyczna dokumentu zawiera charakterystykę gminy, informacje na temat sytuacji demograficzno – bytowej jej mieszkańców oraz diagnozę problemów społecznych gminy opartą na badaniu źródeł zastanych oraz analizie specjalnie skonstruowanych do tego celu ankiet i spotkań informacyjnych. Diagnoza obejmuje następujące kwestie:

1. Problemy społeczne z perspektywy Ośrodka Pomocy Społecznej.
2. Kwestia opieki nad dzieckiem.
3. Kwestia osób bezrobotnych.
4. Rozwiązywanie problemów alkoholowych.
5. Kwestia przestępczości.
6. Kwestie niepełnosprawności.

7. Identyfikacja najważniejszych problemów społecznych na terenie gminy Jeżewo
8. Analiza SWOT
9. Zasoby umożliwiające rozwiązywaniu problemów społecznych

W podsumowaniu części diagnostycznej, po nałożeniu wyników dokonanej analizy na zakres możliwości kompetencyjnych samorządu, zostały wskazane najważniejsze obszary problemowe, których rozwiązanie powinno stać się przedmiotem troski samorządu lokalnego, a są one treścią części programowej dokumentu. Ponadto pokazany został związek zidentyfikowanych w procesie badawczym problemów społecznych z czynnikami, które należy brać pod uwagę w programowaniu działań służących rozwiązywaniu problemów społecznych środowiska lokalnego.

W części programowej dokumentu zostały przedstawione najistotniejsze założenia polityki społecznej gminy na najbliższe lata. Zostały one ujęte w formie misji celów strategicznych, celów szczegółowych i kierunków działań. Część programowa dokumentu zawiera również projekty przedstawione na zasadzie "banku pomysłów". Ponadto została zaprogramowana informacja na temat wdrożenia strategii oraz prowadzenia monitoringu i ewaluacji jej realizacji.

1. CZĘŚĆ WSTĘPNA

Część wstępna zawiera elementarne informacje dotyczące zasad konstruowania dokumentu. Przedstawione w niej zostały aspekty prawne, będące podstawą działania samorządu lokalnego, zasady i wartości, na których opiera się lokalna polityka społeczna oraz najważniejsze informacje dotyczące metodyki pracy nad strategią. Jest tutaj także pokazany związek analizy z innymi dokumentami strategicznymi funkcjonującymi na różnych poziomach administrowania i zarządzania.

1.1. TŁO I PRZYCZYNY

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych ma stanowić podstawę do realizacji względnie trwałych wzorów interwencji społecznych, podejmowanych w celu zmiany (poprawy) tych stanów rzeczy (zjawisk) występujących w obrębie danej społeczności, które oceniane są negatywnie. Dokument charakteryzuje w szczególności działania publicznych i prywatnych instytucji rozwiązujących kwestie społeczne, podejmowane dla poprawy warunków zaspokojenia potrzeb przez wybrane kategorie osób i rodzin.

Obowiązek opracowania Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika wprost z art. 17.1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64, poz. 593). Różnorodność problemów społecznych występujących w gminie powoduje konieczność wzięcia pod uwagę także innych aktów prawnych, które mają istotny wpływ na konstrukcję dokumentu i rozwiązywanie zadań społecznych w przyszłości. Są to m.in.:

- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. Nr 96, poz. 873 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. Nr 122, poz. 1143 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz.415 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz.473 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2008 r. Nr 14, poz.92),
- ustawa z dnia 24 kwietnia 1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2005 r. Nr 179, poz. 1485 z późn.zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180 poz.1493)
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 139 poz.992 z późn. zm.)
- ustawa z dnia 07 września 2007 r. o pomocy uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2009 r. Nr 1 poz.7 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 71, poz.734 z późn. zm.)

Oprócz wspomnianych aktów prawnych przy realizacji strategii może zachodzić potrzeba odwołania się również do ustaw i aktów wykonawczych z zakresu ochrony zdrowia, oświaty i edukacji publicznej, budownictwa socjalnego.

Europejska polityka społeczna została określona w głównej mierze podczas Szczytu Lizbońskiego w 2000 roku, na którym kraje członkowskie Unii Europejskiej uznały, że zwalczanie ubóstwa i wykluczenia społecznego będzie centralnym elementem w procesie modernizacji europejskiego modelu społecznego.

W roku 2001 uzgodniony został przez Radę, Parlament i Komisję Europejską „Wspólnotowy program na rzecz walki z wykluczeniem społecznym na lata 2002-2006”. Jego celem jest wsparcie współpracy pomiędzy krajami Unii Europejskiej i zwiększenie skuteczności przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

Polska zgłosiła gotowość przystąpienia do programu, w efekcie czego podjęła prace nad przygotowaniem Memorandum w sprawie Integracji Społecznej (Joint Inclusion Memorandum – JIM), Narodowej Strategii Integracji Społecznej oraz Krajowego Planu Działania na rzecz Integracji Społecznej. Powołany przez Prezesa Rady Ministrów w roku 2003 Zespół Zadaniowy do spraw Reintegracji Społecznej opracował dokument pt.: „Narodowa Strategia Integracji Społecznej dla Polski”. Autorzy tego dokumentu podjęli próbę dokonania całościowej analizy sytuacji społecznej w Polsce, wskazania priorytetowych problemów oraz dobrych praktyk na rzecz inkluzji osób i grup.

Opracowując lokalną strategię integracji i rozwiązywania problemów społecznych, uwzględniono dokumenty programowe, w których akcentuje się konieczność zapewnienia dialogu i partnerskiej współpracy instytucji rządowych, samorządowych, organizacji pozarządowych oraz biznesu. Uznaje się także za niezbędną partnerską współpracę z osobami podlegającymi wykluczeniu społecznemu.

Wspomniane dokumenty to przede wszystkim:

- ▲ Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013 (Narodowa Strategia Spójności 2007-2013),
- ▲ Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko – Pomorskiego na lata 2007-2013,
- ▲ Program Operacyjny Kapitał Ludzki.

1.2. WARTOŚCI I DEFINICJE

„Wartość” to termin używany do określenia tego, co godne uznania i pożądania, cenne i dobre. Człowiek budujący swój system wartości pewne z nich eliminuje (odrzuca jako złe, czyli traktuje je jako „antywartości”), inne pozostawia i hierarchizuje według przypisywanej im ważności.

Wartość jest cechą względną, a to oznacza, że nie zawsze, nie w każdym miejscu, nie przez wszystkich i nie w każdych okolicznościach przypisywana jest przedmiotom podlegającym ocenie.

Według Stefana Nowaka, przedmiotami wartościowania w polityce społecznej są najczęściej stosunki społeczne, stan zaspokojenia potrzeb, instytucje społeczne, stosunki między człowiekiem a przyrodą.

Polityka społeczna oparta na określonych zasadach, normach i wartościach może być postrzegana jako przewodnik działania państwa i władz samorządowych różnych szczebli w celu:

- kształtowania warunków życia ludności oraz stosunków międzyludzkich, a także ogólnych warunków rozwoju;
- harmonizowania i godzenia rozbieżnych interesów różnych grup społecznych oraz tworzenia warunków dla pokoju społecznego między kapitałem a pracą.

Z wartości wynikają zarówno cele polityki społecznej, jak i zasady. Źródła, z których czerpie wartości polityka społeczna, są bardzo różnorodne. Są to m. in. ideologie, doktryny społeczne i gospodarcze, społeczne oczekiwania wyrażane za pośrednictwem różnych kanałów społecznej komunikacji, normy zwyczajowe, poglądy osób znaczących w społeczeństwie. W polityce społecznej, odwołującej się do wartości cenionych przez społeczeństwo, ważny jest, wprowadzony przez Stanisława Ossowskiego, podział na wartości odczuwane i uznawane. Wartości odczuwane wiążą się głównie ze sferą emocjonalną, zaś uznawane opierają się na przekonaniach, że pewne cechy powinny być odczuwane jako wartość.

Niektóre zasady polityki społecznej są tożsame z wartościami. Zasady to ogólne doktryny i normy działania, którymi powinny kierować się podmioty polityki społecznej w realizacji podstawowego celu, jakim jest zaspokajanie potrzeb.

Zasady, które są najczęściej artykułowane bądź realizowane w polityce społecznej, a które stają się dla twórców strategii podstawowymi fundamentami budowania społeczności lokalnej, wolnej od zagrożeń i problemów społecznych, to:

1. **Zasada samopomocy** – przejawia się w istnieniu i rozwoju pomocy wzajemnej ludzi zmagających się z podobnymi problemami życiowymi oraz pomocy silniejszych dla słabszych; zazwyczaj w ramach niewielkich nieformalnych grup.
2. **Zasada przeczności** – oznacza, że bezpieczeństwo socjalne jednostki nie może być tylko efektem świadczeń ze strony społeczeństwa, ale wynikać powinno także z odpowiedzialności człowieka za przyszłość własną i rodziny.
3. **Zasada solidarności społecznej** – najczęściej rozumiana jako przenoszenie konsekwencji, niekiedy utożsamiana z solidaryzmem społecznym, oznaczającym wyższość wspólnych interesów członków społeczeństwa nad interesami poszczególnych klas lub warstw.

4. **Zasada pomocniczości** – oznacza przyjęcie określonego porządku, w jakim różne instytucje społeczne dostarczają jednostce wsparcia, gdy samodzielnie nie jest w stanie zaspokoić swoich potrzeb; w pierwszej kolejności pomoc powinna pochodzić od rodziny, a następnie od społeczności lokalnej, a na końcu od państwa.
5. **Zasada partycypacji** – wyraża się w takiej organizacji życia społecznego, która poszczególnym ludziom zapewnia możliwość pełnej realizacji swoich ról społecznych, natomiast poszczególnym grupom pozwala zająć równoprawne z innymi miejsce w społeczeństwie.
6. **Zasada samorządności** – stanowi realizację takich wartości, jak wolność i podmiotowość człowieka, a wyraża się w takiej organizacji życia społecznego, która jednostkom i grupom gwarantuje prawo do aktywnego udziału w istniejących instytucjach społecznych oraz tworzenia nowych instytucji w celu skuteczniejszego zaspokajania potrzeb i realizacji interesów.
7. **Zasada dobra wspólnego** – przejawia się w takich działaniach władz publicznych, które uwzględniają korzyści i interesy wszystkich obywateli i polegają na poszukiwaniu kompromisów tam, gdzie interesy te są sprzeczne.
8. **Zasada wielosektorowości** – polega na równoczesnym funkcjonowaniu publicznych podmiotów polityki społecznej, organizacji pozarządowych i instytucji rynkowych, które dostarczają środków i usług służących zaspokajaniu potrzeb społeczeństwa.

Polityka społeczna, jako przewodnik czy też wskazówka działania oparta na zadeklarowanych wartościach i zasadach, określa i wyjaśnia misję, obejmuje możliwości i cele przedsięwzięć organizacyjnych, wymusza odpowiednie zachowania, nakreślając przydział odpowiedzialności i towarzyszącą temu delegację kompetencji na wszystkie poziomy organizacyjne.

Z wymienionych powyżej zasad wynikają podstawowe cele, które powinny kształtować politykę społeczną w danym środowisku lokalnym.

Są to przede wszystkim:

- dążenie do poprawy położenia materialnego i wyrównywanie szans życiowych grup społeczeństwa ekonomicznie i socjalnie najsłabszych;
- prowadzenie bieżących działań osłonowych;
- dostrzeganie zagrożeń społecznych z wyprzedzeniem;
- dorównywanie do standardów unijnych i międzynarodowych.

Polityka społeczna Unii Europejskiej opiera swoje założenia na działaniach związanych z polepszeniem warunków życia, pracy i kształcenia, zapewnieniem powszechności prawa do zatrudnienia i wykształcenia, a wreszcie stworzeniem systemu zabezpieczenia społecznego. Z uwagi na przystąpienie naszego kraju do tej struktury społeczno-gospodarczej jest rzeczą oczywistą i zrozumiałą, że właśnie te wartości i zasady stanowią fundament budowy dokumentu wskazującego lokalne problemy społeczne i metody ich rozwiązywania.

W polityce społecznej terminem „problemy społeczne” oznacza się wszelkiego rodzaju dolegliwości, zakłócenia, niedogodności występujące w życiu zbiorowym. Natomiast określeniem „kwestia społeczna” wyróżnia się wśród nich te, które:

- odznaczają się szczególną dolegliwością dla potencjału osobowego społeczeństwa;
- są następstwem niedostosowania sposobu, w jaki funkcjonuje społeczeństwo, do podstawowych potrzeb indywidualnych i zbiorowych;
- nie są możliwe do rozwiązania siłami pojedynczych grup ludzkich.

W węższym znaczeniu termin „kwestia społeczna” oznacza konkretny problem o szczególnie wysokim stopniu dotkliwości dla życia i współdziałania członków społeczności. W szerszym znaczeniu termin ten oznacza natomiast sprzeczność pomiędzy zasadami obowiązującymi w danym społeczeństwie, formacji ustrojowej czy nawet cywilizacji, a dążeniami jednostek i zbiorowości do godnego życia. Jan Danecki w publikacji „Kwestie społeczne – istota, źródła, zarys diagnozy” przyjmuje, że źródła kwestii społecznych tkwią wewnątrz społeczeństwa, w mechanizmach życia zbiorowego i mogą być – jak każdy problem społeczny – ograniczane i rozwiązywane we wszystkich skalach współżycia: od rodziny poprzez środowiska lokalne i zawodowe po skalę ogólnopolską czy międzynarodową.

Mechanizmów powstawania problemów społecznych i kwestii społecznych upatrywać należy w funkcjonowaniu społeczeństwa.

Są nimi przede wszystkim:

- dezorganizacja społeczeństwa;
- gwałtowna zmiana społeczna;
- opóźnienia kulturowe;
- przemiany gospodarcze wyprzedzające przemiany w sposobie myślenia i działania;
- złe funkcjonowanie instytucji politycznych czy administracyjnych;
- niekompetencja polityków czy urzędników państwowych;
- dysfunkcjonalność instytucji społecznych;
- dominacja grup społecznych, eksploatacja, wyzysk;
- nierówności społeczne, niesprawiedliwość społeczna;

- złe funkcjonowanie instytucji edukacyjnych;
- nieprzystosowanie do pełnienia określonych ról społecznych.

Funkcjonujące w środowisku lokalnym kwestie i problemy społeczne prowadzą do wykluczenia społecznego, czyli sytuacji uniemożliwiającej lub znacznie utrudniającej jednostce lub grupie zgodne z prawem pełnienie ról społecznych, korzystanie z dóbr publicznych i infrastruktury społecznej, gromadzenie zasobów i zdobywanie dochodów w godny sposób. Środkiem umożliwiającym przeciwdziałanie tej sytuacji jest integracja społeczna oparta na zasadach dialogu, wzajemności i równorzędności.

Podejmowane w tym celu działania wspólnotowe służą budowie społeczeństwa opartego na demokratycznym współuczestnictwie, rządach prawa i poszanowaniu różnorodności kulturowej. W społeczeństwie tym obowiązują i są realizowane podstawowe prawa człowieka i obywatela oraz skutecznie wspomaga się jednostki i grupy w realizacji ich celów życiowych.

Przygotowując dokument programowy, wskazujący kierunki działań samorządu w kształtowaniu i realizacji lokalnej polityki społecznej, nie można nie wspomnieć o wartości podstawowej, która posłużyła autorom za fundament przy jego opracowywaniu. Wartością tą jest zasada wspierania rodziny jako najważniejszej komórki społecznej. Jest ona głównym przesłaniem niniejszego dokumentu, gdyż od wspierania siły rodziny należy rozpoczynać każdy rodzaj oferowanej pomocy.

1.3. STRUKTURA DOKUMENTU

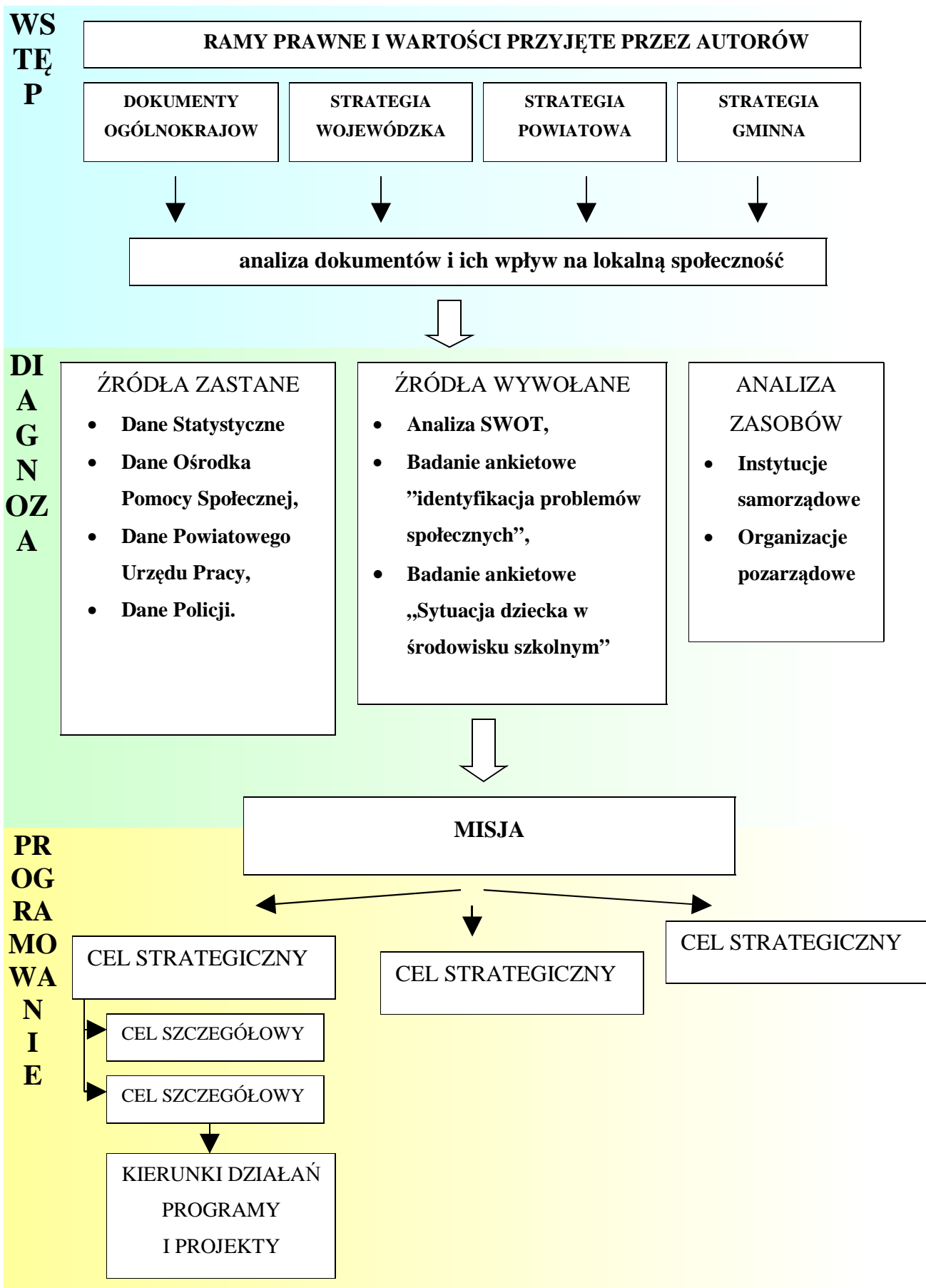
Strategie rozwiązywania problemów społecznych to względnie trwałe wzory interwencji społecznych podejmowanych w celu zmiany (poprawy) tych stanów rzeczy (zjawisk), występujących w obrębie danej społeczności, które oceniane są negatywnie. Mówiąc o gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, należy mieć na myśli w szczególności działania publicznych i prywatnych instytucji pomocy społecznej (i pokrewnych), prowadzone na terenie gminy, podejmowane dla poprawy warunków zaspokojenia potrzeb przez wybrane kategorie osób i rodzin.

W oparciu o uzyskane od władz lokalnych informacje i materiały został przygotowany dokument, który pozwoli na racjonalizację lokalnej polityki społecznej oraz wskaże obszary, które w najbliższym czasie powinny stać się przedmiotem szczególnej troski władz lokalnych.

Metodyka opracowania dokumentu pozwoliła zaangażować środowisko lokalne w budowę strategii na najważniejszych etapach, od diagnozy do wdrożenia i realizacji.

Przedłożony materiał został opracowany w miejscowym Ośrodku Pomocy Społecznej. Pomoc zewnętrzna polegała głównie na doradztwie i systematyzacji układu głównych elementów wypracowanego dokumentu.

METODOLOGIA OPRAWOWANIA DOKUMENTU

1.4. PRZESŁANKI WYNIKAJĄCE Z DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH

Konstruując strategię integracji i rozwiązywania problemów społecznych gminy, należy pamiętać, że nie jest to jedyny dokument w obszarze polityki społecznej, którego skutki będą dotyczyły jej mieszkańców. Krytyczna analiza dokumentów programowych powstających na poziomie kraju, województwa czy powiatu pozwala na skuteczniejsze programowanie działań na poziomie lokalnym w taki sposób, by nie powielać pewnych działań, ale wpisywać się własnymi propozycjami programowymi w już funkcjonującą rzeczywistość formalnoprawną.

1.4.1. STRATEGIA POLITYKI SPOŁECZNEJ NA LATA 2007-2013

Odpowiednio zaprojektowana i wdrożona polityka społeczna stanowi inwestycję, która przynosi korzyści wszystkim obywatelom i całemu społeczeństwu. Działania zmierzające do integracji społecznej zwiększają potencjał rozwoju, a także sprzyjają zwiększeniu aktywności społecznej we wszystkich obszarach.

Celami Strategii Polityki Społecznej rządu w latach 2007-2013 jest zbudowanie zintegrowanego systemu polityki państwa prowadzącej do:

- ułatwienia wszystkim obywatelom równego dostępu do praw społecznych,
- poprawy warunków powstawania i funkcjonowania rodzin oraz
- wsparcia grup i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
- przy zapewnieniu demokratycznego współuczestnictwa obywateli.

Priorytety Strategii Polityki Społecznej:

Priorytet 1 – Poprawa warunków dla powstawania i funkcjonowania rodzin. Wsparcie rodzin w wychowaniu i edukacji dzieci.

Priorytet 2 – Wdrożenie aktywnej polityki społecznej.

Priorytet 3 – Kompleksowa rehabilitacja i aktywizacja osób niepełnosprawnych.

Priorytet 4 - Budowa systemu wsparcia dla osób w wieku poprodukcyjnym.

Priorytet 5 – Aktywizacja i mobilizacja partnerów lokalnych.

Priorytet 6 – Partnerstwo publiczno – społeczne jako podstawa rozwoju usług społecznych.

Priorytet 7 – Integracja społeczna i zawodowa .

1.4.2. NARODOWY PLAN ROZWOJU NA LATA 2007-2013

Narodowy Plan Rozwoju (NPR) na lata 2007-2013 jest kompleksowym programem rozwoju społeczno-gospodarczego Polski. Przygotowanie i realizacja NPR ma spowodować skuteczne włączenie Polski w kształtowanie Unii Europejskiej, której jednym z konstytucyjnych fundamentów jest zasada spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej. Obecność Polski w Unii Europejskiej stwarza naszemu krajowi ogromną szansę na zmniejszenie dystansu.

Narodowy Plan Rozwoju lata 2007-2013 spaja wszystkie przedsięwzięcia o charakterze rozwojowym. Jest on koncepcją modernizacji polskiej gospodarki oraz propozycją takich zmian instytucjonalnych, które umożliwią tę modernizację. Wstępny projekt Narodowego Planu Rozwoju na lata 2007-2013 został przyjęty przez Radę Ministrów 11 stycznia 2005 r.

Misją NPR jest podjęcie i uruchomienie przedsięwzięć, które zapewnią wysoki wzrost gospodarczy, spowodują umocnienie konkurencyjności regionów i przedsiębiorstw oraz przyczynią się do wzrostu zatrudnienia przy zapewnieniu wyższego poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

W Narodowym Planie Rozwoju zawarto główne zasady sprzyjające realizacji podstawowych wartości. Są nimi:

- pomocniczość państwa, czyli umacnianie samorządności terytorialnej i budowa społeczeństwa obywatelskiego z zachowaniem autonomii i partnerstwa w relacjach między administracją państwową oraz strukturami samorządowymi i pozarządowymi;
- uznanie wykształcenia, wiedzy, informacji i kultury za fundament społeczno-gospodarczego rozwoju;
- polityka prorodzinna, która przyczynia się do wyższego poziomu dzietności, gwarantuje prawidłowy rozwój dzieci i promuje partnerski model rodziny;
- ochrona rynku i konkurencji;
- zapewnienie równego dostępu do sądów i ochrony konstytucyjnych praw;
- dialog obywatelski i partnerstwo społeczne;
- kształtowanie partnerskich relacji Polski z państwami demokratycznymi oraz jej uczestnictwo w globalnej polityce i gospodarce.

Narodowy Plan Rozwoju na lata 2007-2013 formułuje 3 cele strategiczne:

Utrzymanie kraju na ścieżce wysokiego tempa wzrostu gospodarczego.

Polska gospodarka charakteryzuje się znaczącym potencjałem rozwojowym, ale też szeregami strukturalnych zapóźnień i deficytów. Zagrożeniem jest na przykład wysoki i szybko rosnący poziom zadłużenia państwa. Rozwiązywanie zasadniczych problemów gospodarczych i społecznych będzie możliwe jedynie pod warunkiem utrzymania wysokiego poziomu wzrostu gospodarczego.

Wzmocnienie konkurencyjności regionów i przedsiębiorstw oraz wzrost zatrudnienia.

W 2004 r. polska gospodarka wyszła z okresu stagnacji i spowolnionego tempa wzrostu gospodarczego. Można przewidywać, że tempo wzrostu gospodarczego zbliży się do poziomu 6%. Właśnie teraz niezbędne staje się podejmowanie procedur i uruchamianie przedsięwzięć, które umocnią mikroekonomiczne fundamenty gospodarki oraz utrwalą tendencję wzrostową.

Podniesienie poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Transformacja ustrojowa w latach 1989-2004 wiązała się z występowaniem negatywnych zjawisk społeczno-gospodarczych.

Wysokie bezrobocie, poszerzające się ubóstwo, wykluczenie społeczne, dezintegracja społeczna, marginalizacja wielu wspólnot lokalnych i peryferyzacja niektórych regionów stanowią zagrożenie i przeszkodę w rozwoju społeczeństwa obywatelskiego oraz stają się źródłem konfliktów społecznych. Jednocześnie zjawiska te ograniczają potencjał rozwojowy gospodarki i możliwości awansu cywilizacyjnego. Stąd rozwój społeczno-gospodarczy musi respektować m. in. zasadę zrównoważonego rozwoju. Miarami realizacji tego celu będą: zróżnicowanie poziomu dochodów i rozwoju regionalnego oraz dostępność komunikacyjna do regionów peryferyjnych.

Narodowy Plan Rozwoju na lata 2007-2013 jest kontynuacją obowiązującego obecnie planu na lata 2004-2006.

1.4.3 NARODOWE STRATEGICZNE RAMY ODNIESIENIA 2007-2013 (NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI 2007-2013)

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Europejskiej, ustanawiającym przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności, przygotowano strategiczne wytyczne w sprawie spójności gospodarczej, społecznej

i terytorialnej, określające indykatywne ramy interwencji funduszy z uwzględnieniem innych polityk Unii Europejskiej. Projekt tego dokumentu Komisja Europejska opublikowała w dniu 5 lipca 2005 r. pod nazwą „Polityka Spójności wspierająca wzrost gospodarczy i zatrudnienie: Strategiczne Wytyczne Wspólnoty 2007-2013 (SWW) Dokument ten zaleca każdemu funduszowi realizację celu priorytetowego, którym jest promowanie harmonijnego, zrównoważonego i trwałego rozwoju wspólnoty. Uwzględnia przy tym zalecenia KE w zakresie polityki gospodarczej oraz zatrudnienia – Zintegrowany Pakiet Wytycznych w sprawie wzrostu gospodarczego i zatrudnienia na lata 2005- 2008 (ZPW).

Na podstawie zapisów strategicznych Wytycznych Wspólnoty Polska opracowała „Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia na lata 2007-2013 wspierające wzrost gospodarczy i zatrudnienie” (NSRO), które integrują główne priorytety Wspólnoty z priorytetami polskimi, uwzględniając jednocześnie zapisy Krajowego Programu Reform, odpowiadającego na wyzwania zawarte w Strategii Lizbońskiej. Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia stanowią podstawę do programowania interwencji Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) oraz Funduszu Spójności (FS).

Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia określają działania o charakterze rozwojowym, jakie rząd polski zamierza podjąć w latach 2007-2013 w zakresie promowania trwałego wzrostu gospodarczego, wzrostu konkurencyjności oraz wzrostu zatrudnienia. NSRO służą jednocześnie zapewnieniu skutecznej pomocy na rzecz regionów i grup społecznie marginalizowanych oraz pomocy w restrukturyzacji sektorów i regionów problemowych. Zakładanym efektem strategii proponowanej w NSRO jest znaczące podniesienie jakości życia mieszkańców Polski i zbliżenie poziomu rozwoju do obecnie najbiedniejszych starych państw członkowskich, a w dłuższej perspektywie poziomu zbliżonego do średniej europejskiej.

W wyniku przeprowadzonej analizy, która wykazała różnice poziomu społeczno-gospodarczego rozwoju kraju oraz poszczególnych jego regionów w stosunku do innych krajów UE oraz w odpowiedzi na wyzwania Strategii Lizbońskiej i cele Zintegrowanego Pakietu Wytycznych, których instrumentem realizacji na gruncie krajowym jest Krajowy Program Reform, sformułowano cel strategiczny Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia na lata 2007-2013. Zakłada ona tworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz wzrost poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Cel strategiczny osiągnąć będzie poprzez realizację horyzontalnych celów szczegółowych, co oznacza, że wszystkie programy, działania i projekty podejmowane

w ramach NSRO realizują je jednocześnie aczkolwiek w różnym zakresie. Celami horyzontalnymi NSRO są m.in.:

- poprawa jakości funkcjonowania instytucji publicznych oraz rozbudowa mechanizmów partnerstwa;
- poprawa jakości kapitału ludzkiego i zwiększenia spójności społecznej;
- budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski;
- wyrównanie szans rozwojowych i wspomaganie zmian strukturalnych na obszarach wiejskich;

1.4.4. NARODOWA STRATEGIA INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

Cele polityki integracji społecznej w Polsce wynikają przede wszystkim z priorytetów określonych w przyjętej w czerwcu 2004 r. Narodowej Strategii Integracji Społecznej (NSIS).

Wynikają również z założeń w zakresie zwalczania ubóstwa i wykluczenia społecznego przyjętych w grudniu 2000 r. przez Radę Europy w Nicei. Polska w pełni zaakceptowała ich zasadność, co zostało oficjalnie potwierdzone poprzez przyjęcie w grudniu 2003 r. Wspólnego Memorandum Polski i Unii Europejskiej o Integracji Społecznej (Joint Inclusion Memorandum).

Zarówno Krajowy Plan Działania na rzecz Integracji Społecznej, jak i Wspólne Memorandum są elementami realizacji Strategii Lizbońskiej, która została przyjęta przez piętnaście krajów członkowskich w marcu 2000 roku. Polskie priorytety wpisują się także w podstawowe założenia Zrewidowanej Strategii Spójności Społecznej Rady Europy, której inauguracja odbyła się w lipcu 2004 r. w Warszawie. Jednym z tych założeń jest budowanie integracji i spójności społecznej w oparciu o prawa człowieka, a zwłaszcza te prawa, które zostały zawarte w Zrewidowanej Europejskiej Karcie Społecznej.

Priorytety Narodowej Strategii Integracji Społecznej stworzone zostały z perspektywą ich realizacji do 2010 roku. Krajowy Plan Działania uwzględnia te priorytety, których realizacja jest szczególnie pilna. Wynikają one także z przedstawionej analizy sytuacji ekonomiczno-społecznej ilustrującej podstawowe przyczyny ubóstwa i zagrożenia wykluczeniem społecznym.

Priorytety zawarte w NSIS w zakresie realizacji **prawa do edukacji** są następujące:

- wzrost uczestnictwa dzieci w wychowaniu przedszkolnym;
- poprawa jakości kształcenia na poziomie gimnazjalnym i średnim;
- upowszechnienie kształcenia na poziomie wyższym i jego lepsze dostosowanie do potrzeb rynku pracy;
- rekompensowanie deficytów rozwoju intelektualnego i sprawnościowego dzieci;
- upowszechnienie kształcenia ustawicznego.

W zakresie realizacji **prawa do zabezpieczenia socjalnego**:

- radykalne ograniczenie ubóstwa skrajnego, którego poziom jest obecnie nieakceptowany i wymaga podjęcia zdecydowanych działań;
- ograniczenie tendencji wzrostowych rozwarstwiania dochodowego, tak aby różnice te nie odbiegały od przeciętnego poziomu w krajach UE.

Bezrobocie jest jedną z form wykluczenia społecznego silnie powiązaną z innymi jego przejawami, np. ubóstwem, w warunkach niskiej skuteczności systemu zabezpieczenia socjalnego dla osób bezrobotnych i ich rodzin.

Dlatego też w Narodowej Strategii Integracji Społecznej cztery z dwudziestu priorytetów odnoszą się do sfery działań dotyczących realizacji **prawa do pracy**:

- ograniczenie bezrobocia długookresowego;
- zmniejszenie bezrobocia młodzieży;
- zwiększenie poziomu zatrudnienia wśród niepełnosprawnych;
- zwiększanie liczby uczestników aktywnej polityki rynku pracy.

W zakresie realizacji **prawa do ochrony zdrowia**:

- wydłużenie przeciętnego trwania życia w sprawności;
- upowszechnienie dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- zwiększenie zakresu programów zdrowia publicznego w celu objęcia nimi kobiet i dzieci.

W zakresie realizacji **innych praw społecznych**:

- zwiększenie dostępu do lokali (mieszkań) dla grup najbardziej zagrożonych bezdomnością;
- zapewnienie lepszego dostępu do pracowników socjalnych;
- rozwinięcie pomocy środowiskowej i zwiększenie liczby osób objętych jej usługami;
- zwiększenie zaangażowania obywateli w działalność społeczną;
- realizacja Narodowej Strategii Integracji Społecznej przez samorządy terytorialne;
- zwiększenie dostępu do informacji obywatelskiej i poradnictwa.

1.4.5. KRAJOWY PLAN DZIAŁANIA NA RZECZ INTEGRACJI SPOŁECZNEJ

Krajowy Plan Działania na rzecz Integracji Społecznej to program poprawy dostępu do praw społecznych i zwiększania poziomu ich realizacji. Jest to również zasadniczy instrument osiągnięcia

integracji społecznej w europejskim modelu społecznym.

Realizacja praw społecznych wymaga oczywiście poniesienia określonych kosztów, tak samo jak realizacja wszystkich innych kategorii praw człowieka zawartych w prawie międzynarodowym i krajowym.

Należy więc zapewnić w sposób trwały zasoby finansowe, kadrowe, lokalowe, rzeczowe i inne instytucjom odpowiedzialnym za realizację tych praw. Prawa społeczne powinny mieć obecnie priorytet w wydatkach publicznych. Ich realizacja znacznie się pogorszyła w ostatnich latach, a więc zmniejsza się poziom integracji społecznej i zwiększa się skala i zasięg procesów wykluczenia społecznego.

W Krajowym Planie Działań na rzecz Integracji Społecznej za najważniejsze uznano:

- działania edukacyjne, socjalne i zdrowotne zapobiegające wykluczeniu oraz wspierające grupy zagrożone;
- budowę systemu bezpieczeństwa socjalnego i przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu;
- realizację prawa do pracy dla każdego, w tym szczególnie dla grup defaworyzowanych na rynku pracy poprzez odpowiednią politykę makroekonomiczną i politykę zatrudnienia;
- rozwój systemu instytucjonalnego z jasnym podziałem odpowiedzialności instytucji rządowych i samorządowych, otwierającego przestrzeń dla aktywności obywatelskiej i upodmiotowienia osób korzystających z usług społecznych, świadczonych zarówno przez państwo, jak i przez organizacje pozarządowe.

Na poziomie operacyjnym ważne jest, że polska polityka integracji społecznej musi być realizowana **we współpracy z szeroko rozumianymi partnerami społecznymi**. Szczególnie chodzi tu o związki zawodowe i związki pracodawców, organizacje pozarządowe, samorządy lokalne oraz odpowiednie charytatywne instytucje kościołów i związków wyznaniowych. Niezależnie od osiągniętego poziomu zamożności oraz stanu koniunktury gospodarczej państwo nie jest w stanie zrealizować celów tej polityki bez partnerstwa z innymi instytucjami.

W tym kontekście ustalono następujące priorytety na najbliższe dwa lata:

- zaangażowanie obywateli w działalność społeczną, głównie poprzez zwiększenie ich uczestnictwa w działalności organizacji pozarządowych i innych formach pracy społecznej oraz samopomocy;
- wzrost liczby samorządów, które z pełną wrażliwością i zaangażowaniem podejmą się tworzenia lokalnych strategii przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu, a następnie zrealizują ich założenia.

1.4.6. WOJEWÓDZKI PROGRAM STRATEGICZNY DLA POLITYKI SPOŁECZNEJ

Ważnym dokumentem, który należy wziąć pod uwagę, konstruując strategiczne cele i kierunki rozwiązywania problemów społecznych na terenie gminy, jest Wojewódzki Program Strategiczny dla Pomocy Społecznej przygotowany i realizowany przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu. Program wojewódzki „Stymulowanie rozwoju pomocy społecznej w województwie kujawsko-pomorskim – perspektywa środowiskowa i instytucjonalna” powstał w roku 2002 i jest przeznaczony do realizacji na lata 2002-2010.

Celem strategii jest przedstawienie bilansu korzystnych i niekorzystnych cech społecznych regionu, na podstawie których zidentyfikowano bariery i przeszkody oraz opracowano dokument, dzięki któremu możliwe będzie sprawne i racjonalne organizowanie działań zmierzających do rozwiązywania problemów społecznych w województwie kujawsko-pomorskim. Rozwiązywanie tych problemów będzie możliwe między innymi poprzez wprowadzenie programów służących realizacji zadań pomocowych. Natomiast za podstawę strategii uznano maksymalne wykorzystanie istniejących w regionie zasobów, potencjału i korzyści płynących z jego położenia oraz rozpoznane możliwości i zagrożenia.

Dzięki zgromadzonym danym o najważniejszych problemach społecznych zdiagnozowano sytuację społeczną województwa kujawsko-pomorskiego i stwierdzono, że mocnymi stronami województwa są między innymi:

- prawidłowo zorganizowana i wystarczająca infrastruktura pomocy środowiskowej oraz instytucjonalnej;
- aktywnie działające w obszarze pomocy społecznej organizacje pozarządowe;
- odgrywanie istotnej roli w ogólnokrajowej produkcji surowców, takich jak: sól, wyroby chemiczne, produkcja elektromaszyn;
- wielość ośrodków naukowych;
- utrzymująca się na stałym poziomie liczba świadczeniobiorców pomocy społecznej;
- zmniejszenie liczby osób starszych, chorych psychicznie i niepełnosprawnych intelektualnie zainteresowanych instytucjonalnymi formami pomocy;
- niższy od średniej krajowej procent osób niepełnosprawnych;

- tendencja spadkowa udzielania pomocy społecznej z powodu uzależnienia od alkoholu i narkotyków;

Do słabych stron województwa zaliczono natomiast:

- spadek liczby urodzeń;
- malejącą liczbę zawieranych małżeństw oraz wzrost liczby rozwodów;
- następująca progresja demograficzna – wzrost liczby osób w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym;
- wzrost liczby rodzin, których jedynym utrzymaniem są świadczenia pobierane z pomocy społecznej;
- wysoka stopa bezrobocia (czwarte miejsce w kraju);
- pogłębiające się ubożenie społeczeństwa;
- niepokojący, systematyczny wzrost zgonów w następstwie nowotworów (wskaźnik wyższy o 5 procent od średniej krajowej);
- brak specjalistycznej kadry zajmującej się pracą z rodziną;
- podział województwa ze względu na atrakcyjność inwestycyjną na dwie strefy: słabo rozwiniętą część południowo-wschodnią oraz atrakcyjną ścianę północno-zachodnią;
- spadek liczby placówek kulturalnych organizujących czas wolny dzieciom i młodzieży.

Na podstawie diagnozy wyznaczono misję strategii: „Zintegrowanie działań pomocy społecznej na rzecz mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego uwzględniające potencjał wszystkich lokalnych partnerów”. Tak sformułowana misja wyznacza prezentowane poniżej cele operacyjne oraz podejmowane działania.

1. Identyfikacja i badanie natężenia problemów społecznych w sferze pomocy społecznej:

- analiza systemu pomocy społecznej w zakresie organizacji i funkcjonowania,
- wytyczanie kierunków i obszarów doskonalenia systemu pomocy społecznej.

1. Profilaktyka i podejmowanie działań na rzecz wychodzenia z kręgu pomocy społecznej:

- działania informacyjne i profilaktyczne,
- wspieranie procesów wychodzenia z kręgu pomocy społecznej.

1. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury pomocy społecznej:

- rozszerzanie środowiskowych form pomocy społecznej,

- przedsięwzięcia inwestycyjne i modernizacyjne w pomocy społecznej.

1. Usprawnienie systemu komunikacji i współpracy pomiędzy realizatorami pomocy społecznej:

- rozwijanie stałej wymiany doświadczeń,
- włączanie się w proces budowy regionalnej sieci informacji.

1. Edukacja i rozwój kadr pomocy społecznej:

- zmodyfikowanie systemu kształcenia kadr dla pomocy społecznej,
- rozwój systemu doskonalenia zawodowego kadry pomocy społecznej.

Powyższe cele i działania wyznaczają zadania szczegółowe, których realizatorami są samorządy województwa, powiatu, gminy, partnerzy społeczni oraz szkoły wyższe. W ramach zadań samorządy gmin zostały szczególnie zobligowane do:

- stworzenia systemu zbierania danych na temat funkcjonowania instytucji pomocy społecznej;
- udziału w procesie identyfikacji i analizy potrzeb oraz zasobów w zakresie pomocy społecznej;
- systematycznej oceny i analizy procesu wychodzenia osób i rodzin z kręgu pomocy społecznej;
- współpracy z samorządem wojewódzkim i powiatowym w wypracowywaniu kierunku zmian i wdrażaniu przyjętych rozwiązań;
- opracowywania programów informacyjno-integracyjnych i resocjalizacyjnych dla różnych grup społecznych oraz wdrażania skutecznych programów przeciwdziałania patologiom społecznym i wychodzenia z sytuacji kryzysowych;
- upowszechniania wiedzy wśród liderów lokalnych o problemach społecznych;
- inicjowania i wspierania procesu kreowania lokalnych animatorów zmian społecznych;
- aktywizowania potencjału ludzi starszych i niepełnosprawnych;
- wdrażania form wspierających aktywność społeczną kobiet;
- stymulowania aktywności własnej osób wychodzących z kręgu problemów społecznych oraz tworzenia lokalnych koalicji na rzecz tych osób;
- promowania i wdrażania alternatywnych form pracy z klientem;
- rozwijania lokalnych form wsparcia i pomocy środowiskowej;
- inspiracji do tworzenia rodzin zastępczych;
- poszerzania bazy rehabilitacyjnej;

- osiągania standardów usług w domach pomocy społecznej;
- tworzenia lokalnej infrastruktury dla: matek z dziećmi i kobiet w ciąży, ludzi starych, osób bezdomnych oraz tworzenia gminnych mieszkań chronionych;
- doskonalenia współpracy z lokalnymi mediami;
- wykorzystywania w kontaktach z partnerami społecznymi elektronicznego systemu wymiany informacji.

Przyjęte cele strategiczne są najistotniejsze w aspekcie perspektywicznego kreowania wojewódzkiej polityki społecznej (rozumianej jako działania zmierzające do poprawy warunków życia ludności), w tym także kształtowania pomocy społecznej, która jako instytucja polityki społecznej państwa ma na celu umożliwianie osobom i rodzinom przewyższanie trudnych sytuacji życiowych.

1.4.7. POWIATOWA STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH 2007-2015

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świeciu opracowało dokument pod nazwą Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych 2007-2015, przyjęty uchwałą Rady Powiatu, którego celem było przedstawienie bilansu korzystnych oraz niekorzystnych cech społecznych regionu, zdiagnozowanie barier i przeszkód utrudniających rozwój oraz opracowanie dokumentu umożliwiającego podejmowanie sprawnych i racjonalnych działań w kierunku rozwiązywania problemów społecznych.

Strategia zawiera charakterystykę powiatu, diagnozę głównych problemów takich jak:

- ubóstwo i wykluczenie społeczne,
- bezrobocie,
- niepełnosprawność i długotrwała choroba,
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych,

Określone są cele strategiczne i operacyjne rozwiązywania problemów społecznych.

Cele strategiczne to:

1. Wyrównanie szans życiowych osób niepełnosprawnych;
2. Wsparcie rodzin (opieka nad dzieckiem i rodziną);
3. Współdziałanie z różnymi podmiotami działającymi w sferze pomocy społecznej;

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest adresowany do osób i grup społecznych wymagających wsparcia.

1.4.8. PROGRAM DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W ZAKRESIE REHABILITACJI ZAWODOWEJ I SPOŁECZNEJ

W powiecie świeckim mieszka ok. 12 tys. osób niepełnosprawnych, dlatego też działania podejmowane na rzecz niepełnosprawnych mają bardzo duże znaczenie, zwłaszcza gdy uwzględni się także potrzeby ich rodzin. Zagwarantowanie osobom niepełnosprawnym równych praw wymaga z jednej strony przeciwdziałania przejawom dyskryminacji, a z drugiej – stworzenia mechanizmów wyrównywania szans i warunków korzystania z przysługujących im praw. Dostrzegając problemy niepełnosprawnych, opracowano Program Działań na rzecz Osób Niepełnosprawnych w zakresie Rehabilitacji Zawodowej i Społecznej oraz Przestrzegania Praw Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Świeckim. Celem głównym programu jest umożliwienie osobom niepełnosprawnym pełnego uczestnictwa w życiu społecznym, tworzenie warunków do niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia oraz do korzystania na zasadzie równości z praw ustanowionych dla ogółu obywateli.

1.4.9. PROFILAKTYKA W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII WŚRÓD DZIECI I MŁODZIEŻY SZKOLNEJ

Jednym z najważniejszych zadań państwa jest zapewnienie bezpieczeństwa jego obywatelom. Wymaga to podejmowania działań systemowych opartych o spójny i jednolity program oraz ścisłej współpracy wszystkich instytucji, organizacji i podmiotów w realizacji wielokierunkowych przedsięwzięć. Przyjęty przez Radę Ministrów Program Poprawy Bezpieczeństwa Obywateli „Bezpieczna Polska” stał się podstawą do opracowania dokumentu pn. „Strategia działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania narkomanii wśród dzieci i młodzieży szkolnej na terenie powiatu świeckiego”. Poniżej przedstawiamy główne cele sformułowane w tym dokumencie.

1. Rozwój systemów oraz metod pracy zorientowanych na wczesne wykrywanie problemów związanych z używaniem środków odurzających i substancji psychotropowych oraz edukacja społeczna w celu uwrażliwiania na wczesne oznaki zagrożenia uzależnieniem i informowanie o dostępnych formach pomocy.
2. Prowadzenie działań wychowawczych i zapobiegawczych ukierunkowanych zwłaszcza na dzieci i młodzież.

3. Ograniczenie działalności przestępczej handlarzy narkotyków wśród młodzieży szkolnej, ograniczenie możliwości nakłaniania osób nieletnich do zażywania środków odurzających.
4. Stworzenie spójnego systemu przeciwdziałania narkomanii – międzyinstytucjonalna, merytoryczna współpraca podmiotów państwowych, samorządowych i organizacji społecznych w kształtowaniu rozpoznawania, przeciwdziałania zjawisku narkomanii i przestępczości z nią związanej, promowanie zdrowia psychicznego oraz zdrowego stylu życia.
5. Rozwój systemu monitorowania programów w zakresie redukcji popytu i podaży środków narkotycznych – wspieranie programów profilaktyki narkomanii w placówkach systemu oświaty oraz programów przygotowania zawodowego osób zajmujących się wychowaniem.
6. Podnoszenie kwalifikacji policjantów wszystkich pionów policyjnych w zakresie realizacji zadań związanych ze zwalczaniem narkomanii, włączenie wszystkich pionów policyjnych w kształtowanie systemu rozpoznania, przeciwdziałania zjawisku narkomanii i przestępczości z nią związanej.
7. Zintegrowanie działań mających na celu ujawnienie i zapobieganie przejawom demoralizacji nieletnich.

1.4.10. STRATEGIA ROZWOJU GMINY JEŻEWO

Strategia rozwoju gminy Jeżewo do roku 2020 określa wizję gminy w 2020 roku, wyznacza cele strategiczne oraz wprowadza zestawy obiektywnych mierników pozwalających skutecznie monitorować postępy w realizacji strategii rozwoju. Zadania realizacyjne opracowano w formie założeń do programów operacyjnych, co należy, aby dany cel strategiczny osiągnąć. Cele strategiczne uporządkowano, wyznaczając cztery priorytety rozwojowe. Są one zbieżne z celami i zadaniami Narodowej Strategii Rozwoju Regionalnego.

PRIORYTET 1

Restrukturyzacja i unowocześnienie lokalnej gospodarki i sfery społecznej gminy.

Cel 1.1

Stworzenie lokalnego mechanizmu wsparcia procesu unowocześnienia i konkurencyjności rolnictwa i gospodarki.

Zadania:

- Rozwijanie sektorów opartych na wykorzystaniu wiedzy, rozwoju nowych technik i technologii, w celu tworzenia nowych miejsc zatrudnienia w obszarze usług i produkcji.

- Poprawa dostępności przedsiębiorstw do procedur i ulg wspierających lokalne działania gospodarcze.
- Udział gminy w wymianie informacji i zasobów pomiędzy podmiotami i instytucjami a sferą edukacji, służące rozwojowi lokalnej gospodarki.

Cel 1.2

Wzmocnienie i rozwój sektora małych i średnich gospodarstw rolnych oraz przedsiębiorstw.

Zadania:

- Wspieranie i rozwój małych i średnich gospodarstw rolnych, zwłaszcza skierowanych na przedsięwzięcia produkcyjne i przetwórcze w nowych sektorach gospodarki lokalnej.
- Polepszenie dostępu do informacji produkcyjnej, gospodarczej i technicznej.
- Wspieranie instytucji otoczenia rolnictwa.
- Wspieranie działań dostosowawczych do norm standardów i warunków w Unii Europejskiej.

Cel 1.3

Rozwój usług, transportu i turystyki.

Zadania:

- Poszerzenie oferty usług kultury masowej o znaczeniu regionalnym.
- Rozbudowa i wykorzystanie rekreacyjne terenów zielonych i jezior, jako możliwości zagospodarowania i wypoczynku.
- Pozyskanie inwestora celem wzmocnienia sektora nowych usług turystycznych przy pełnym zagospodarowaniu zasobów.
- Poszerzenie funkcji turystycznych obszarów leśnych i obrzeży jezior.
- Stworzenie sieci tras turystyki rowerowej.
- Tworzenie lokalnego systemu transportowego równoważącego rolę kolei i PKS.

Cel 1.4.

Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej gminy.

Zadania:

- Autostrada A-1 osią rozwoju gospodarczego i szansą możliwą do wykorzystania.
- Zapewnienie ładu przestrzennego i zmian w celu przyspieszenia procesu zdolności samorządu lokalnego do pozyskiwania inwestorów.
- Kreowanie nowych działań w celu promocji oferty inwestycyjnej gminy.
- Wyznaczenie stref i obszarów tzw. łatwego inwestowania.

PRIORYTET 2

Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmocnieniu konkurencyjności gminy.

Cel 2.1

Przyspieszenie rozbudowy i modernizacji układu drogowego oraz przeciwdziałanie ograniczeniu funkcji komunikacyjnych gminy.

Zadania:

- Zintensyfikowanie wspólnych przedsięwzięć zmierzających do rozwoju systemu ekologicznego i funkcji rekreacyjnych w gminie.
- Autostrada A-1 jako wzmocnienie dostępności komunikacji gminy.
- Sformułowanie strategii sektorowych: rozwoju rynku zatrudnienia, rozwoju turystyki, dostosowania rolnictwa do Unii Europejskiej.
- Zapewnienie dostępności usług publicznych /edukacja, ochrona zdrowia, bezpieczeństwo, kultura, sport, poprzez wykorzystanie istniejącej bazy i infrastruktury oraz nowych form usług.

Cel 2.2

Rozbudowa i modernizacja telekomunikacji, teleinformacji oraz zaopatrzenie w energię.

Zadania:

- Poprawa funkcjonowania usług teleinformatycznych i technik Internetu.
- Zapewnienie powszechnego dostępu do Internetu.
- Polepszenie zaopatrzenia w energię /zwiększenie efektywności/.
- Inicjowanie i udział gminy w działaniach zmierzających do włączenia gminy w system gazownictwa.
- Inicjowanie działań zastosowania źródeł odnawialnych istniejących i nowo budowanych /elektrownie wodne, wiatrowe/.

PRIORYTET 3.

Rozwój kapitału ludzkiego opartego na udoskonaleniu umiejętności oraz wykorzystaniu wiedzy i aktywności mieszkańców.

Cel 3.1

Zwiększenie mobilności i przedsiębiorczości oraz systemu edukacji mieszkańców gminy.

Zadania:

- Polepszenie obiegu informacji o lokalnych miejscach pracy w celu zwiększenia mobilności zawodowej mieszkańców.

- Stała współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy celem wspierania systemu edukacji oraz rozwiązań służących poszerzeniu zdolności adaptacyjnych młodzieży i przekwalifikowania zawodowego.
- Inicjowanie oraz wspieranie przedsiębiorczości i tworzenie nowych miejsc pracy /stosowanie ulg podatkowych/.
- Stworzenie gminnego systemu wsparcia finansowego dla niezamożnej młodzieży /uczniów oraz studentów/.

Cel 3.2

Umocnienie aktywności obywatelskiej i społecznej mieszkańców gminy.

Zadania:

- Wspieranie rozwoju organizacji społecznych, a zwłaszcza prowadzących działalność na rzecz gminy i jego mieszkańców oraz umocnienia tożsamości regionalnej.
- Wspieranie aktywności społecznej mieszkańców w wieku poprodukcyjnym.
- Zwiększenie roli organizacji pozarządowych w rozwoju gminy.

PRIORYTET 4.

Kreowanie dobrej jakości życia w gminie.

Cel 4.1

Tworzenie atrakcyjnych i bezpiecznych warunków życia w gminie.

Zadania:

- Poprawa atrakcyjności osiedleńczej gminy i jego walorów jako miejsca życia.
- Rozwój różnych form budownictwa.
- Poprawa realnego stanu poczucia bezpieczeństwa mieszkańców i turystów poprzez zapobieganie przestępczości wśród nieletnich, umacnianie współpracy mieszkańców z policją.
- Przeciwdziałanie skutkom nadzwyczajnych zagrożeń środowiska i zjawisk przyrodniczych.

Cel 4.2

Poprawa ekologicznych warunków życia mieszkańców.

Zadania:

- Zmniejszenie poziomu zanieczyszczenia środowiska w odniesieniu do:
 - redukcji i neutralizacji zanieczyszczeń atmosfery u źródła powstawania,
 - ograniczenia uciążliwości produkcji rolnej i przydomowych folii,
 - ochrony zasobów wód podziemnych jako źródła zaopatrzenia w wodę mieszkańców,
 - kontynuacja budowy nowoczesnej oczyszczalni ścieków w połączeniu z rozbudową systemu kanalizacji sanitarnej,

- rekultywacji terenów zdewastowanych przyrodniczo zwłaszcza nabrzeży jezior i cieków wodnych,
- rozwoju systemu gospodarki odpadami /dalsza segregacja/,
- pełnego wdrożenia zintegrowanego lokalnego systemu gospodarki odpadami,
- ochrony zbiorników powierzchniowych,
- utrzymania zawartości przestrzennej lasów,
- aktywnej ochrony zasobów przyrodniczych i naturalnych gminy oraz walorów krajobrazu kulturowego.

Cel 4.3

Wspieranie różnorodnych form tradycji gminy.

Zadania:

- Wspieranie działań służących umocnieniu lokalnej tradycji i dorobku kulturalnego społeczności lokalnej gminy.
- Wspieranie inicjatyw kulturalnych organizacji pozarządowych.
- Pielęgnowanie i promowanie walorów krajobrazów historycznych i architektonicznych gminy i regionu /sąsiedztwo Borów Tucholskich, strefa Doliny Dolnej Wisły, Wdecki Park Krajobrazowy/.
- Przyjęcie regulaminu /"Honorowi Obywatele Gminy"/.
- Utrwalanie i dokumentowanie historii gminy, rozwój form popularyzacji lokalnej tradycji historycznej i dziedzictwa wspólnego regionu.

Cel 4.4

Promocja zdrowia i rozwój kultury fizycznej.

Zadania:

- Polepszenie dostępu mieszkańców do specjalistycznej diagnostyki i opieki medycznej oraz zapewnienie wysokiej jakości usług medycznych na poziomie podstawowym.
- Racjonalizacja funkcjonowania Gminnej Przychodni Lekarskiej.
- Wspieranie inicjatyw służących promocji zdrowia.
- Realizacja specjalnych programów zdrowotnych i profilaktycznych dla mieszkańców gminy.
- Akcje profilaktyki antyalkoholowej i antynarkotykowej skierowane do młodzieży.
- Wspieranie rozwoju kultury fizycznej i sportu młodzieżowego, głównie w oparciu o bazę szkolną, potencjał klubów i świetlice wiejskie.

2. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA

Część diagnostyczna zawiera diagnozę problemów społecznych gminy. Diagnoza została oparta na badaniu źródeł zastanych oraz analizie skonstruowanych specjalnie do tego celu ankiet i wywiadów.

2.1. CHARAKTERYSTYKA GMINY

Jeżewo jest starą wsią na Pojezierzu Pomorskim w powiecie świeckim będącym częścią województwa kujawsko-pomorskiego. Gmina położona jest w północno-wschodniej części województwa. Jeżewo leży 62 km od Bydgoszczy, 135 km od Bałtyku i 290 km od Warszawy. Etnograficznie Jeżewo położone jest na Kociewiu – regionie etniczno-kulturowym, którego odrębność określa przede wszystkim gwara kociewska. Pod względem fizyczno-geograficznym obejmuje Pojezierze Starogrodzkie, część Borów Tucholskich i fragment Wysoczyzny Świeckiej. Region leży pomiędzy dolną Wisłą i jej lewobrzeżnymi dopływami: Wierzycą i Wdą.

Powierzchnia Jeżewa wynosi 156 km², z tego niemal 55% zajmują lasy.

Dzieje gminy Jeżewo sięgają 5000-3000 lat p.n.e. – z tego okresu pochodzą znaleziska archeologiczne z Belna, Taszewa, Buczka, Białego i Lipienek. Według tradycji, w 997 roku wędrował przez Leosię, Lipno, Lipienki i Jeżewo późniejszy święty Wojciech i już w XI wieku prawdopodobnie miano utworzyć parafię jezewską. Pierwsze wzmianki historyczne o miejscowościach leżących na terenie obecnej gminy Jeżewo pochodzą z XI - XV wieku. Większość tego obszaru w czasach średniowiecza była własnością rycerską, czyli szlachecką (poza Jeżewem, które do końca XVIII wieku należało do biskupa włocławskiego). Lasy Jeżewa i okolicznych terenów wiążą się z dziejami Pomorza Gdańskiego. Do 1309 r. obecne ziemie były w posiadaniu książąt pomorskich. W latach 1309-1466 przeszły w ręce Krzyżaków, następnie zostały włączone do Królestwa Polskiego. W wyniku I rozbioru teren gminy dostał się do niewoli pruskiej. W związku z rozwojem kolei w II poł. XIX wieku nasiliło się osadnictwo – gwałtownie wzrosła liczba mieszkańców Jeżewa i Laskowic. 25 stycznia 1920 r. gmina Jeżewo wróciła do Polski. W okresie międzywojennym nastąpił jej rozwój. W wyniku reformy rolnej, przeprowadzonej w latach 1925-1933, rozrosły się Laskowice. W Jeżewie gruntownie przebudowano kościół parafialny, którego kształt przetrwał do dziś. W 1934 r. Laskowice i Jeżewo zostały zelektryfikowane. W 1938 r. społeczeństwo Jeżewa oddało do użytku nowoczesny budynek szkolny. W dniach 3 - 4 września 1939 r. przez gminę Jeżewo wycofywały się wojska polskie rejonu Borów Tucholskich. Tragicznym skutkiem tego odwrotu była śmierć ponad 100 polskich żołnierzy. Pochowano ich na cmentarzach parafialnych w Jeżewie i Laskowicach. W okresie okupacji hitlerowskiej tereny gminy włączono do Rzeszy Niemieckiej. Najaktywniejszych Polaków dosięgły prześladowania okupanta, ale mimo terroru, na terenie gminy istniały grupy konspiracyjne. We wrześniu 1944 r. partyzanci AK skutecznie zaatakowali Niemców w Czarsku Świeckim. W połowie lutego 1945 r. miało miejsce wyzwolenie Jeżewa, Laskowic i okolicznych miejscowości.

W okresie po II wojnie światowej nastąpił dalszy rozwój gminy Jeżewo. Pod koniec lat pięćdziesiątych w Jeżewie i Laskowicach rozpoczęto budowę ponad 200 domów prywatnych. W Laskowicach oddano do użytku nową szkołę i dom kultury. W latach sześćdziesiątych Jeżewo i Laskowice wyposażono w sieć wodociągową. Przy dużym udziale społeczeństwa w Jeżewie i Laskowicach upiękuszono stare ulice, układając chodniki i asfaltując jezdnie. W latach sześćdziesiątych i siedemdziesiątych wyasfaltowano drogi łączące gminę Jeżewo ze Świeciem i innymi miejscowościami. W tym także okresie powstała baza sportowa, z czasem wybudowano w Jeżewie ośrodek zdrowia i dom kultury, w Laskowicach budynek szkolny. W wyniku reformy administracyjnej organizacji kościelnej Jeżewo od 1992 r. zostało stolicą dekanatu.

Na terenie gminy mieszka 7.902 mieszkańców. Poza Jeżewem w skład gminy wchodzi 13 sołectw. Są to: Białe, Belno, Buczek, Ciemniki, Czernik Świecki, Dubielno, Krąplewice, Laskowice, Osłowo, Pięcmorgi, Piskarki, Taszewskie Pole i Taszewo.

W Jeżewie znajduje się 12 publicznych i 220 prywatnych podmiotów gospodarczych. Są tu 2 przedszkola, gdzie opieką otoczono 48 dzieci, 4 szkoły podstawowe (585 uczniów), 2 szkoły gimnazjalne (261 uczniów).

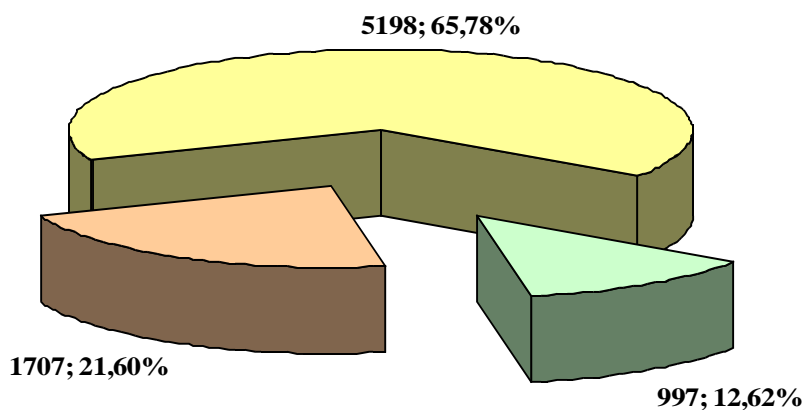
Mieszkańcy znajdują opiekę medyczną w 2 przychodniach zdrowia w tym 1 prywatnym gabinecie lekarskim.

2.2. DEMOGRAFIA

Na dzień 31 grudnia 2010 r. w gminie Jeżewo mieszkało ogółem 7.902 osób.

Struktura wiekowa mieszkańców gminy – stan na dzień 31.12.2010r.

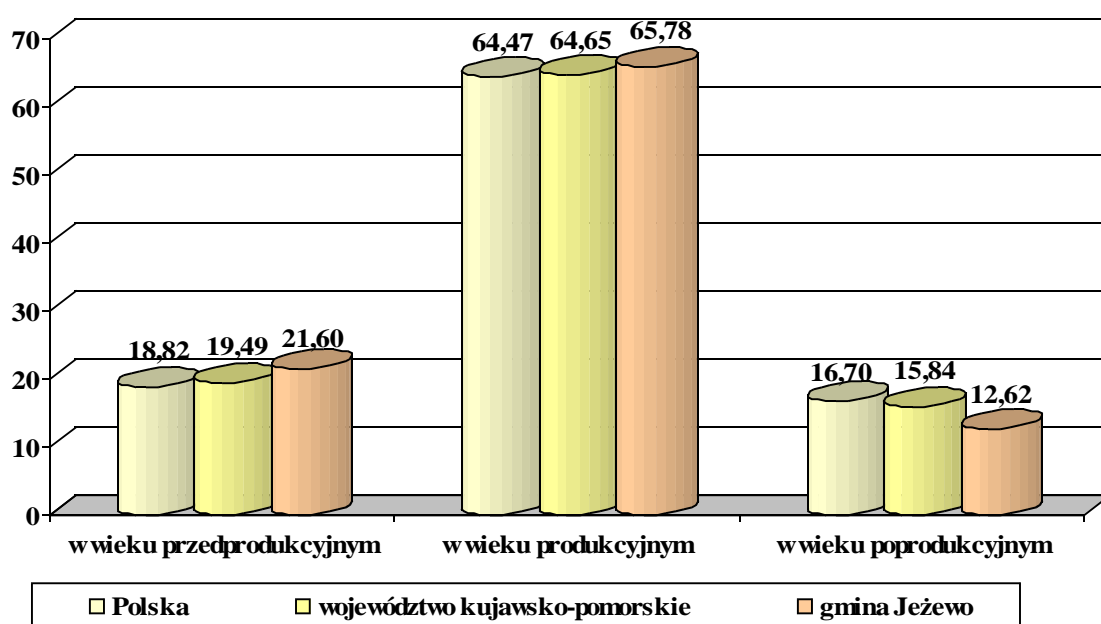
Dane Urzędu Gminy Jeżewo.

w wieku przedprodukcyjnym
 w wieku produkcyjnym
 w wieku poprodukcyjnym

Według danych na koniec 2010 roku w gminie mieszkało 1707 osób w wieku przedprodukcyjnym (21,60% ogółu mieszkańców), grupę 5198 mieszkańców stanowią osoby w wieku produkcyjnym (65,78%), a 997 mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym, co stanowi tylko 12,62% ogółu. Do powyższych danych można się odnieść z zadowoleniem, ponieważ grupa osób najstarszych jest najmniejsza, zatem Jeżewo jest gminą demograficznie młodą i o dużym potencjale.

Porównanie danych procentowych dotyczących ludności kraju, województwa kujawsko-pomorskiego oraz gminy Jeżewo – dane na 31.12.2010 r.

Badanie własne Centrum AV.

Powyższy wykres wyraźnie wskazuje, że różnica w procentowej ilości osób do 18 roku życia jest znaczna zarówno w stosunku Jeżewa do województwa (o 2,11%), jak i kraju (o 2,78%) na korzyść gminy. Proporcje nieznacznie odwracają się w przypadku kategorii wiekowej osób w wieku produkcyjnym – w gminie procentowa zawartość tej grupy w stosunku do ogółu mieszkańców jest największa (o 1,13% więcej niż w województwie, a o 1,31% więcej niż w kraju). Natomiast procentowy udział osób najstarszych w Jeżewie jest najmniejszy (o 4,08% w stosunku do kraju oraz o 3,22% w stosunku do województwa) – i z tego należy się cieszyć, podobnie jak z dużej proporcji osób w wieku do 18 roku życia.

2.3. PROBLEMY SPOŁECZNE Z PERSPEKTYWY OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ

Według ustawy o pomocy społecznej, pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości (art. 2. 1).

Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. (art. 3. 1).

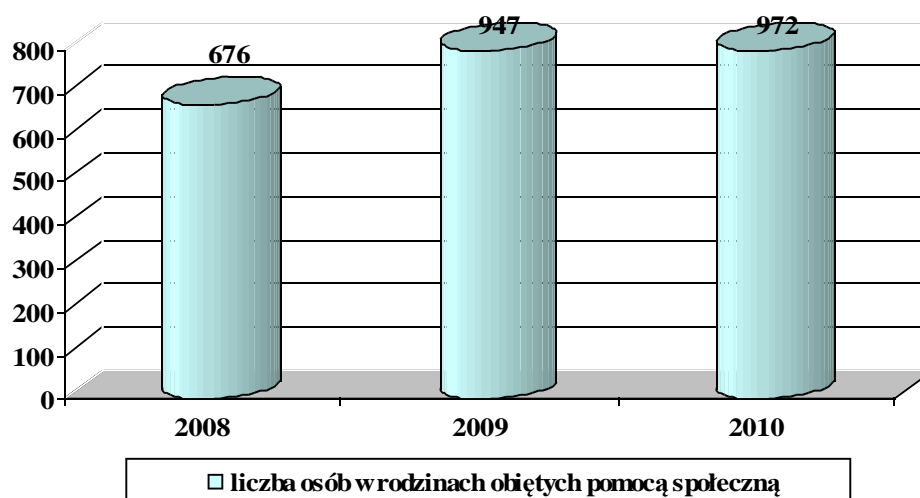
Ustawa o pomocy społecznej stwierdza, że udziela się pomocy osobom i rodzinom w szczególności z powodu: 1) ubóstwa; 2) sieroctwa; 3) bezdomności; 4) bezrobocia; 5) niepełnosprawności; 6) długotrwałej lub ciężkiej choroby; 7) przemocy w rodzinie; 8) potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności; 9) bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych; 10) braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze; 11) trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy; 12) trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego; 13) alkoholizmu lub narkomanii; 14) zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej; 15) klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Za realizację zadań z zakresu pomocy społecznej na terenie gminy odpowiedzialny jest Ośrodek Pomocy Społecznej.

Do jego obowiązków należy:

- prowadzenie diagnostyki jednostkowej i środowiskowej;
- bezpośrednie i pośrednie udzielanie świadczeń (w tym organizowanie opieki i usług domowych);
- współpraca z organizacjami i instytucjami, a zwłaszcza z samorządem lokalnym;
- aktywizowanie środowiska lokalnego.

Osoby objęte pomocą społeczną w latach 2008-2010

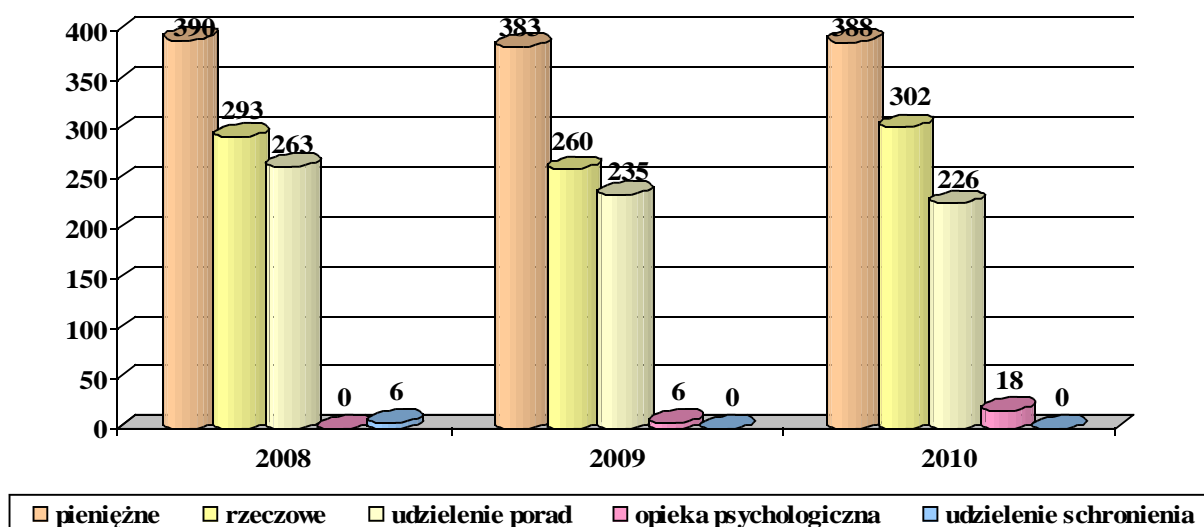

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Jeżewie.

Wykres świadczy o wahaniami liczby osób objętych pomocą na przestrzeni lat 2008-2010 w Jeżewie. Tendencja ta wykazuje znaczny wzrost w roku 2010 w porównaniu do roku wcześniejszego (z 676 do 972, tj. o 296 osób). Znaczny wzrost jest spowodowany znaczną ilością osób korzystających z formy dożywiania między innymi dzieci w szkołach.

Rodzaje pomocy udzielanej przez OPS w latach 2008-2010 (liczba osób)

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Jeżewie.

Analiza danych pozwala stwierdzić, że podopieczni OPS jako formę pomocy preferują świadczenia pieniężne, choć liczby osób ulegały wahaniom (odpowiednio: 390 – 383 – 388). Liczby osób, którym przyznano świadczenia rzeczowe (293-260-302) oraz udzielono porad (w latach 2008-2010 – 263-235-226) utrzymują się na takim samym poziomie.

Symboliczne ilości osób odnotowano w dwóch pozostałych kategoriach: opieką psychologiczną objęto zaledwie 6 do 18 osób w 2010 r., ponieważ tyle osób brało udział w projektach systemowych realizowanych przez ops w ramach POKL.

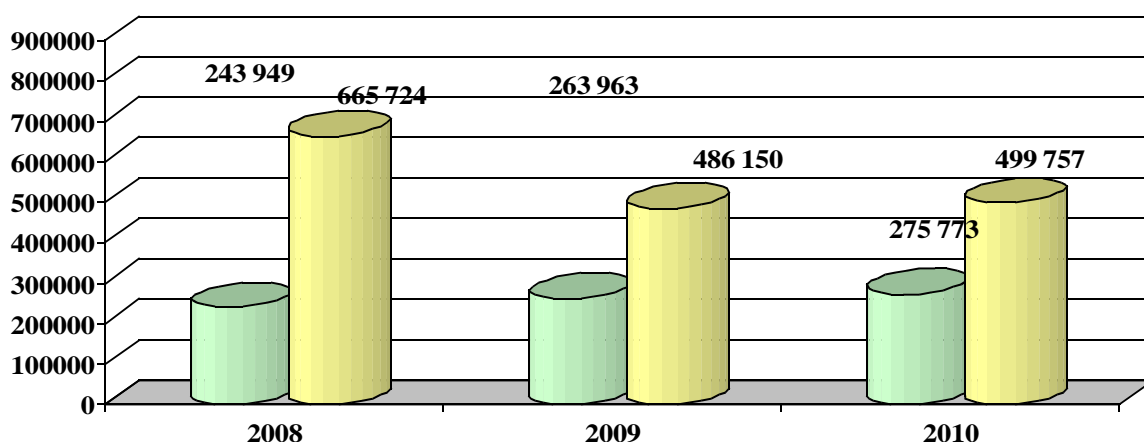
Należy zaznaczyć, że podane dane liczbowe dotyczą liczby osób objętych poszczególnymi świadczeniami. Całościowe ujęcie problemu kategorii świadczeń zostało ujęte w poniższej tabeli.

Typ świadczenia	2008		2009		2010	
	liczba osób	liczba rodzin	liczba osób	liczba rodzin	liczba osób	liczba rodzin
pieniężne	390	372	383	364	388	373
rzeczowe	293	146	260	128	302	113
udzielenie porad	263	263	235	235	226	155
opieka psychologiczna	6	6	6	5	18	18
udzielenie schronienia	0	0	0	0	0	0

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Jeżewie.

Na wykresie poniżej przedstawiono wysokość środków finansowych pozostających w dyspozycji Ośrodka Pomocy Społecznej w Jeżewie.

Wielkość wydatków przeznaczonych na udzielenie pomocy społecznej w latach 2008-2010

■ wielkość środków z budżetu gminy ■ wielkość środków z budżetu państwa

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Jeżewie.

Dane liczbowe przedstawiają wielkości przeznaczone na zadania własne pochodzące z budżetu gminy oraz na zadania zlecone pochodzące z budżetu państwa.

Analizując wysokość nakładów przeznaczonych na pomoc społeczną w Jeżewie należy zauważyć, że łączne nakłady finansowe przeznaczane na wspomaganie osób i rodzin w latach 2008-2010 wykazują znaczny spadek (z 909.673 zł w 2008 r., poprzez 750.113 zł w 2009 r., aż do 775.530 zł w 2010 r.). Działo się tak za sprawą środków pochodzących z budżetu państwa, których wysokość na przestrzeni tych 3 lat znacznie zmalała – z 665.724 zł w 2008 roku do 486.150 zł w roku 2009 i 499.757 zł w roku 2010.

Należy zaznaczyć przy tym, że wielkości środków pochodzących z budżetu gminy stale rośnie (odpowiednio: 243.949 zł – 263.963 zł – 275.773 zł).

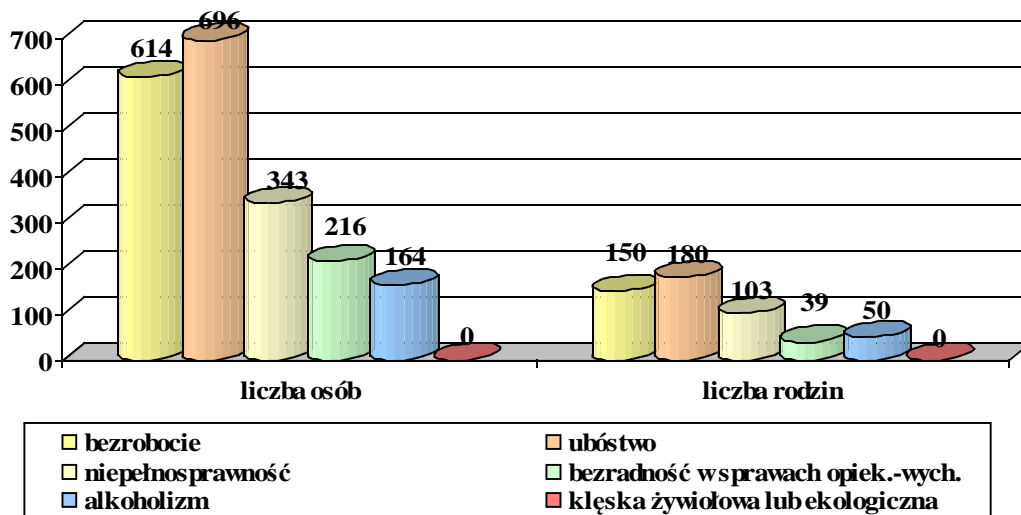
Kategorie przyczyn, z jakich beneficjenci wnosili o wsparcie z systemu pomocy społecznej w 2010 roku, zostały opisane poniżej.

Trzeba zaznaczyć, że w 2010 roku nikt nie prosił o pomoc z powodu narkomanii. Natomiast z powodu: sieroctwa o wsparcie wniosła 1 osoba; bezdomności – 2 osoby; z powodu trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego – 2 osoby; z powodu przemocy w rodzinie – również 2 osoby; ochrona macierzyństwa dotyczyła 32 osób, a długotrwała lub ciężka choroba – 66 osób, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych - 39 osób.

Ponieważ w pozostałych kategoriach przyczyn odnotowano znaczne ilości świadczeń, zostało to ujęte na wykresie. W rozbiciu na najważniejsze kategorie przyczyn wygląda to następująco:

Przyczyny przyznania pomocy społecznej w 2010 roku (liczba osób oraz liczba rodzin)

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Jeżewie.

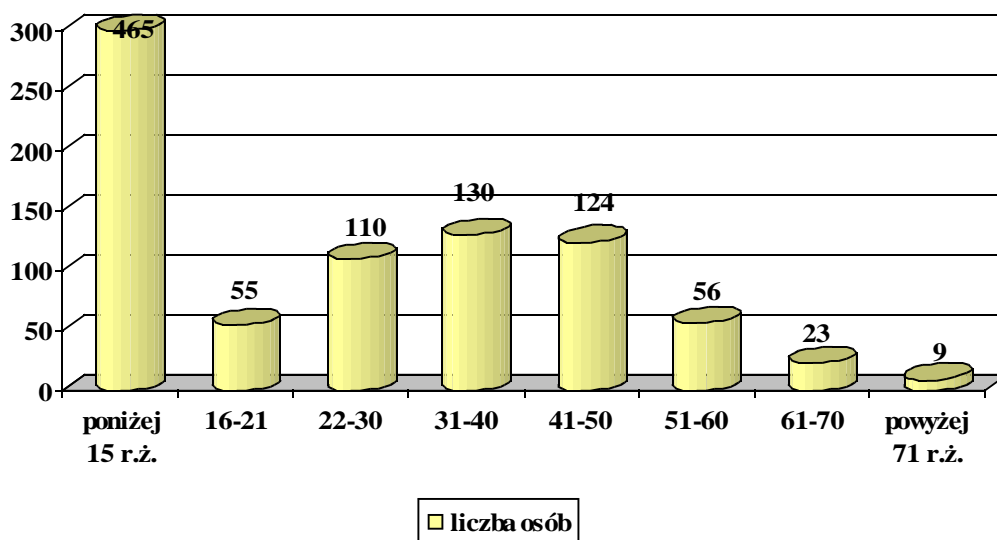
Zasadniczą przyczyną, w związku z którą mieszkańcy wnioskowali w 2010 roku o wsparcie z systemu pomocy społecznej, było bezrobocie (696 beneficjentów z 180 rodzin). Brak zatrudnienia, które nie jest tylko indywidualnym problemem człowieka nim dotkniętego, ale niewątpliwie wpływa na życie i funkcjonowanie całej rodziny, jest źródłem problemów i patologii.

W miarę przedłużania się okresu pozostawania bez pracy problemy te narastają i rodzą kolejne, takie jak ubóstwo (zwykle jest to podstawowa przyczyna trudnej sytuacji życiowej, z którą beneficjenci zgłaszają się po pomoc), frustrację, izolację, alkoholizm, bezradność życiową. W związku z tym istotną przyczyną udzielanego wsparcia w gminie były również niepełnosprawność, alkoholizm i problemy bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

Z tytułu niepełnosprawności skorzystało z pomocy 343 osoby z 103 rodzin, z tytułu alkoholizmu, gdzie jest tendencja wzrastająca skorzystało z pomocy 164 osoby z 50 rodzin.

Struktura demograficzna odbiorców pomocy społecznej w roku 2010

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Jeżewie.

W 2010 r. łącznie wsparto 972 osoby. Z analizy struktury demograficznej beneficjentów ośrodka pomocy społecznej wynika, że najliczniejszą grupę stanowią osoby poniżej 15 roku życia (465, tj. 47,83% łącznej liczby osób otrzymujących świadczenia z pomocy społecznej). Wsparcie przede wszystkim polegało na przyznaniu posiłków. Liczba ta wskazuje, że kwestia dziecka w gminie powinna być przedmiotem szczególnego zainteresowania władz samorządowych.

Kolejną grupą wiekową są osoby między 31 a 40 rokiem życia – 130, tj. 13,37%. Nieco mniej osób odnotowano w grupie wiekowej między 41 a 50 rokiem życia – 124, tj. 12,75%.

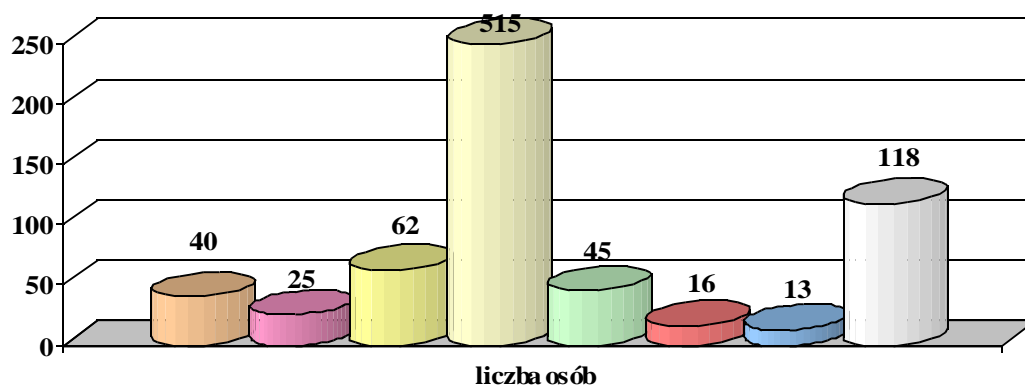
14 osób mniej, tj. 110 osoby, odnotowano w grupie wiekowej między 22 a 30 rokiem życia – stanowi to 11,32%. Zarejestrowano również 56 osób w wieku 51-60 lat – stanowi to 5,76%.

Najmniejsze grupy stanowią pozostałe 3 kategorie wiekowe: najstarsi, tzn. osoby powyżej 71 lat – 9 osób, tj. 0,92%; między 16 a 21 rokiem życia – 55 osób, tj. 5,66% (uczniowie gimnazjum i szkół średnich korzystający z dożywiania), a także osoby między 61 a 70 rokiem życia – 23 osoby, tj. 2,37%.

Jeśli chodzi o odbiorców pomocy społecznej ze względu na aktywność zawodową, to struktura przedstawia się następująco:

Struktura odbiorców pomocy społecznej pod względem aktywności zawodowej w roku 2010

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Jeżewie.

pracuje	pracuje dorywczo	nie pracuje
uczy się	rencista	emeryt
bezrobotny z prawem do zasiłku	bezrobotny bez prawa do zasiłku	

Największa pomoc kierowana jest do osób uczących się (515 osób, tj. 52,98% łącznej liczby odbiorców pomocy społecznej). Nieco mniej jest bezrobotnych, którzy pozbawieni są prawa do otrzymywania zasiłku (118 osób, tj. 12,14%). Zaewidencjonowano również 62 osoby nie pracujące (6,38%) oraz 45 osób otrzymujących rentę, ale niezarejestrowanych (4,63%). 40 osób spośród odbiorców pomocy społecznej to osoby pracujące (5,54%).

Najmniej osób odnotowano jako bezrobotnych z przyznanym prawem do zasiłku (7 osób, tj. 1,21%), 3 osoby przebywają na emeryturze (0,52%) oraz tylko 2 pracują dorywczo (0,35%). Nie odnotowano ani jednego studenta.

2.4. KWESTIA OPIEKI NAD DZIECKIEM

Polityka społeczna zajmuje się dziećmi jako grupą wymagającą szczególnej troski i ochrony. Działalność na rzecz dzieci polega przede wszystkim na ochronie ich praw, wyrównywaniu szans życiowych poprzez ułatwienie dostępu do oświaty, służby zdrowia, wypoczynku oraz asekurowaniu w obliczu ryzyka życiowego.

System opieki nad dziećmi potrzebującymi wsparcia organizują instytucje państwowe, samorządy, organizacje pozarządowe.

Na system ten składają się:

- ✓ domy pomocy społecznej dla dzieci specjalnej troski,
- ✓ pogotowia opiekuńcze,
- ✓ domy dziecka,
- ✓ ośrodki szkolno-wychowawcze dla dzieci i młodzieży,
- ✓ ogniska wychowawcze – placówki środowiskowe zapobiegające niedostosowaniu społecznemu i osamotnieniu dzieci i młodzieży oraz zapewniające pomoc rodzicom mającym trudności w wychowaniu dzieci,
- ✓ wioski dziecięce,
- ✓ ośrodki adopcyjno-opiekuńcze,
- ✓ rodziny zastępcze,
- ✓ rodzinne domy dziecka,
- ✓ młodzieżowe ośrodki wychowawcze.

Wszystkie te placówki wyrównują szanse dzieci i młodzieży, niemniej dziecko, dla pełnego i harmonijnego rozwoju swojej osobowości, powinno wychowywać się w środowisku rodzinnym, w atmosferze szczęścia, miłości i zrozumienia.

W celu uzyskania informacji o problemach dzieci i młodzieży w lokalnym systemie kształcenia i wychowania zostały rozesłane do szkół gminy ankiety. Pozwalają one zdiagnozować środowisko szkolne pod kątem występowania zachowań o cechach patologii społecznej wśród uczniów oraz przekazują informacje o realizacji działań opiekuńczo-wychowawczych, profilaktycznych i leczniczych prowadzonych wśród dzieci i młodzieży.

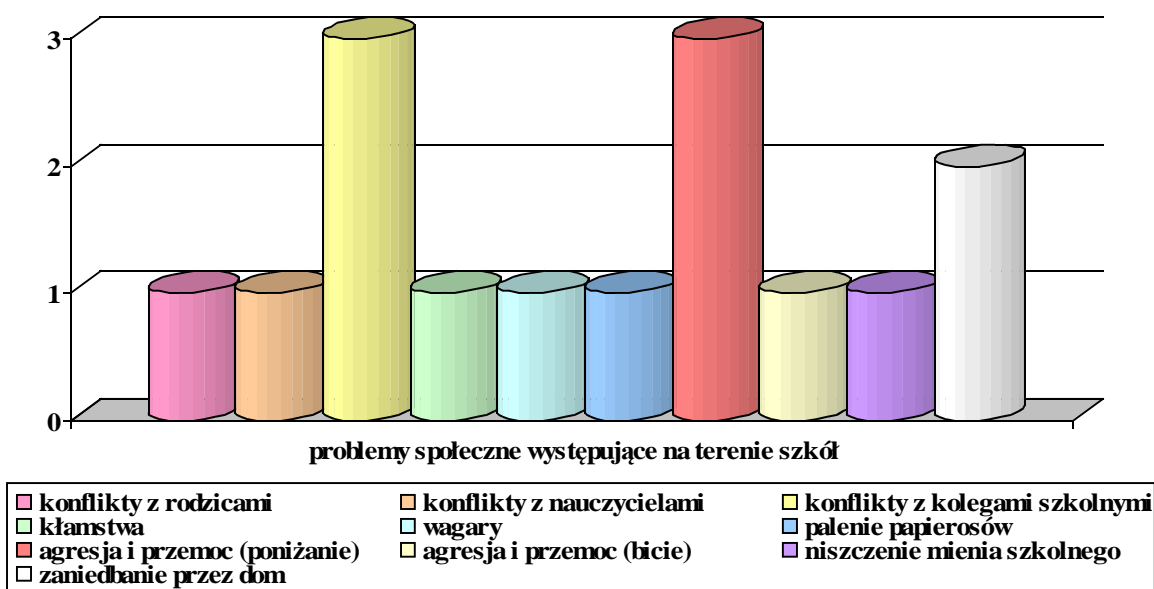
W sumie do badania przedłożono 5 ankiet. Poniżej prezentujemy obraz szkolnej i rodzinnej sytuacji uczniów uczęszczających do szkół wszystkich szczebli na terenie gminy.

Wszystkie szkoły zatrudniają pedagoga, jedna również logopedę.

Wskazując najistotniejsze kwestie społeczne, które w najpoważniejszym stopniu dotyczą uczniów, pedagodzy korzystali z zamkniętego zestawu kategorii, mając do wyboru 21 zmiennych. Określając stopień natężenia występujących cech, używano stwierdzenia, że problem nie występuje lub występuje często/rzadko – wtedy należało (o ile było to możliwe) określić liczbę ujawnionych przypadków. Ponieważ jednak nieliczne szkoły starały się podać skalę zjawiska w postaci liczby poszczególnych zdarzeń, nie da się podać konkretnych danych liczbowych. Wykres zatem ukazuje zjawiska społeczne, które występują na terenie szkół często (nawet powyżej stu przypadków), a więc są znacznym problemem dla placówek.

Dane liczbowe mówią o ilości szkół, w których dane zjawisko występuje, a nie o liczbie ujawnionych przypadków.

Problemy społeczne najczęściej dotykające uczniów na terenie szkół gminy Jeżewo

Dane ze szkół Jeżewa.

Problemem o największej skali zagrożenia są konflikty za kolegami szkolnymi oraz poniżanie – wskazały je 3 spośród 5 szkół, które dostarczyły ankiety. Zaniedbanie przez dom stanowi problem dla 2 szkół. Pojedyncze szkoły stwierdziły, że nie mogą dać sobie rady z:

- konfliktami uczniów z ich rodzicami lub opiekunami;
- konfliktami uczniów z nauczycielami;
- kłamstwami uczniów i ich wagarami;
- paleniem papierosów;
- biciem i niszczeniem mienia szkolnego.

Chociaż stopień nasilenia pozostałych kategorii problemów społecznych został określony jako nieduży, a szkoły stwierdziły, że dane problemy rzadko dotyczą ich uczniów (kilka, kilkanaście przypadków), jednak w szkołach i/lub w domach rodzinnych uczniów zaobserwowano pojawienie się większości z tych problemów społecznych. Nie stwierdzono natomiast występowania, nawet incydentalnych, przypadków autoagresji oraz wykorzystywania seksualnego. Na terenie szkół nie występują miejsca szczególnie niebezpieczne, więc do tej pory nie zachodziła potrzeba, żeby podejmować jakiegokolwiek działania zwiększające bezpieczeństwo w szkołach. W ostatnim czasie uległo to nieznacznej zmianie.

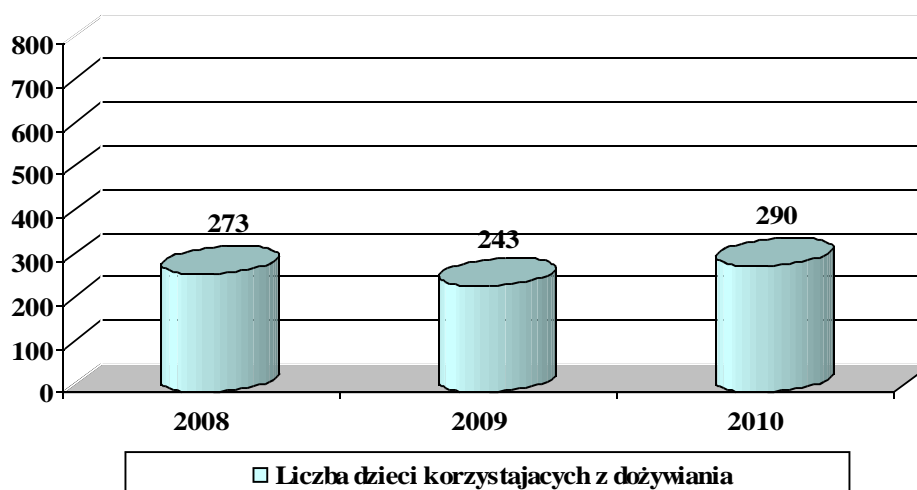
W celu zmniejszenia nasilenia oraz eliminowania na terenie szkoły zachowań o cechach patologii społecznej prowadzona jest profilaktyka wśród dzieci i młodzieży, wprowadzono nasilone kontrole połączone z wnikliwą obserwacją zachowania uczniów, organizowane są zajęcia zapobiegawcze na godzinach wychowawczych, apele, konkursy o tematyce profilaktycznej. Uczniowie mogą także liczyć na wsparcie pedagoga szkolnego. Szkoły podjęły w tym zakresie współpracę z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, policją oraz rodzicami. Z uczniami sprawiającymi kłopoty prowadzone są rozmowy wychowawcze, szerzona jest pedagogizacja rodziców, a w klasach realizowany jest specjalny plan wychowawczy. Realizacja Szkolnego Programu Przeciwdziałania Agresji i Profilaktyki Uzależnień pociągnęła za sobą jego modyfikację i dostosowywanie na bieżąco działań profilaktycznych do potrzeb uczniów.

W Zespole Szkół w Jeżewie zainstalowano monitoring wizyjny, zauważono, że zmniejszyła się agresja i przemoc oraz ograniczenie negatywnych skutków konfliktów z kolegami szkolnymi. Zachodzi konieczność wprowadzenia monitoringu w Szkole Podstawowej w Laskowicach i Gimnazjum w Laskowicach, gdzie w ostatnim roku nasiliły się zjawiska negatywne – picie piwa przez gimnazjalistów i używanie narkotyków. Problem ten został ujawniony poprzez ankietę przeprowadzoną przez pedagogów szkolnych we wszystkich szkołach na terenie Gminy Jeżewo.

Program Pomoc Państwa w zakresie dożywiania

We wszystkich szkołach na terenie gminy prowadzona jest forma pomocy w postaci dożywiania. W 2008 r. z bezpłatnych posiłków korzystało 273 dzieci, w 2009 r. – 243, w 2010- 290 dzieci. Wynika z tego, że liczba dzieci korzystających z tej formy pomocy zwiększyła się o 47 w stosunku do roku poprzedniego.

Ilość dzieci korzystających z dożywiania w okresie 2008 - 2010 r.

Wyniki ankiety z udziałem mieszkańców

Wiedza na temat problemów społecznych uzyskanych z ankiet pokazuje, że widoczne są problemy:

- Przemoc w rodzinie – znalazła się na 3 miejscu według ankietowanych. Przyczynami takich zachowań są przede wszystkim: uzależnienia, bezrobocie, nieumiejętność radzenia sobie z problemami wychowawczymi, stres.
- Ubóstwo – znalazło się na 4 miejscu według ankietowanych. Przyczyn można doszukiwać się w: bezrobociu, uzależnieniach, niedostosowaniu społecznym, wielodzietności, chorobach czy dziedziczeniu ubóstwa.
 - Duża liczba rodzin niepełnych.
 - Niewystarczająca oferta usług opiekuńczych.
 - Zanikanie więzi społecznych i rodzinnych.
 - Niedostateczna oferta kulturalno – rozrywkowa i sportowo rekreacyjna.
 - Nadużywanie alkoholu i narkotyków przez młodzież.

2.5. KWESTIA OSÓB BEZROBOTNYCH

Statystyki dotyczące bezrobocia w znacznym stopniu zniekształcają obraz zjawiska ze względu na duży stopień tzw. bezrobocia utajonego oraz powszechności pracy „na czarno”. Bezrobocie powoduje, że standard życia wielu ludzi stale się obniża i rozszerza się obszar patologii społecznej.

Bezrobotnym, zgodnie z definicją ustawową, jest osoba pozostająca bez pracy, ale jednocześnie zdolna i gotowa do jej podjęcia w pełnym wymiarze czasu. Bezrobocie, przyczyniając się do zubożenia materialnego, w bezpośredni sposób wpływa na poziom życia rodzin, wywierając negatywne skutki zwłaszcza w postaci:

- dezintegracji rodziny,
- zmniejszenia siły wsparcia emocjonalnego i solidarności pomiędzy członkami rodziny,
- zwiększenia ryzyka zaistnienia patologii życia społecznego.

Długookresowe bezrobocie ma wpływ na ekonomiczną i psychospołeczną sferę życia człowieka bezrobotnego oraz jego rodzinę.

Jednym z pierwszych skutków utraty pracy jest obniżenie standardu życia rodziny, także wtedy, gdy otrzymywane są świadczenia kompensujące płacę.

Sytuacja materialna osób dotkniętych bezrobociem zależy od ich standardu życia w czasie trwania zatrudnienia, a zwłaszcza od posiadanych dóbr trwałego użytku, oszczędności i długów. Duże znaczenie ma poziom, od którego zaczyna się proces degradacji ekonomicznej i społecznej. W najbardziej dramatycznej sytuacji są rodziny świadczeniobiorców pomocy społecznej, które od dawna korzystały z systemu wsparcia socjalnego z powodu na przykład niskich dochodów, wielodzietności, inwalidztwa. Trudności finansowe w takich rodzinach prowadzą do drastycznych ograniczeń wydatków nawet na podstawowe potrzeby bytowe.

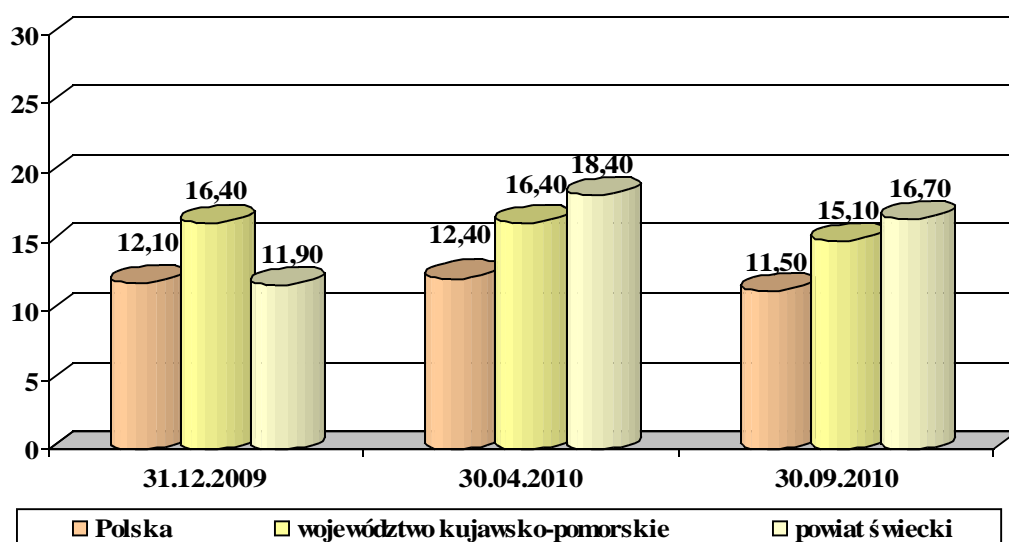
Problem bezrobocia dotyczy nie tylko osoby nim dotkniętej, lecz także całej rodziny. Pogorszenie stanu funkcjonowania rodziny jest proporcjonalne do okresu pozostawania bez pracy, co przejawia się problemami opiekuńczo-wychowawczymi, przemocą czy zanikiem autorytetu rodzicielskiego. Może także prowadzić do rozpadu rodziny. W tych okolicznościach pojawia się również groźba przyjmowania przez dzieci negatywnych wzorów osobowych, a w konsekwencji dziedziczenia statusu bezrobotnego. Wzrost liczby bezrobotnych świadczeniobiorców powoduje przyrost ilości zadań z zakresu pomocy społecznej oraz zwiększenie puli wydatków na udzielanie pomocy. Sytuacja taka wymusza również konieczność dostosowania dotychczasowych form działania do nowych potrzeb. Ponieważ możliwości budżetu państwa i samorządu lokalnego są ograniczone, podstawowego znaczenia w pomocy w wychodzeniu z bezrobocia nabiera praca socjalna, która przyjmuje zróżnicowane formy. Praca socjalna prowadzona przez pracowników socjalnych to między innymi pomoc w planowaniu nowych koncepcji życia zawodowego, rozbudzanie motywacji do działania ukierunkowanego na zatrudnienie oraz technika kontaktu, która pozwala na uzależnienie pomocy – formy, wysokości i okresu wypłacania świadczenia – od aktywności bezrobotnego i jego rodziny.

Niepokojący jest wpływ bezrobocia na zachowania patologiczne. Szczególnie niebezpiecznym zjawiskiem staje się przemoc w rodzinie. Długie pozostawanie bez pracy stymuluje procesy dezintegracji życia rodzinnego. Przymusowa bezczynność zawodowa i nieuregulowany tryb życia wyzwalają zachowania dewiacyjne, skierowane na rodzinę i lokalne środowisko

społeczne. Negatywne emocje związane z sytuacją bezrobocia przenoszone są na najbliższych – ofiarami przemocy i złego traktowania są najczęściej kobiety i dzieci.

Długotrwałe bezrobocie, z jego negatywnymi konsekwencjami psychospołecznymi, wymaga stosowania odpowiednich form oddziaływań.

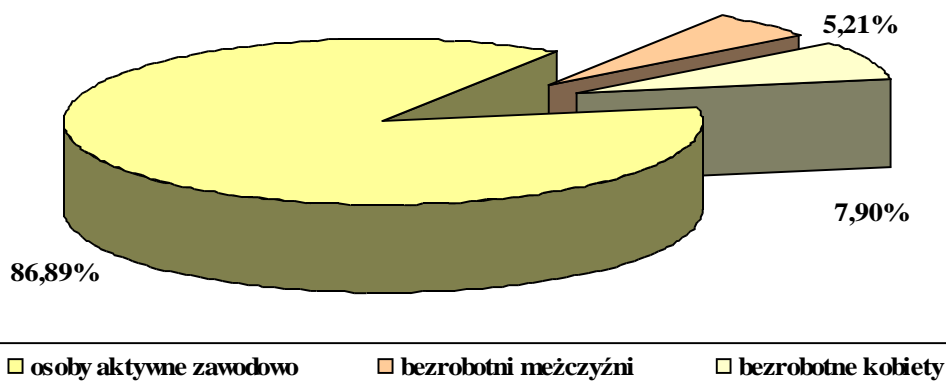
Stopa bezrobocia w kraju, województwie kujawsko-pomorskim i powiecie świeckim – dane na 31.12.2009 r., 30.04.2010 r. oraz 30.06.2010 r. (w %)

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Jak widać, powiat świecki nie prezentuje się dobrze na tle województwa kujawsko-pomorskiego oraz kraju. Cechuje go bardzo wysoka stopa bezrobocia, która jest rozumiana jako procentowy udział liczby bezrobotnych w liczbie cywilnej ludności aktywnej zawodowo, ale bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego. W drugiej połowie roku 2010 znacznie wzrosło w stosunku do Polski i województwa, jest wyższe od województwa o 1,6%, od Polski o 5,2%.

Bezrobotni i osoby aktywne zawodowo w gminie Jeżewo – dane na 31.12.2010 r.

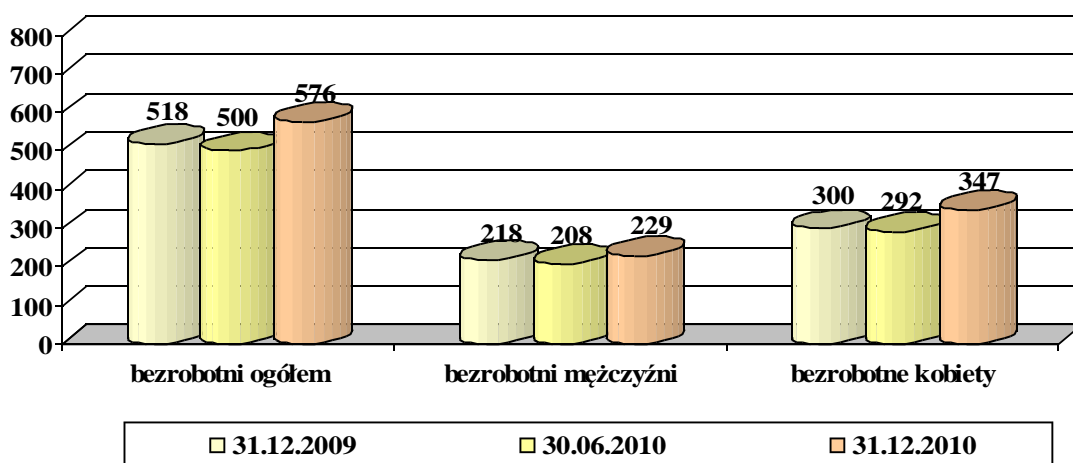
Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Świeciu.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Świeciu w gminie Jeżewo na dzień 31 grudnia 2010 r. zarejestrowane były 576 osób bezrobotnych, w tym 347 kobiet (7,90% ogółu osób w wieku produkcyjnym) oraz 229 mężczyzn (5,21%). Na tle ogólnej liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym (5.198 osób) bezrobotni stanowią 13,11% łącznej liczby osób w wieku produkcyjnym, natomiast 3.240 osób teoretycznie ma stałe źródło zatrudnienia – w tej liczbie mogą się znaleźć osoby, które nie mają stałej pracy, a z różnych przyczyn nie są zarejestrowane w PUP jako osoby bezrobotne. W ogólnej liczbie bezrobotnych 576 osób kobiety mają przewagę nad mężczyznami i stanowią 60,24% ogółu osób pozostających bez pracy. Spośród osób bezrobotnych zaledwie 61 posiada prawo do pobierania zasiłku dla bezrobotnych (10,59% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych). W tej grupie jest tylko 25 kobiet (40,98% osób pobierających zasiłek). Według danych PUP 446 osób bezrobotnych uprzednio pracowało w tym 261 kobiet. Wśród bezrobotnych jest 35 niepełnosprawnych, w tym 18 kobiet. Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy, to osoby samotnie wychowujący co najmniej 1 dziecko do 18 roku życia. Odnotowano 42 takie osoby z tego 37 kobiet. Dużo było również zarejestrowanych kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka, bo 60 kobiet co stanowi 17,29% w stosunku do ogółu kobiet bezrobotnych w Gminie Jeżewo. Bez kwalifikacji zawodowych odnotowano 177 osób w tym 114 kobiet. Bez doświadczenia zawodowego odnotowano 166 osób w tym 111 kobiet. Powyżej 50 roku życia odnotowano 75 osób w tym 31 kobiet.

Sytuację tę obrazuje wykres zbiorczy przedstawiony poniżej.

Struktura poziomu bezrobocia w gminie w odcinkach czasowych z podziałem na płeć – stan na dzień 31.12.2009, 30.06.2010 oraz 31.12.2010 r.

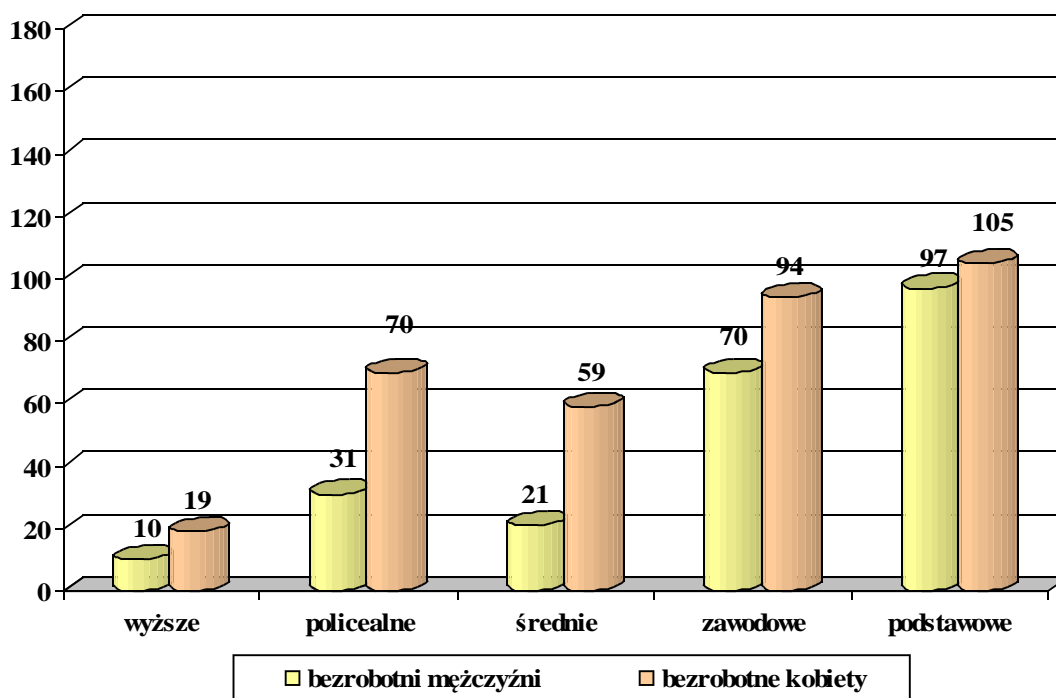
Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Świeciu- strona bip

Widać wyraźnie, że w gminie Jeżewo bezrobocie w okresie letnim zmalało, spowodowane, to było podjęciem prac sezonowych. W m-cach zimowych miało tendencję wzrastającą, wzrosło w stosunku do grudnia 2009 r o 58 osób. W ciągu 6 miesięcy ogólna liczba bezrobotnych wzrosła o 76 osób – z 500 do 576, tj. o niemal 13,19%.

Najbardziej wzrosła liczba bezrobotnych kobiet – o 55 osób – z 292 do 347, tj. niemal o 15,85%.

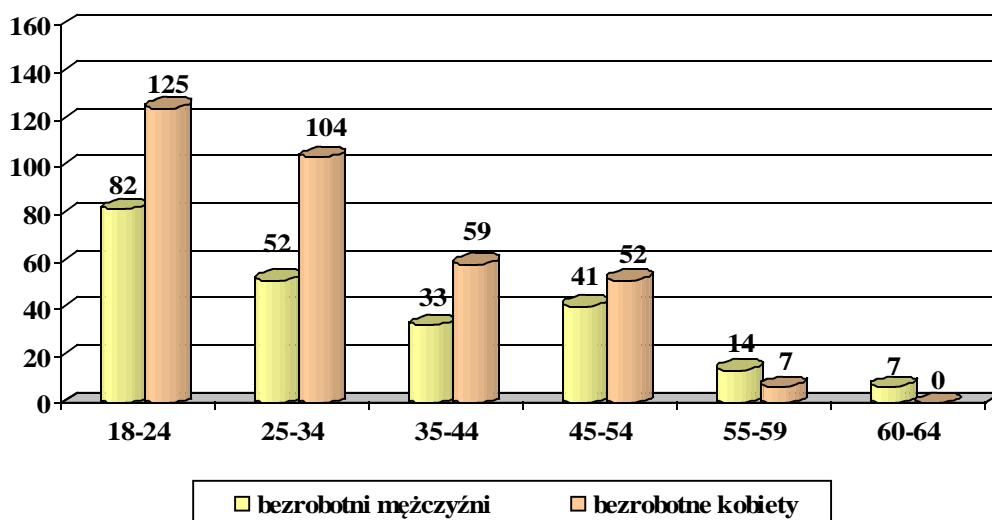
Struktura osób bezrobotnych pod względem wykształcenia i płci – dane na 31.12.2010r.

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Świeciu.

Pierwszą rzeczą, jaką zauważymy podczas analizy ww. wykresu, jest fakt, że największe grupy bezrobotnych tworzą osoby z najniższym wykształceniem (legitymujące się wykształceniem podstawowym lub nawet niepełnym) – jest łącznie 202 osoby, w tym 105 kobiet, a wykształcenie zasadnicze zawodowe posiada 164 osób, w tym 94 kobiety. W odniesieniu do ogólnej liczby 576 zarejestrowanych osób bez pracy obie te grupy stanowią aż 63,54% łącznej liczby bezrobotnych. Następną kategorię osób pod względem wykształcenia stanowią osoby z wykształceniem policealnym lub średnim zawodowym – łącznie 181 osób (31,42%). W tej grupie jest 129 kobiet. Najmniejszą grupę bezrobotnych tworzą osoby legitymujące się wykształceniem wyższym. Tych osób jest tylko 29 tj. 5,03%. W tej kategorii jest 19 kobiet i 10 mężczyzn.

Struktura osób bezrobotnych pod względem wieku i płci – dane na 31.12.2010 r.

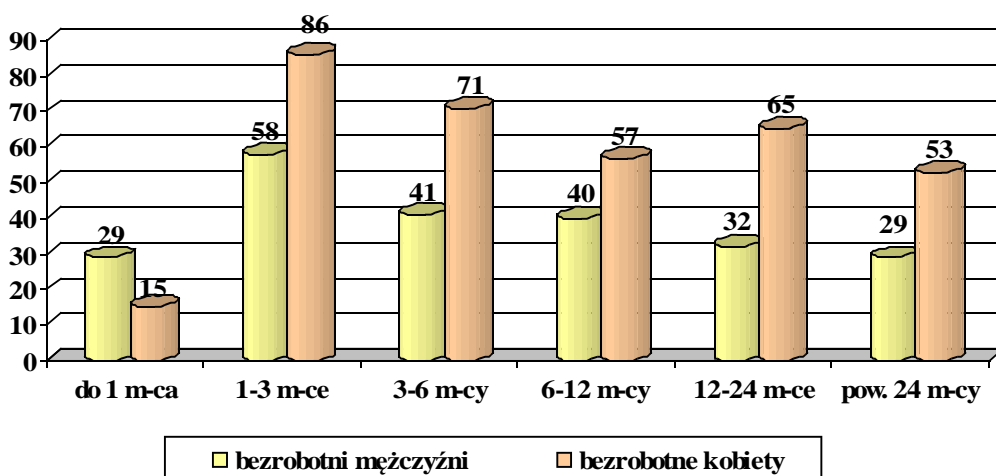

Dane

Powiatowego Urzędu Pracy w Świeciu.

Najwięcej bezrobotnych odnotowano w kategorii wiekowej między 18 a 24 lata – 207 osób (35,93% łącznej liczby bezrobotnych), a w tym 125 kobiet. Następną grupą to pracownicy – w wieku 25-34. Jest to grupa 156 osób (27,08%), w tym 104 kobiety. Trzecią grupę tworzą osoby z kategorii wiekowej 45-54 lata – 93 osoby (16,14%), w tym 52 kobiety. Jeszcze mniejsza ilościowo jest kategoria bezrobotnych w wieku 35-44 lata – 92 osoby (15,97%). Zaledwie 21 osób jest w kategorii wiekowej 55-59 lat (3,65%), w tym tylko 7 kobiet. W najstarszej kategorii wiekowej – między 60 a 64 rokiem życia – zarejestrowano tylko 7 mężczyzn (1,22%).

Struktura osób bezrobotnych pod względem czasu pozostawania bez pracy oraz płci – dane na 31.12.2010r. (w miesiącach)

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Świeciu

Najliczniejszą grupę stanowią osoby długotrwale bezrobotne (powyżej 1- 3 miesięcy) – 144 osoby (25 % łącznej liczby bezrobotnych). Niepokojące jest, że w tej grupie jest aż

86 bezrobotnych kobiet, co stanowi aż 24,78 % bezrobotnych tej kategorii. Następna grupa liczy 112 osób (19,44%) – są to osoby, które nie mają pracy między 3 a 6 miesiące. W tej grupie jest 71 kobiet i 41 mężczyzn. Pozostałe grupy nie przekraczają liczby 100 i do tego przewagę liczebną mają kobiety. Osoby, które nie mają pracy między 6 a 12 miesiące, tworzą grupę 97 osób (16,84%), w tym 57 kobiet. Kolejną kategorią jest grupa osób, która poszukuje pracy między 12 a 24 miesiące – jest ich 97 (16,84%), w tym 65 kobiet. 82 osoby nie mają pracy od 3 do 6 miesięcy (10,46). W tej kategorii jest 52 mężczyzn i 30 kobiet. Ostatnią kategorię tworzą osoby, które poszukują pracy do 1 miesiąca – jest ich tylko 44 (7,63%), w tym 29 mężczyzn i 15 kobiet.

Wyniki ankiety z udziałem mieszkańców

Rozmiary i cechy bezrobocia stawiają je w rzędzie najważniejszych i jednocześnie najtrudniejszych do rozwiązania, lokalnych problemów wskazanych w ankietach. Według ankietowanych problem bezrobocia znalazł się na pierwszym miejscu.

Grupy bezrobotnych:

- Osoby długotrwale bezrobotne, bez kwalifikacji – brak zapału do pracy, gdzie bezrobocie jest traktowane jako „wzorzec”, jest dziedziczone. Ta grupa wymaga poświęcenia szczególnej uwagi i nakładów pracy ze strony instytucji do tego powołanych, jak i najbliższego otoczenia.
- Osoby uzależnione – ankietowani wykazali jako jedną z przyczyn bezrobocia – alkoholizm. Jest to nie tylko poważne zagrożenie rozwoju osobistego, lecz także uczenie się pewnego sposobu życia.

Mieszkańcy w obszarze problemowym „rynek pracy” akcentowali następujące problemy:

- brak kwalifikacji zawodowych
- zwiększenie zdolności bezrobotnych i osób zagrożonych bezrobociem do zmieniającego się rynku pracy poprzez kursy, przekwalifikowania, przyuczenia do zawodu,
- zwiększenie zdolności firm (przedsiębiorstw) do zmian na rynku tj. zmiany profilu prowadzonej działalności,
- propagowanie wśród młodzieży nowych atrakcyjnych kierunków kształcenia,
- tworzenie miejsc pracy w sferze usług,
- pomoc w uruchomieniu działalności gospodarczej.

2.6. ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Definiując problem alkoholizmu, przyjmuje się, że jest to całokształt problemów związanych z używaniem napojów alkoholowych. Rozumie się przez to zarówno upośledzenie decyzji dotyczących rozpoczynania picia alkoholu, jak i polegających na niemożności przerwania picia alkoholu.

Problem alkoholizmu rozpatrywany jest w dwóch płaszczyznach:

- jako choroba alkoholowa (utrata kontroli picia, niemożność utrzymania się w abstynencji);
- jako zagadnienie spożycia napojów alkoholowych i akceptowanych przez społeczeństwo wzorów picia, co stwarza konieczność poszukiwania alkoholu.

Jedną z grup dysfunkcyjnych, która objęta jest pomocą, stanowią osoby uzależnione od alkoholu. Nadużywanie napojów alkoholowych stanowi dziś bezspornie jeden z poważniejszych problemów w naszym społeczeństwie. Szerzące się zjawisko alkoholizmu dotyka wielu mieszkańców kraju i nie respektuje płci, wieku ani statusu intelektualnego. Jego rozmiary i niszczycielskie działanie dają się obserwować wśród klientów pomocy społecznej.

Spośród 972 osób ubiegających się o pomoc z Ośrodka Pomocy Społecznej w 2010 r. 164 osoby (16,87%) z 50 rodzin swą trudną sytuację życiową tłumaczyło problemem alkoholowym.

Aby eliminować niekorzystny wpływ alkoholizmu na społeczność gminy, konieczne jest prowadzenie działań o charakterze profilaktycznym oraz różnych form promocji zdrowego stylu życia. Ważną rolę odgrywają w tym procesie uchwalane corocznie programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz podejmowane przez Gminną Komisję Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w ramach przysługujących jej uprawnień.

W 2010 r. w Jeżewie Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przyjęła 3 wnioski, na podstawie których 3 osoby skierowano na leczenie odwykowe. Wszystkie te sprawy zostały wszczęte na prośbę rodzin osób uzależnionych. Komisja informuje, że na terenie gminy Jeżewo występuje problem nadużywania alkoholu zarówno wśród osób dorosłych, jak i młodzieży. Przyczyną sięgania po napoje alkoholowe przez młodzież jest chęć udowodnienia własnej dorosłości, natomiast dorośli nadużywają alkoholu z powodu problemów, z którymi nie potrafią sobie sami poradzić (utrata pracy, konflikty w rodzinie). Są też tacy, którzy piją, dlatego że po prostu lubią, ale wszyscy oni naiwnie twierdzą, że jeśli tylko zechcą, w każdej chwili mogą przestać pić.

W 2010 r. z porad punktu konsultacyjnego skorzystało:

- 181 osób uzależnionych od alkoholu , w tym 17 kobiet,
- 49 osób współuzależnionych,
- 2 osoby nieletnie (narkotyki),
- 3 osoby, które popadły w uzależnienie krzyżowe: narkotyki + alkohol,

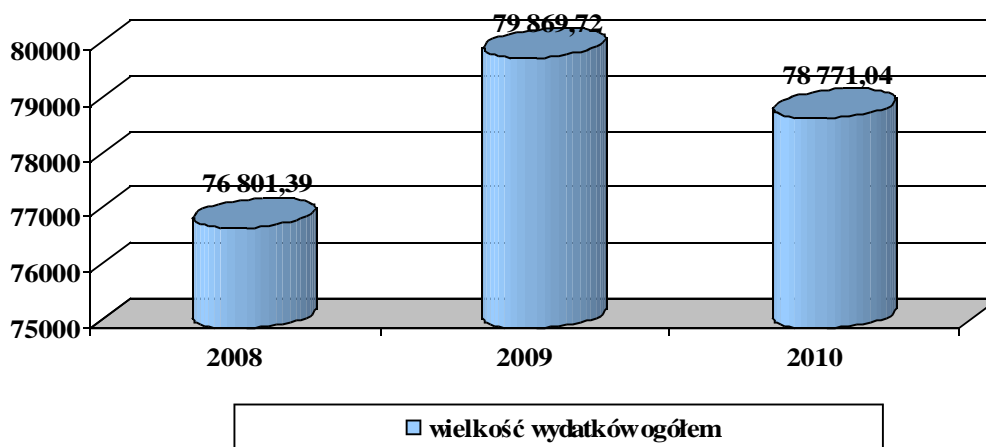
Gmina korzysta z telefonicznego pogotowia "niebieska linia", niestety nie można ustalić ilości osób korzystających z tej formy w ubiegłym roku, ponieważ te dane nie są udostępniane.

Z terenu gminy Jeżewo do izby wytrzeźwień w Grudziądzu odwieziono 44 osoby, w tym 42 mężczyzn i 2 kobiety. Część z tych osób trafiała tam wielokrotnie.

Oprócz problemów związanych z nadużywaniem alkoholu w gminie w 2010 r. wyłonił się problem zażywania narkotyków przez młodzież, jednak oprócz tych śladowych danych przedstawionych wyżej komisja jeszcze nie dysponuje innymi.

Członkowie komisji nie przeprowadzili kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

Środki finansowe służące rozwiązywaniu problemów uzależnień w latach 2008-2010

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Jeżewie.

Z zestawienia danych za lata 2008-2010 wynika, że wielkość środków przeznaczanych przez gminę na rozwiązywane problemów alkoholowych ulega znacznym wahaniom. W roku 2008 wynosiła 76 801,39 zł, w roku 2009 wzrosła do poziomu 79 869,72 zł, a w 2010 zmalała – do poziomu 78 771,04 zł.

Wyniki ankiety i spotkania z udziałem mieszkańców.

Problem niewystarczającej aktywności w ramach profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom został potwierdzony w analizie ankiet. Niestety w chwili obecnej większą wagę poświęca się leczeniu niż profilaktyce, zwłaszcza w kwestii uzależnień. Sieci nałogu są bardzo rozległe, bardzo szybko wciągają. Katalog uzależnień jest bardzo szeroki, ale wciąż przodującym w tej dziedzinie jest alkoholizm. Problem jest bardzo złożony, bowiem najważniejsze jest to, aby dana jednostka była świadoma swojego uzależnienia, wówczas można podjąć działania lecznicze.

Według badanych mieszkańców problem alkoholizmu jest jednym z najważniejszych po bezrobociu problemem społecznym. Na 3 miejscu uplasowało się nadużywanie alkoholu przez młodzież, następnym dostrzeganym problemem to nadużywanie narkotyków przez młodzież.

Mieszkańcy w obszarze problemowym „uzależnienia” akcentowali następujące problemy:

- brak kontroli miejsc sprzedaży alkoholu;
- zwiększenie działań terapeutycznych z rodziną gdzie występuje alkoholizm;
- utworzenie grupy AA w Laskowicach;
- zajęcia profilaktyczne już w najmłodszych klasach szkoły podstawowej;
- organizacja akcji i kampanii profilaktycznych;
- łatwiejszy dostęp do leczenia odwykowego zamkniętego;
- działania edukacyjne dla rodziców (umiejętność rozpoznawania sygnałów świadczących o uzależnieniu wśród nieletnich);

2.7. KWESTIA PRZESTĘPCZOŚCI

Przestępczość jest jednym z tych zjawisk społecznych, które odciskają dotkliwe piętno na funkcjonowaniu lokalnej społeczności. Jest to margines życia społecznego, ale intensywność zdarzeń oraz częstotliwość, z jaką występują, mogą mieć wpływ na formowanie się postaw i zachowań ludzi tworzących społeczność gminy.

Z danych Posterunku Policji w Jeżewie wynika, że na terenie gminy Jeżewo wydarzyło się 170 przestępstw.

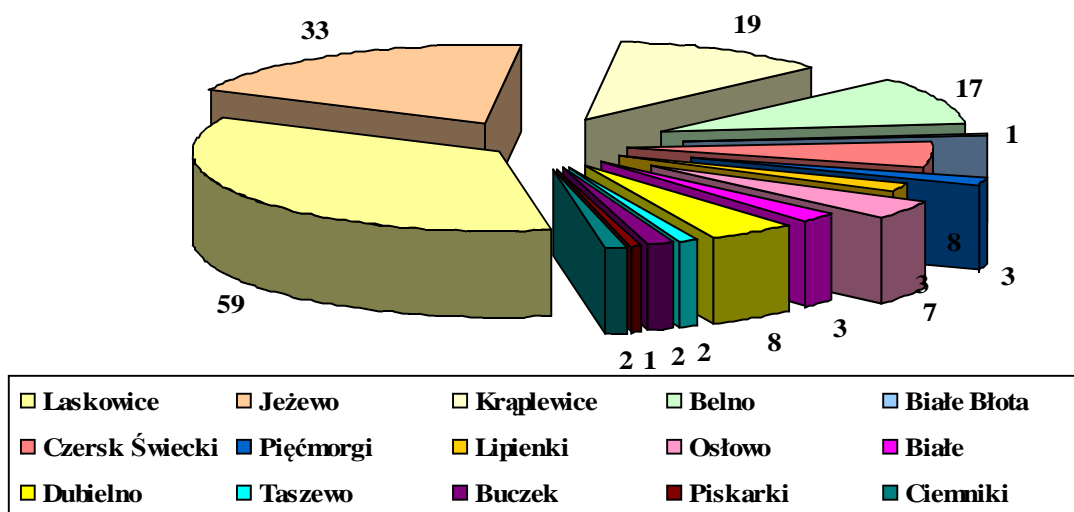
Najczęściej popełniany przestępstwem było kierowanie rowerem w stanie nietrzeźwym – popełniło je 36 osób (21,18% łącznej liczby zdarzeń przestępczych), z czego: 13 w Laskowicach 10 w Jeżewie, 5 w Belnie oraz dwa w Krąplewiczach i Dubielnie, po jednym w Białym,

Piskarkach, Osłowie i Czersku Świeckim. 21 osób kierowało pojazdami mechanicznymi w stanie nietrzeźwości (12,35%) – w tym: 5 w Jeżewie, 8 w Laskowicach, 2 w Belnie i po jednym w Dubielnie, Białym, Czersku Świecki, Osłowie, Krąplewicach i Nowych Krąplewicach. 31 osób naruszyło zakaz sądowy. Z tego: 7 w Laskowicach, 5 w Jeżewie, po 3 w Belnie i Osłowie, po dwa w Buczku, Krąplewicach, Czersku Świeckim i Lipienkach, po jednym w Ciemnikach, Pięcmorgach, Dubielnie, Taszewie i Nowych Krąplewicach. Było 22 (12,94%) przypadki kradzieży. Z tego: 7 w Laskowicach, 4 w Jeżewie, po dwa w Dubielnie, Belnie, Krąplewicach, po jednym w Czersku Świeckim, Osłowie, Taszewie, Lipienkach i Nowych Krąplewicach. Było 13 przypadków kradzieży z włamaniem (7,65%). Z tego: 3 w Krąplewicach, po dwa w Laskowicach, Czersku Świeckim, Jeżewie i po jednym w Belnie, Dubielnie, Białym i Pięcmorgach. Było 12 przypadków przywłaszczenia (7,06%). Z tego : 7 w Laskowicach, 2 w Krąplewicach, po jednym w Czersku Świeckim, Ciemnikach, Jeżewie. W 2010 roku było 7 przypadków znęcania (4,71%). Z tego: 5 w Laskowicach, po jednym w Pięcmorgach i Nowych Krąplewicach. Było 5 przypadków bójek, po dwie w Krąplewicach i Nowych Krąplewicach i jedna w Piskarkach. 5 przypadków fałszowania dokumentacji – 4 w Laskowicach i 1 w Krąplewicach, 5 przypadków uchylania się od alimentów – 2 w Laskowicach i po jednym w Belnie, Białych Błotach i Laskowicach, 4 przypadki gróźb karalnych, po jednym w Dubielnie, Jeżewie, Osłowie i Krąplewicach, 2 przypadki kłusownictwa - w Białym i w Jeżewie, 1 przypadek narażenia na niebezpieczeństwo (Laskowice), 1 przypadek posłużenia się cudzym dokumentem (Laskowice), po jednym przypadku uszkodzenia ciała (Krąplewice), oszustwa (Jeżewo), zgwałcenia (Belno), zaboru pojazdu (Jeżewo).

Ze statystyk wynika, że najczęściej przestępstw popełniono w Laskowicach (59 przypadków – 34,71% łącznej liczby zdarzeń) i Jeżewie (33 zdarzenia przestępcze – 19,41%) oraz 21 przypadków w Krąplewicach i Nowych Krąplewicach – 12,35%. Ilości zdarzeń przestępczych również w innych miejscowościach gminy obrazuje poniższy wykres.

Struktura geograficzna miejscowości gminy Jeżewo, w których zaszły zdarzenia przestępcze w 2010r. (łącznie liczba zdarzeń przestępczych)

Dane Posterunku Policji w Jeżewie

Wyniki ankiety z udziałem mieszkańców

Wiedza na temat problemów społecznych z uzyskanych ankiet pokazuje, że przestępczość wśród młodzieży wykazały 4 osoby, 9 osób wykazało przemoc w rodzinie.

Mieszkańcy w obszarze problemowym „przestępczość” akcentowali następujące problemy:

- brak miejsc spędzania wolnego czasu,
- przemoc w rodzinie,
- wprowadzenie monitoringu we wszystkich szkołach na terenie gminy,
- podniesienie jakości zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży,
- rozboje i kradzież,
- dziedziczenie zachowań patologicznych.

2.8. KWESTIA NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

W rozumieniu ustawy o pomocy społecznej „niepełnosprawność” oznacza stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy, powodujący trwałe lub okresowe utrudnienie, ograniczenie bądź uniemożliwienie samodzielnej egzystencji. Tymczasem obecnie „niepełnosprawność” jest również rozumiana jako wynik barier społecznych, ekonomicznych oraz fizycznych, jakie jednostka napotyka w środowisku zamieszkania. W związku z tym polityka społeczna powinna promować aktywne działania na wszystkich szczeblach życia społecznego oraz aktywnie wspierać wszelkie działania na rzecz równouprawnienia osób niepełnosprawnych, a także

przeciwdziałać ich dyskryminacji i tworzyć mechanizmy wyrównujące szanse życiowe oraz warunki do korzystania z przysługujących im praw.

W Jeżewie w roku 2010 w rejestrach OPS były zaewidencjonowane 103 osoby niepełnosprawne. W Urzędzie Gminy jest oddzielna komórka zajmująca się wypłatą świadczeń rodzinnych, między innymi wypłatą zasiłków pielęgnacyjnych. Łącznie w gminie odnotowano 982 osoby legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności - 274 dzieci, co stanowi 16,5% ogółu dzieci w gminie oraz 708 dorosłych, z tym że:

- niepełnosprawność I stopnia – 201 osób dorosłych i 85 dzieci;
- niepełnosprawność II stopnia – 224 osoby dorosłe i 96 dzieci;
- niepełnosprawność III stopnia – 283 osób dorosłych i 93 dzieci.

Do instytucji świadczących opiekę i pomoc osobom niepełnosprawnym należy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jeżewie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świeciu, Gminna Przychodnia w Jeżewie, gabinet rehabilitacyjny przy Gminnej Przychodni, Gabinet Lekarza Rodzinnego w Laskowicach.

Wyniki ankiety z udziałem mieszkańców

Wraz z rosnącym poziomem cywilizacji, zwiększeniu ulega liczba ludzi, którzy nie są w pełni sprawni i nie potrafią samodzielnie funkcjonować. Osobom niepełnosprawnym towarzyszą liczne bariery:

- Ekonomiczne – niskie zarobki lub świadczenia uzyskiwane w ramach pomocy państwa, ogromne koszty rehabilitacji i sprzętu umożliwiającego funkcjonowanie w życiu codziennym.
- Architektoniczne – brak podjazdów i przystosowania budynków dla osób niepełnosprawnych.
- Środowiskowe – dyskryminacja w wielu dziedzinach życia społecznego, brak tolerancji dla odmienności.

W ankietach mieszkańcy i przedstawiciele instytucji artykułowali problemy związane z integracją osób niepełnosprawnych:

- niska samoocena,
- wykluczenie społeczne,
- brak ofert kulturalno – oświatowych,
- brak klubu wsparcia dla osób niepełnosprawnych.

2.9. IDENTYFIKACJA NAJWAŻNIEJSZYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Identyfikacja problemów społecznych jest jednym z najważniejszych elementów każdego postępowania diagnostycznego, mającego określić zasadnicze problemy i ewentualne kierunki ich rozwiązywania.

Podstawowym narzędziem badawczym, za pomocą którego identyfikowano problemy społeczne gminy, była ankieta rozesłana do osób mających wpływ na kształt lokalnej polityki społecznej, między innymi do osób reprezentujących wybrane instytucje lokalne, takie jak: gminną przychodnię, kościół, szkoła, organizacje pozarządowe, a także do lokalnych przedsiębiorców, pracowników socjalnych OPS, radnych, mieszkańców gminy.

Z nadesłanych odpowiedzi wyłonił się obraz najistotniejszych kwestii dotyczących lokalną społeczność.

Atuty i potencjał rozwojowy gminy

Według respondentów, Jeżewo przede wszystkim ma dobrą lokalizację, dostęp do PKP i PKS, a także możliwości do tworzenia nowych miejsc pracy. Nie do przecenienia są walory klimatyczne i turystyczne z uwagi na spokój, czyste powietrze oraz bliskość kompleksów leśnych. Mieszkańcy doceniają życie w małej społeczności, gdzie wszyscy się znają. Lepsza jest przez to kontrola społeczna. Mniejsze zagrożenie przemocą, chuligaństwem – jednym słowem: bezpieczne życie.

Słabe strony gminy

Najczęściej wymienianą słabością gminy jest zły stan dróg oraz brak wodociągu i kanalizacji. Problem stanowi również bezrobocie, zwłaszcza wśród kobiet. Mieszkańcy narzekają na brak dogodnych połączeń komunikacyjnych oraz odległość od ośrodków kultury i urzędów. Skarżą się również na ludzi nadużywających alkoholu w miejscach publicznych, czym zdaje się nie interesować miejscowa policja. Podobny zarzut skierowany jest do policji w sprawie bezpańskich lub wążających się psów. Przeszkadza brak oferty spędzania wolnego czasu przez młodzież oraz jej samowola, a także nadużywanie alkoholu.

Najważniejsze problemy społeczne w gminie

Za najważniejsze problemy w gminie uznano bezrobocie, ubożenie społeczeństwa, alkoholizm i niepełnosprawność. Problemem jest także brak ofert kulturalnych dla młodzieży. Z niepokojem zauważono coraz większy problem z narkomanią. Mieszkańcy narzekają na za mały dozór policyjny względem chuliganów, złodziei oraz wandalii. Problem stanowią również młodzi ludzie, którzy już nie uczą się, ale nie mogą znaleźć pracy. Zauważono także przypadki przemocy w rodzinie. Respondenci uważają, że każdy z tych problemów w przyszłości zwiększy swą intensywność i będzie stanowił jeszcze większe zagrożenie społeczne.

Szczególnie narażone grupy społeczne

Za szczególnie narażone uznano rodziny najuboższe, bezrobotni, zwłaszcza kobiety, dzieci i młodzież, a także osoby niepełnosprawne, dla których brakuje oferty w postaci warsztatów zajęciowych. Wskazano także rodziny osób uzależnionych, rodziny wielodzietne o niskich dochodach, bez odpowiedniego wykształcenia. Za osoby, których również dotyczą lokalne problemy społeczne, uznano ludzi chorych i starych. Wskazywano także emerytów, rencistów i rolników. Określono także miejsca wymagające szczególnej interwencji, jako że tam skupiają się problemy społeczne w gminie. Są to rodziny wielodzietne, niepełne i dysfunkcyjne, młodzież w wieku szkolnym, ludzie samotni, chorzy i inwalidzi. Wskazano także wioski oddalone od Jeżewa oraz dzieci, które przychodzą na świat w rodzinach patologicznych, bez perspektyw na życie.

Podmioty pomagające w rozwiązywaniu problemów społecznych

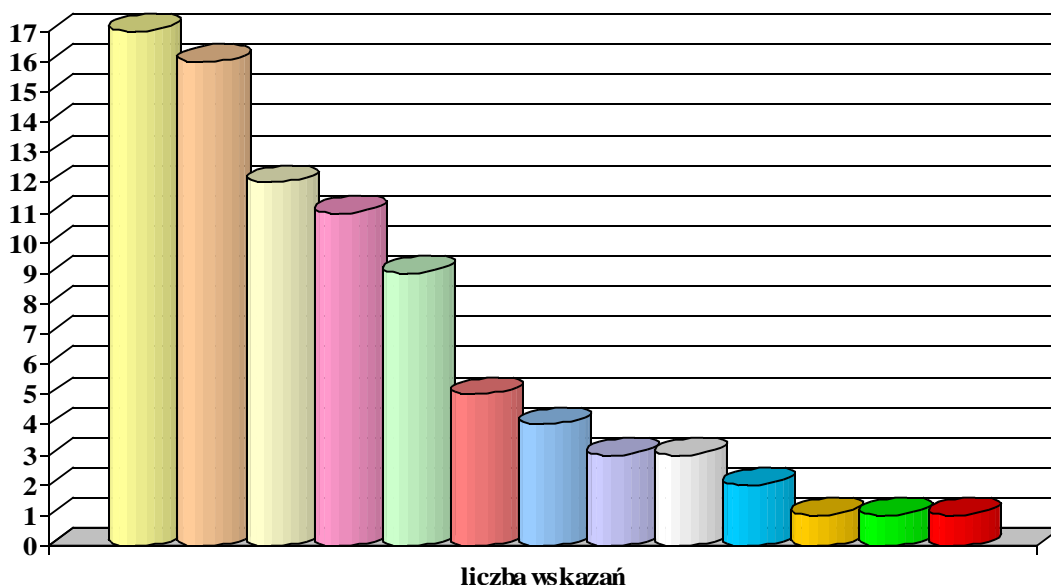
Respondenci, wskazując na osoby i instytucje, które mogą przyczynić się do rozwiązywania lokalnych problemów, zwrócili przede wszystkim uwagę na dominującą rolę Ośrodka Pomocy Społecznej oraz urzędu gminy, a zwłaszcza Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Zauważyli jednocześnie pozytywne oddziaływanie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie oraz miejscowej policji. Doceniono pracę pedagogów szkolnych i nauczycieli oraz działalność prospołeczną „Caritas”. Gdyby zaszła taka potrzeba, to właśnie w tych instytucjach poszukiwaliby wsparcia. W jednej ankiecie zaznaczono jednak, że wskazane problemy społeczne wymagają rozwiązania na szczeblu wyższym – parlamentu – ponieważ walka z biedą i bezrobociem wymaga dużych nakładów finansowych oraz zmian legislacyjnych w prawie ogólnopolskim.

Kwestie uznane za najistotniejsze w tworzeniu strategii

Ankietowani wskazali również problemy, na których powinna skupić się lokalna strategia integracji i rozwiązywania problemów społecznych gminy. Wybierali pięć najistotniejszych kwestii z zamkniętego katalogu. Przedstawiamy kwestie, które uzyskały największą liczbę wskazań.

Najważniejsze kwestie społeczne w gminie Jeżewo wg respondentów – 31.10.2005r

- 1. pomoc dzieciom z biednych rodzin
- 2. pomoc bezrobotnym w przekwalifikowaniu się i znalezieniu pracy
- 3. pomoc rodzinom dysfunkcyjnym
- 4. leczenie alkoholików
- 5. pomoc ludziom starszym, samotnym
- 6. pomoc osobom niepełnosprawnym
- 7. pomoc dla samotnych kobiet w ciąży i matek, które są w trudnej sytuacji życiowej
- 8. sprzęt i pieniądze dla szpitali na przeprowadzenie kosztownych operacji
- 9. pomoc dzieciom chorym lub niepełnosprawnym
- 10. leczenie narkomanów
- 11. pomoc ludziom dotkniętym skutkami powodzi lub innymi klęskami żywiołowymi
- 12. pomoc bezdomnym
- 13. pomoc dzieciom z domów dziecka

Badanie własne Centrum AV.

Powyższy wykres określa, które kwestie społeczne, wskazane przez respondentów, powinny stać się przedmiotem szczególnej troski samorządu lokalnego.

Wszyscy respondenci stwierdzili, że w pierwszej kolejności pomoc społeczna powinna trafiać do dzieci z najuboższych rodzin (17 wskazań). Nieco mniej wskazań (16) otrzymała kwestia pomocy bezrobotnym w przekwalifikowaniu się i znalezieniu pracy. 12 wskazań otrzymała kwestia pomocy osobom nieradzącym sobie z opieką i wychowaniem dzieci, zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych, a 11 – kwestia leczenia alkoholików.

Pozostałe kwestie otrzymały po mniej niż 10 wskazań. Najwięcej w tej grupie (9) otrzymała kwestia pomocy ludziom starym, samotnym, natomiast pomoc osobom niepełnosprawnym tylko 5 wskazań. 4 wskazania otrzymała kwestia dotycząca pomocy dla samotnych kobiet w ciąży i matek w trudnej sytuacji życiowej. Nieco mniej wskazań (3) otrzymały 2 kwestie: finansowanie zakupu sprzętu i kosztownych operacji, nie refundowanych z pieniędzy Narodowego Funduszu Zdrowia, oraz pomoc dzieciom chorym lub upośledzonym. Pomoc społeczna powinna zająć się leczeniem narkomanów, zdaniem 2 osób. Pozostałe 3 kwestie otrzymały pojedyncze wskazania. Są to: pomoc ludziom dotkniętym skutkami powodzi lub innymi klęskami żywiołowymi, pomoc bezdomnym oraz pomoc dzieciom z domów dziecka. Warto dodać, że w formularzu ankiety były kwestie, które nie zostały w ogóle zauważone przez respondentów. Być może problemy osób dotkniętych skutkami tych kwestii nie występują na terenie gminy, a dotyczą one: pomocy ofiarom wojen w różnych krajach świata, pomocy dla byłych więźniów powracających do społeczeństwa, a także pomocy chorym na AIDS oraz pomocy Polakom powracającym do ojczyzny z krajów dawnego Związku Radzieckiego, np. z Kazachstanu.

W celu rozwiązywania lokalnych problemów społecznych instytucje starają się wspierać organizacje pozarządowe, tworzą grupy wsparcia, kierują uzależnionych na leczenie odwykowe, zatrudniają psychologów w celu świadczenia porad dla osób uzależnionych. Instytucje starają się podtrzymywać więzi emerytów i rencistów ze środowiskiem społecznym, udzielać choćby nieznaczącej pomocy materialnej dla najbardziej potrzebujących, Organizują również czas wolny dzieciom i młodzieży oraz dorosłym, prowadzą zajęcia na temat narkotyków, alkoholu, środków dopingujących w sporcie. Starają się również ukierunkowywać dzieci w celu wyboru przez nie dalszej drogi życiowej, a także rozpoznawać trudne przypadki. Instytucje mogą świadczyć usługi opiekuńcze dla ludzi starych i samotnych, dożywianie dzieci w szkołach, organizowanie zatrudnienia socjalnego dla osób pozostających bez pracy, zatrudnianie interwencyjne, poradnictwo dla młodzieży.

Mogą prowadzić świetlice socjoterapeutyczne i środowiskowe, warsztaty terapii zajęciowej dla niepełnosprawnych. Instytucje promują wolontariat oraz ingerują w społeczność lokalną poprzez grupy wsparcia i samopomocy. Można również organizować obozy i imprezy sportowo-rekreacyjne oraz prowadzić tego typu zajęcia pozalekcyjne.

2.10 ANALIZA WYNIKÓW ANKIETY

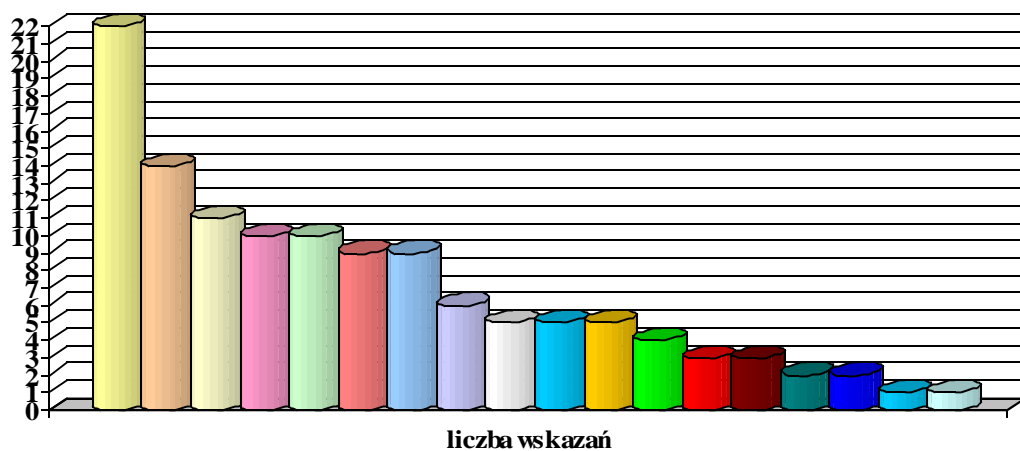
Podstawowym narzędziem badawczym, za pomocą którego identyfikowano problemy społeczne była ankieta rozesłana do osób mających wpływ na kształt lokalnej polityki społecznej, między innymi do osób reprezentujących wybrane instytucje lokalne, takie jak: ośrodek zdrowia, szkoła, organizacje pozarządowe, a także do lokalnych przedsiębiorców, pracowników socjalnych GOPS, radnych i mieszkańców gminy. Rozesłano 50, a otrzymano 26 ankiet i na tej próbie dokonano analizy. Wśród ankietowanych było 18 kobiet i 8 mężczyzn. Najwięcej respondentów było w przedziale wiekowym 46-55 i 18-25 lat. Wśród ankietowanych przeważało wykształcenie średnie i zatrudnienie w sektorze publicznym.

Z nadesłanych odpowiedzi wyłonił się obraz najistotniejszych kwestii dotyczących lokalną społeczność.

Kwestie uznane za najistotniejsze w tworzeniu Strategii

Ankietowani wskazali problemy, na których powinna skupić się lokalna Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Jezewo. Wybierali pięć najistotniejszych kwestii z zamkniętego katalogu. Przedstawiamy kwestie, które uzyskały największą liczbę wskazań.

Najważniejsze kwestie społeczne według respondentów 31.12.2010r.

- bezrobocie
- alkoholizm
- przemoc w rodzinie
- ubóstwo
- nadużywanie alkoholu przez młodzież
- izolacja społeczna osób niepełnosprawnych
- zanikanie więzi społecznych i rodzinnych
- emigracja zarobkowa za granicę
- przestępczość młodzieży
- zażywanie narkotyków przez młodzież
- niedostateczna oferta kulturalno - oświatowa
- narkomania
- duża liczba rodzin niepełnych
- niewystarczająca oferta usług medyczo opiekuńczych
- izolacja społeczna osób starszych
- niski poziom oświaty
- niedostateczna oferta sportowo - rekreacyjna
- dysfunkcyjność rodzin

Za najważniejsze problemy w gminie uznano bezrobocie i alkoholizm. Oba problemy silnie ze sobą skorelowane według respondentów w znacznym stopniu dotyczą mieszkańców i w niedalekiej przyszłości mogą być jeszcze bardziej odczuwalne. Ponadto większość ankietowanych wskazała na tendencje wzrostowe problemów związanych z pogłębiającym się i długotrwałym bezrobociem, będącym wynikiem braku perspektyw zawodowych, jak i na rosnący problem uzależnień wśród społeczności gminy Jeżewo.

Poważnym i narastającym problemem wskazanym przez respondentów jest przemoc w rodzinie, która jest konsekwencją alkoholizmu i bezrobocia. Następnym problemem jest ubożenie mieszkańców gminy które również jest konsekwencją bezrobocia. Bieda przyczynia się do pogłębiania patologii społecznych, wzrostu niewydolności wychowawczej rodzin, pojawiania się problemu narkomanii, demoralizacji młodzieży, chuligaństwa, przestępczości. Przyczyn takiego stanu doszukuje się również w niedostatecznej organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży oraz w małej aktywności społecznej mieszkańców.

Ponadto do kwestii ważnych zaliczono również przestępczość młodzieży, narkomanię, niedostateczną ofertę kulturalno – rozrywkową i sportowo rekreacyjną, przestępczość, zanikanie więzi społecznych i rodzinnych, zażywanie narkotyków przez młodzież, emigrację zarobkową za granicę lub do większych ośrodków miejskich, dużą liczbę rodzin niepełnych, niski poziom oświaty, izolację społeczną osób starszych, niewystarczającą ofertę usług medycznych, izolację osób niepełnosprawnych i dysfunkcyjność rodzin.

Okazało się, że według 21 ankietowanych problemy społeczne w gminie Jezewo w ciągu ostatnich 5 lat utrzymały się na podobnym poziomie, 4 ankietowanych wykazało, że się nasiliły, 1 ankietowany uznał, że zmalały. Na pytanie, jak oceniana jest skuteczność instytucji publicznych 18 ankietowanych odpowiedziało, że raczej skutecznie, 3 ankietowanych odpowiedziało, raczej nieskutecznie, 1 ankietowany odpowiedział bardzo skutecznie i 1 ankietowany – zupełnie nieskutecznie, dwóch ankietowanych odpowiedziało – trudno powiedzieć. Podobne odpowiedzi padały przy ocenie skuteczności działania lokalnych stowarzyszeń. Według 15 ankietowanych współpraca instytucji publicznych i organizacji społecznych w zakresie rozwiązywania problemów społecznych Gminy Jezewo jest dobra, 5 ankietowanych odpowiedziało – trudno powiedzieć, 4 ankietowanych odpowiedziało, że jest zła, 1 ankietowany odpowiedział, że bardzo dobra.

Ankieta zawierała m.in. następujące pytanie: "Czy zna Pan(i) główne założenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2005-2010" z 26 zapytanych 13 osób odpowiedziało, że „nie”. Dlatego też zorganizowane spotkanie miało służyć wspólnemu wypracowaniu przez mieszkańców i przedstawicieli różnych instytucji głównych założeń Strategii

2.11. ANALIZA SWOT

Bardzo użyteczną metodą przy określaniu priorytetów rozwojowych jest – coraz powszechniej stosowana w pracach nad strategią – analiza SWOT. Nazwa „SWOT” jest akronimem angielskich słów: Strengths (mocne strony), Weaknesses (słabe strony), Opportunities (szanse w otoczeniu), Threats (zagrożenia w otoczeniu).

Analiza SWOT jest efektywną metodą identyfikacji słabych i silnych stron organizacji oraz badania szans i zagrożeń, jakie stoją przed organizacją. Analizę tę można z powodzeniem zastosować do dowolnego przedsięwzięcia, włącznie z programowaniem strategicznym.

Wnikliwe opracowanie SWOT jest istotnym etapem procesu planowania strategicznego. Przy właściwym opracowaniu stanowi punkt wyjściowy dla określania celów strategicznych oraz projektów socjalnych.

Analiza SWOT została przygotowana w miejscowym Ośrodku Pomocy Społecznej.

Przedstawione poniżej czynniki obejmują:

- **siły** – wewnętrzne uwarunkowania o pozytywnym wpływie na sytuację społeczną,
- **słabości** – wewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie na sytuację społeczną,
- **szanse** – zewnętrzne uwarunkowania o pozytywnym wpływie na realizację celów,
- **zagrożenia** – zewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie na realizację celów.

Wynik prac obrazują prezentowane poniżej zestawienia. Dodać należy, że w analizie SWOT odniesiono się wyłącznie do kwestii społecznych.

KWESTIA OSÓB UZALEŻNIONYCH

Mocne strony

- ✓ kadra jest dobrze przygotowana do pracy z osobami uzależnionymi,
- ✓ istnieje dobrze przygotowana baza lokalowa oraz baza leczenia odwykowego,
- ✓ gmina dysponuje miejscami pobytu dla ofiar przemocy,
- ✓ środki pochodzące z zezwoleń wykorzystywane są prawidłowo,
- ✓ gmina dysponuje stałymi środkami finansowymi na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych,
- ✓ w gminie zlokalizowane są organizacje pozarządowe zajmujące się osobami uzależnionymi, z tymi organizacjami współpracują władze lokalne i regionalne,

- ✓ istnieje dobry przepływ informacji oraz wymiana doświadczeń pomiędzy organizacjami działającymi w obszarze uzależnień,
- ✓ społeczności lokalne włączają się w działania pomocowe,
- ✓ dobra współpraca z Kościołem,
- ✓ stan zatrudnienia w lecznictwie jest wystarczający.

Słabe strony

- ✓ istnienie problemu alkoholowego w rodzinach,
- ✓ zdarzają się przypadki przemocy domowej.

Szanse

- ✓ uzależnienie jest traktowane jako problem społeczny,
- ✓ fachowcy z różnych dziedzin są zainteresowani wspólną pracą na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom,
- ✓ gmina posiada wystarczające możliwości, by sprostać potrzebom w zakresie uzyskiwania pomocy w dziedzinie uzależnień,
- ✓ istnieje system wsparcia dla osób i rodzin wymagających specjalistycznej pomocy,
- ✓ działania podejmowane na rzecz osób uzależnionych są skuteczne i efektywne,
- ✓ gmina zapobiega szkodom społecznym w sensie ekonomicznym, zdrowotnym oraz rodzinnym,
- ✓ system informacji jest dostatecznie wykorzystany.

Zagrożenia

- ✓ na terenie gminy zwiększa się bieda w społeczeństwie oraz bezrobocie,
- ✓ w społeczeństwie zachodzą zjawiska zmęczenia, bezsilności i bezradności.

ROZWÓJ KADR I SŁUŻB POMOCOWYCH

Mocne strony

- ✓ istnienie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie na szczeblu samorządu powiatowego pomaga w rozwiązywaniu lokalnych problemów społecznych,
- ✓ pracownicy prowadzą działania socjalne z rodziną.

Słabe strony

- ✓ brak wyspecjalizowanych pracowników kompleksowo zajmujących się rodzinami z różnymi problemami,
- ✓ na terenie gminy nie ma placówek opiekuńczo-wychowawczych, domów opieki społecznej.

Szanse

- ✓ szkolnictwo zawodowe przygotowuje absolwentów do potrzeb rynku w zakresie służb pomocy społecznej,
- ✓ istnieje współpraca z jednostkami pomocy społecznej prowadzonym przez inne podmioty.

Zagrożenia

- ✓ pracownicy socjalni są przeciążeni ilością zadań,

KWESTIA DZIECI, MŁODZIEŻY I RODZINY

Mocne strony

- ✓ instytucje zajmujące się problematyką dzieci i młodzieży współpracują ze sobą,
- ✓ wysoki poziom koordynacji działań podmiotów zajmujących się problematyką dzieci i młodzieży,
- ✓ pracownicy służb społecznych aktywnie działają na rzecz pomocy dzieciom i młodzieży,
- ✓ samorząd wspiera organizacje pozarządowe i grupy nieformalne pracujące na rzecz dzieci, młodzieży i rodziny,
- ✓ samorząd przejawia zainteresowanie problematyką dzieci i młodzieży oraz prowadzi działania zapobiegające dysfunkcjom rodziny, a także wykorzystuje potencjał zawodowy i naukowy pracowników.

Słabe strony

- ✓ ilość środków finansowych w dyspozycji gminy jest niewystarczająca,
- ✓ zatrudnienie kadry merytorycznej w systemie pomocy społecznej nie jest adekwatne do potrzeb, a także brakuje specjalistów do pracy z rodziną,
- ✓ pracownicy sfery rządowej i pozarządowej nie komunikują się ze sobą,
- ✓ nie są prowadzone działania w kierunku rozwoju zastępczej opieki rodzinnej nad dziećmi,
- ✓ na terenie gminy nie ma placówek resocjalizacyjnych,
- ✓ na terenie gminy brak wystarczającej ilości placówek dla nieletnich i samotnych matek z dziećmi oraz ośrodków wsparcia dla rodzin w kryzysie,
- ✓ dzieciom i młodzieży nie zabezpiecza się dostępu do różnorodnych form spędzania wolnego czasu,
- ✓ Brak monitoringu wizyjnego we wszystkich szkołach na terenie gminy.

Szanse

- ✓ wzrasta świadomość społeczna władz samorządowych,
- ✓ środki publiczne są racjonalnie rozdzielane,
- ✓ na terenie gminy nie dochodzi do rozpadu więzi społecznych i zaniku kontroli społecznej,
- ✓ wejście Polski do Unii Europejskiej jest szansą na poprawę polityki społecznej na rzecz dzieci, młodzieży i rodziny.

Zagrożenia

- ✓ nie wzrasta znaczenie organizacji pozarządowych na rzecz pomocy dzieciom i młodzieży oraz świadomość społeczna władz samorządowych,
- ✓ decentralizacja władzy nie sprzyja pomocy społecznej dzieciom i młodzieży,
- ✓ na terenie gminy zachodzi zjawisko uzależnienia od pomocy społecznej, wyuczonej bezradności, dochodzi również do marginalizacji i alienacji grup i osób,
- ✓ występują zagrożenia funkcjonowania rodziny: uzależnienia, rozpad więzi rodzinnych, bezrobocie, przemoc w rodzinie, ubóstwo,
- ✓ współpraca między szkołą a rodziną jest niewystarczająca, niewystarczająca jest także opieka medyczna szkół,
- ✓ kadry nie oferuje się szkoleń i doskonalenia zawodowego w dziedzinie pracy z dziećmi, młodzieżą i rodziną,
- ✓ dzieciom i młodzieży nie oferuje się różnych form spędzania wolnego czasu,
- ✓ społeczeństwo charakteryzuje niski poziom kultury prawnej.

KWESTIA OSÓB BEZROBOTNYCH

Mocne strony

- ✓ wzrasta znaczenie wykształcenia jako wartości,
- ✓ władze lokalne współpracują z organizacjami pozarządowymi,
- ✓ istnieją lokalne przedsięwzięcia warte upowszechnienia.

Słabe strony

- ✓ na terenie gminy jest wysoka skala bezrobocia, natężenie bezrobocia jest wysokie, występuje wysokie bezrobocie długotrwałe wśród kobiet i mężczyzn oraz na obszarach wiejskich, a także zachodzi zjawisko dziedziczenia bezrobocia,
- ✓ osoby długotrwałe bezrobotne charakteryzuje niski poziom wykształcenia, a te osoby nie podnoszą swoich kwalifikacji,

- ✓ nie jest wykorzystywany potencjał naukowy i techniczny w pracy z bezrobotnymi,
- ✓ brak organizacji pozarządowych pomagających osobom bezrobotnym,
- ✓ pracownicy ośrodków pomocy społecznej nie są przygotowani do pracy z osobami bezrobotnymi.

Szanse

- ✓ istnieją lokalne i regionalne działania skierowane do osób długotrwale bezrobotnych oraz przeciwdziałające długotrwałemu bezrobociu,
- ✓ władze lokalne i regionalne współpracują z partnerami społecznymi w ramach rozwiązywania problemów osób bezrobotnych i długotrwale bezrobotnych,
- ✓ przestrzegane są zasady partnerstwa w zakresie współpracy władz gminy z organizacjami pozarządowymi,
- ✓ programy skierowane do osób długotrwale bezrobotnych oraz skierowanie na rozwój zasobów ludzkich, rozwój przekwalifikowań i reorganizacji są ze sobą powiązane,
- ✓ wzrasta dostępność kształcenia ustawicznego na obszarach wiejskich.

Zagrożenia

- ✓ na terenie gminy wzrasta bezrobocie, w tym długotrwale, wzrasta również zjawisko dziedziczenia bezrobocia oraz rozwija się zjawisko wykluczenia społecznego w niektórych grupach społecznych lub/i w układzie geograficznym,
- ✓ nie wzrasta mobilność zawodowa i geograficzna, a także dostępność kształcenia ustawicznego na obszarach wiejskich,
- ✓ w zbiorowościach dotkniętych długotrwałym bezrobociem zachodzi zjawisko osłabienia instytucji rodzinnych, a długotrwale bezrobocie wpływa na osłabienie więzi społecznych, a w konsekwencji wpływa na rozwój patologii społecznych,
- ✓ na terenie gminy istnieje zjawisko nielegalnego zatrudnienia.

KWESTIA LUDZI STARYCH

Mocne strony

- ✓ osoby starsze mają dobry dostęp do jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,
- ✓ obieg informacji o formach pomocy społecznej jest prawidłowy,
- ✓ nie dochodzi do marginalizacji i izolacji placówek pomocy społecznej,
- ✓ zmniejsza się liczba osób oczekujących na umieszczenie w DPS,
- ✓ osoby starsze mogą realizować się w organizacjach samopomocowych,
- ✓ poprawiana jest sfera techniczna ułatwiająca codzienne życie osób starszych,
- ✓ gmina dysponuje ofertami dla osób starszych mieszkających na wsi.

Słabe strony

- ✓ liczba osób zatrudnionych w ośrodkach pomocy społecznej, a zajmujących się problematyką ludzi starych, nie jest wystarczająca,
- ✓ wzrasta liczba świadczeniobiorców pomocy społecznej,
- ✓ dochodzi do marginalizacji problemów ludzi starszych,
- ✓ brak małych form pomocy społecznej dla osób starszych (domy dziennego pobytu, rodzinne domy pomocy społecznej),
- ✓ zmienia się model rodziny wielopokoleniowej na jedno-, dwupokoleniową,
- ✓ na terenie gminy zwiększa się udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców.
- ✓ osoby starsze nie mają możliwości kontynuacji aktywności zawodowej.

Szanse

- ✓ osoby starsze traktowane są podmiotowo,
- ✓ wśród osób starszych nie wzrasta patologia społeczna,
- ✓ ludzie młodzi nie migrują na inne tereny,
- ✓ prawidłowa polityka mieszkaniowa,
- ✓ wysoka świadomość społeczna dotycząca osób starszych,
- ✓ postęp medycyny wpływa na poprawę sytuacji zdrowotnej osób starszych.

Zagrożenia

- ✓ wzrasta liczba osób samotnych na terenie gminy,
- ✓ infrastruktura nie jest dostosowana do osób starszych,
- ✓ działania podmiotów na rzecz osób starszych nie są koordynowane,
- ✓ brak dokładnego rozpoznania potrzeb osób starszych,
- ✓ ogólna sytuacja społeczna i finansowa kraju nie sprzyja osobom starszym, a nowy system emerytalno-rentowy nie jest szansą na poprawę warunków życia osób starych,
- ✓ system prawny regulujący funkcjonowanie nowych form pomocy społecznej osób starszych również nie jest szansą na poprawę warunków ich życia,
- ✓ wzrost gospodarczy kraju nie wpływa pozytywnie na pomoc społeczną osobom starym, a założenia świadczeń służby zdrowia nie są korzystne dla pomocy społecznej osobom starszym.

KWESTIA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Mocne strony

- ✓ między podmiotami pomocowymi istnieje dobry przepływ informacji,
- ✓ środowisko osób niepełnosprawnych jest zaangażowane w działalność samopomocy,
- ✓ w środowisku są rozpowszechniane pozytywne wzorce postaw charytatywnych,
- ✓ na terenie gminy nie ma barier utrudniających pełny udział osób niepełnosprawnych w życiu społecznym,
- ✓ potrzeby osób niepełnosprawnych są dostatecznie rozpoznawane w kontekście środowiska lokalnego,
- ✓ istnieje wystarczająca baza rehabilitacyjna dla osób niepełnosprawnych.

Słabe strony

- ✓ w sferze niepełnosprawności brak jest różnorodnych, aktywnie działających, organizacji pozarządowych,
- ✓ instytucje rządowe i pozarządowe nie współpracują ze sobą,
- ✓ oferta pomocy osobom niepełnosprawnym oraz opieki nad osobami niepełnosprawnymi nie jest równomierna i wystarczająca,
- ✓ gmina nie posiada pełnego rozpoznania liczby osób niepełnosprawnych.

Szanse

- ✓ w środowisku lokalnym wzrasta akceptacja osób niepełnosprawnych,
- ✓ prowadzona jest edukacja o rozumieniu potrzeb osób niepełnosprawnych,
- ✓ sektor publiczny współpracuje z pozarządowym w dziedzinie pomocy osobom niepełnosprawnym,
- ✓ likwidowane są bariery architektoniczne.

Zagrożenia

- ✓ usługi socjalne nie są standaryzowane,
- ✓ gmina nie korzysta w równym stopniu ze środków pozabudżetowych i pomocowych,
- ✓ sytuacja ekonomiczno-gospodarcza kraju nie sprzyja pomocy osobom niepełnosprawnym,
- ✓ zmniejsza się liczba miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych,
- ✓ wzrasta zapotrzebowanie na placówki opieki stacjonarnej, usługi opiekuńcze i stacjonarne.

2.12. ZASOBY UMOŻLIWIAJĄCE ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Zasobami umożliwiającymi rozwiązywanie problemów społecznych określamy instytucje znajdujące się na terenie gminy lub obejmujące swym zasięgiem działania jej mieszkańców, które funkcjonują w obszarze polityki społecznej i rozwiązują dane problemy. Są to zarówno jednostki samorządowe, jak i niepubliczne, na przykład organizacje pozarządowe.

2.11.1 INSTYTUCJE OFERUJĄCE POMOC I WSPARCIE

Instytucje oferujące pomoc i wsparcie prezentujemy w formie kart informacyjnych. Karty zasobów zostały opracowane w ramach prac nad strategią.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

Jeżewo, ul. Świecka 12

1. PODMIOT PROWADZĄCY:

Urząd Gminy Jeżewo

2. Co OFERUJE (ZAKRES USŁUG):

Ośrodek realizuje zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej, między innymi koordynuje rozwiązywanie problemów społecznych w gminie.

3. Do KOGO SKIEROWANA JEST OFERTA JEDNOSTKI (KATEGORIE I ILOŚĆ KLIENTÓW):

Oferta jednostki jest skierowana do mieszkańców gminy, którzy znajdują się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej.

4. FORMY DOKSZTAŁCANIA KADRY ZATRUDNIONEJ W OPS:

Ośrodek zatrudnia 6 osób, w tym 4 pracowników socjalnych księgową na ½ etatu i 1 osobę kadry kierowniczej.

Kierownik posiada ukończone średnie wykształcenie kierunkowe oraz dodatkowo specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej. Spośród pracowników socjalnych 2 osoby mają wykształcenie wyższe kierunkowe, 1 – średnie kierunkowe oraz 1 osoba – średnie

Pracownicy OPS brali udział w szkoleniach, na temat m. in. nowelizacji ustawy o pomocy społecznej, zostali przeszkoleni przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu w ramach wspierania kadr ze środków POKL z różnych tematów niezbędnych w pracy: alternatywna metodyka pracy socjalnej, zamówienia publiczne dla beneficjentów projektów, kodeks pracy, wizyta studyjna do fundacji rozwoju przedsiębiorczości społecznej, rola i zadania ośrodków pomocy społecznej od 01 sierpnia 2010 roku w systemie przeciwdziałania

przemocy w rodzinie, przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu, metodologia tworzenia i rozliczania projektów, lokalne pomysły na ograniczenie zjawisk ubóstwa w województwie, system orzekania o niepełnosprawności, nowelizacja ustawy o pomocy społecznej.

Świetlica dla osób niepełnosprawnych intelektualnie

Jeżewo, ul. Główna 4

1. PODMIOT PROWADZĄCY:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jeżewie

2. Co OFERUJE (ZAKRES USŁUG):

Ośrodek świadczy usługi w zakresie usprawnienia do funkcjonowania w społeczeństwie.

3. DO KOGO SKIEROWANA JEST OFERTA JEDNOSTKI (KATEGORIE I ILOŚĆ KLIENTÓW):

Młodzieży i osób dorosłych z zaburzeniami psychicznymi

W 2010 r. pomocą objęto ok. 12 osób.

Świetlica terapeutyczna przy szkole podstawowej w Czarsku Świeckim

Czarsk Świecki, Jeżewo

1. PODMIOT PROWADZĄCY:

Szkoła podstawowa w Czarsku Świeckim

2. Co OFERUJE (ZAKRES USŁUG):

Ośrodek świadczy usługi w zakresie zajęć socjoterapeutycznych.

3. DO KOGO SKIEROWANA JEST OFERTA JEDNOSTKI (KATEGORIE I ILOŚĆ KLIENTÓW):

Dzieci z rodzin zagrożonych alkoholizmem.

W 2010 r. pomocą objęto 25 dzieci.

Wspólnota Anonimowych Alkoholików „Odrodzenie” oraz Grupa wsparcia dla rodzin alkoholików przy Caritas w Jeżewie

Jeżewo, ul. Główna 4

1. PODMIOT PROWADZĄCY:

Caritas przy parafii w Jeżewie i Urząd Gminy Jeżewo

2. Co OFERUJE (ZAKRES USŁUG):

Ośrodek świadczy usługi w zakresie organizowania samopomocy.

3. DO KOGO SKIEROWANA JEST OFERTA JEDNOSTKI (KATEGORIE I ILOŚĆ KLIENTÓW):

Osoby z chorobą alkoholową i ich rodziny

W 2010 r. pomocą objęto 230 osób.

Klub Integracji Społecznej i Zawodowej dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w gminie Jeżewo

Jeżewo

1. PODMIOT PROWADZĄCY:

Urząd Gminy – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jeżewie

2. Co OFERUJE (ZAKRES USŁUG):

Uczestnictwo w zajęciach KIS ma zapewniać reintegrację społeczną oraz zawodową. Celem nadrzędnym jest to, by klient pomocy społecznej osiągnął samodzielność ekonomiczną własnym staraniem.

Warsztaty w ramach integracji społecznej obejmują następujące bloki tematyczne:

- integracja w grupie,
- komunikacja interpersonalna,
- zapoznanie z Kodeksem pracy,
- pełnienie ról w rodzinie,
- zajęcia samopomocowe zmierzające do wytworzenia nawyków racjonalnego gospodarowania własnymi środkami pieniężnymi,
- promowanie pracy jako wartości w życiu,
- przygotowanie własnej dokumentacji zawodowej,
- budowanie pozytywnego własnego wizerunku i autoprezentacji,
- rozpoznanie przez klientów swoich zasobów i deficytów,
- uczenie punktualności oraz właściwego stosunku do zleconych zadań i posiadanych obowiązków,
- planowanie dnia z uwzględnieniem efektywnego poszukiwania pracy.

Warsztaty w ramach reintegracji zawodowej obejmują:

- pośrednictwo pracy,
- poradnictwo zawodowe i informację zawodową,
- pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy.

3. Do KOGO SKIEROWANA JEST OFERTA JEDNOSTKI (KATEGORIE I ILOŚĆ KLIENTÓW):

Osoby bezrobotne, zwłaszcza długotrwale (pozostające bez pracy przez okres co najmniej 24 miesięcy) w tym szczególnie ci, którzy podlegają wykluczeniu społecznemu i ze względu na swoją sytuację życiową nie są w stanie własnym staraniem zaspokoić swoich podstawowych potrzeb życiowych i znajdują się w sytuacji powodującej ubóstwo oraz uniemożliwiającej uczestnictwo w życiu zawodowym, społecznym i rodzinnym oraz są mieszkańcami gminy bezdomni i mieszkańcy gminy dotknięci innymi dysfunkcjami.

Według rozeznania pracowników socjalnych około 400 osób kwalifikuje się do programu, w tym jest 55 osób długotrwale bezrobotnych.

2.11.2. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

W gminie Jeżewo funkcjonują liczne organizacje oraz 2 parafie Kościoła katolickiego, a także 1 inny związek wyznaniowy.

Samorząd współpracuje z instytucjami należącymi do sektora pozarządowego, natomiast ta współpraca nie jest uregulowana przez odpowiednie akty prawa miejscowego dotyczące współpracy z organizacjami należącymi do sektora pozarządowego.

W ramach współpracy prowadzane jest:

- zlecenie realizacji zadań własnych (6 przypadków),
- dofinansowanie działalności statutowej organizacji (12 przypadków),
- wsparcie lokalowe (6 przypadków)

Każda społeczność, w której istnieją silne więzi społeczne, powinna organizować współpracę między samorządem a organizacjami pozarządowymi, aby współdziałać w kierunku uzupełnienia i usprawnienia instytucjonalnego forum pomocy.

Lista organizacji pozarządowych działających na terenie gminy Jeżewo

Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów koło gminne w Laskowicach

Laskowice, ul.Szkolna

Klub Seniora przy Gminnym Ośrodku Kultury w Laskowicach

GOK Laskowice, Belno 33

Klub Seniora "ASTOR" w Jeżewie

Jeżewo, Piskarki 12.

Klub Honorowych Dawców Krwi

Laskowice, ul. Plac 1 Maja 5/5

Polski Związek Hodowców Gołębi Pocztowych

Laskowice, ul. Długa 11/4

Związek Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych

Jeżewo, ul. Spacerowa 4e

Ochotnicza Straż Pożarna w Jeżewie

Jeżewo, ul. Wiśniowa 30

Ochotnicza Straż Pożarna w Dubielnie

Dubielno 1

Ochotnicza Straż Pożarna w Czersku Świeckim

Czersk Świecki 67

Ochotnicza Straż Pożarna w Osłowie

Osłowo 3

Ochotnicza Straż Pożarna w Buczku

Buczek 36

Gminny Ludowy Klub Sportowy „TOR” Laskowice

Laskowice, ul. Szkolna 10

Ludowy Zespół Sportowy „ZRYW” Jeżewo

Jeżewo, ul. Główna 25/2

Ludowy Zespół Sportowy "ŁUCZNIK" Kraplewice

Nowe Kraplewice 17/2

Uczniowski Klub Sportowy „OLIMP” przy Szkole Podstawowej w Jeżewie

Jeżewo, ul. Główna 37/2

Uczniowski Klub Sportowy „KUSY” w Laskowicach przy Szkole Podstawowej w Laskowicach

Laskowice, ul. Osiedle 17

Polski Związek Wędkarski koło w Jeżewie

Jeżewo, ul. Wiśniowa 32

Polski Związek Wędkarski koło w Laskowicach

Laskowice, ul. Kolejowa 6A/26

Jeżewskie Towarzystwo Wędkarskie

Jeżewo, ul. Spacerowa 3/2

Rada Gminna LZS

Świecie, ul. Żwirki i Wigury 17/5

Koła Gospodyń Wiejskich w sołectwach:

- Jeżewo
- Taszewo
- Piskarki
- Czersk Świecki
- Belno
- Buczek

2.13. PODSUMOWANIE CZĘŚCI DIAGNOSTYCZNEJ

Dokonujący diagnozy problemów społecznych na terenie gminy, zespół korzystał z szeregu możliwości, jakie stwarza funkcjonowanie jednostek organizacyjnych samorządu terytorialnego, jednostek pozarządowych oraz instytucji współdziałających w szeroko rozumianym obszarze polityki społecznej.

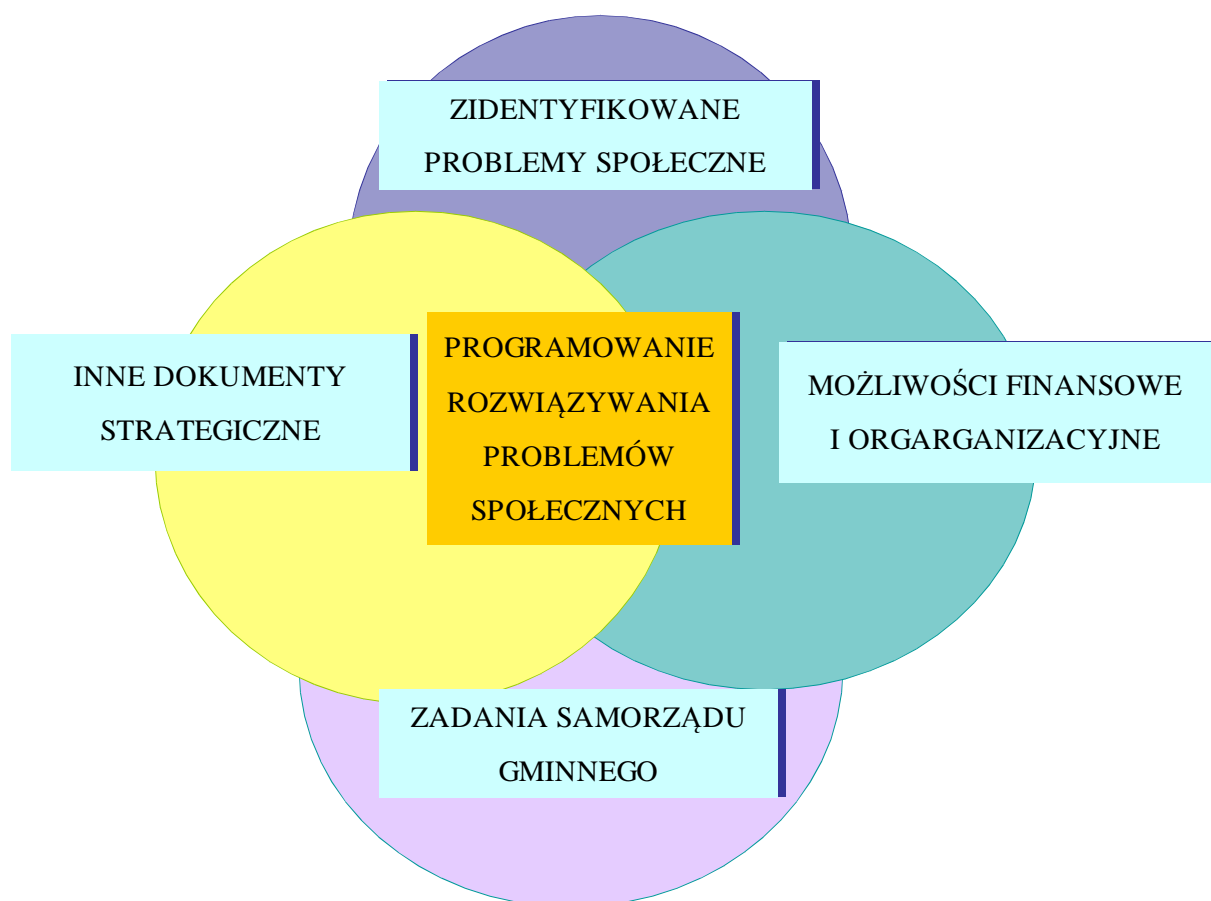
Nie poprzestając na analizie źródeł zastanych, którymi dysponują Ośrodek Pomocy Społecznej, policja, Powiatowy Urząd Pracy i inne, korzystano obficie z bardzo wskazanych przy sporządzaniu analiz diagnostycznych źródeł wywołanych, tj. badań ankietowych i analizy SWOT. Dopiero sumując powyższe, nakładając wyniki diagnozy zakres możliwości kompetencyjnych samorządu lokalnego, wynikający z regulacji prawnych, możemy wskazać najważniejsze obszary problemowe, których rozwiązanie powinno stać się przedmiotem działań samorządu lokalnego, a jest treścią części programowej niniejszego dokumentu.

Zespół przygotowujący dokument uznał, że problemami, dla których należy zaprogramować działania, są:

- Postępujące starzenie się społeczeństwa oraz pogarszająca się sytuacja materialna osób starszych, samotnych i niepełnosprawnych, skutecznie ogranicza ich samodzielny, pełny i czynny udział w życiu społecznym.
- Rodziny niewydolne wychowawczo nie w pełni zaspokajają potrzeby rozwojowe dziecka.
- Istnienie wysokiego bezrobocia na terenie gminy, skutecznie uniemożliwia realizację celów osobistych i zawodowych znacznej grupie mieszkańców.
- Choroba alkoholowa jest jednym z problemów społecznych na terenie gminy, staje się przyczyną szeregu negatywnych zjawisk, skutecznie ograniczając wydolność rodzin dotkniętych tym problemem.

*ZWIĄZEK ZIDENTYFIKOWANYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
Z PROGRAMOWANIEM DZIAŁAŃ*

Poniższy wykres przedstawia związek zidentyfikowanych w procesie badawczym

problemów społecznych z czynnikami, które należy brać pod uwagę w programowaniu działań służących rozwiązywaniu problemów społecznych środowiska lokalnego. Oczywiście wpływ poszczególnych czynników jest złożony i niejednorodny. Największe znaczenie przy projektowaniu działań mają możliwości kompetencyjne samorządu lokalnego oraz warunki finansowe, nieco mniejszy, choć także istotny wpływ mają inne dokumenty strategiczne omówione w części wstępnej.

3. CZĘŚĆ PROGRAMOWA

W tej części strategii zawarte są programy szczegółowe polityki i pomocy społecznej, przeznaczone do realizacji na terenie gminy. Zostały one ujęte w formie misji, celów strategicznych, celów szczegółowych i kierunków działań.

3.1 MISJA

TWORZENIE ORGANIZACYJNYCH, INSTYTUCJONALNYCH

***I MATERIALNYCH WARUNKÓW W CELU POPRAWY
SYTUACJI SPOŁECZNEJ MIESZKAŃCÓW GMINY JEŻEWO
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIE WYKLUCZENIU
SPOŁECZNEMU***

3.2. CELE STRATEGICZNE

Cel strategiczny 1

**Budowa systemu pomocy w zaspakajaniu podstawowych
potrzeb osób zagrożonych marginalizacją**

Cele szczegółowe

1. Ograniczanie skutków ubóstwa.
2. Umożliwienie osobom niepełnosprawnym pełnego udziału w życiu społecznym.
3. Poprawa jakości życia oraz zwiększenie możliwości udziału w życiu społecznym ludzi starych i chorych.

Kierunki działań do celu szczegółowego 1.

1. Udzielanie pomocy materialnej i finansowej zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, innymi ustawami i uchwałami Rady Gminy.
2. Opracowywanie co roku bilansu potrzeb w zakresie pomocy społecznej.
3. Badanie i monitorowanie bezpieczeństwa socjalnego osób korzystających ze wsparcia materialnego.
4. Rozwijanie szeroko rozumianego poradnictwa dla osób długotrwale korzystających z pomocy społecznej, w tym tworzenie biur porad społecznych, przeciwdziałanie bezradności tej grupy osób.
5. Realizowanie programów służących zaspokajaniu podstawowych potrzeb dzieci z rodzin ubogich – dożywianie w szkołach, stypendia socjalne, wyprawka szkolna, dopłata do przedszkola, wypoczynek wakacyjny, bilety na imprezy sportowe i kulturalne.

6. Wspieranie programów propagujących i promujących wśród środowisk zagrożonych utratą bezpieczeństwa socjalnego postaw aktywnych, pomocy sąsiedzkiej, inicjowanie powstania grup samopomocy.
7. Przeciwdziałanie wszelkim formom dyskryminacji w środowisku lokalnym ludzi biednych i zagrożonych wykluczeniem społecznym (praca socjalna, kampanie medialne).
8. Wspieranie inicjatyw propagujących integrację środowisk z grup ryzyka socjalnego ze społecznością lokalną oraz przeciwstawiających się stereotypom na temat osób korzystających z pomocy społecznej, bezrobotnych, uzależnionych.

Kierunki działań do celu szczegółowego 2.

1. Podnoszenie świadomości społecznej na temat osób niepełnosprawnych oraz ich praw i uprawnień w szczególności poprzez rozpowszechnianie informacji o prawach i uprawnieniach osób niepełnosprawnych oraz dostępnych formach pomocy za pośrednictwem internetu i mediów lokalnych (prasa, radio, telewizja kablowa).
2. Zapewnienie osobom niepełnosprawnym dostępu do opieki medycznej i rehabilitacji poprzez zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do opieki medycznej i zabiegów rehabilitacyjnych poprzez opracowanie bazy informacyjnej o świadczeniodawcach, udzielanych zabiegach i warunkach korzystania z nich,
3. Bieżące informowanie niepełnosprawnych o możliwościach dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych oraz możliwościach zakupu sprzętu rehabilitacyjnego.
4. Systematyczne świadczenie osobom niepełnosprawnym w miejscu ich zamieszkania usług opiekuńczych, rehabilitacyjnych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
5. Wspieranie rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych poprzez systematyczną współpracę z PCPR oraz PUP i informowanie środowiska o istniejących możliwościach zatrudnienia.
6. Prowadzenie rehabilitacji społecznej i zawodowej dla osób niepełnosprawnych poprzez terapię zajęciową oraz prowadzenie doradztwa i poradnictwa zwiększającego potencjał zawodowy i możliwości uzyskania pomocy przez osoby niepełnosprawne.

Kierunki działań do celu szczegółowego 3.

1. Stałe diagnozowanie potrzeb i bezpieczeństwa socjalnego ludzi starych.
2. Zapewnienie usług opiekuńczych i wspierających ludziom starym w miejscu zamieszkania.

3. Rozwój placówek wsparcia dziennego dla osób starych, inicjowanie tworzenia domów dziennego pobytu, zespołów usług socjalnych (posiłki, fryzjer, pranie, sprzątanie za odpłatnością).
4. Wspieranie rodzin opiekujących się starszym, całkowicie niesamodzielnym członkiem rodziny (usługi opiekuńcze, poradnictwo psychologiczne, medyczne).
5. Udzielanie pomocy materialnej dla emerytów i rencistów z grupy ryzyka socjalnego (pomoc w zakupie leków, opału, dodatki mieszkaniowe).
6. Współpraca w zakresie tworzenie i realizowanie programów profilaktycznych oraz propagowanie zachowań prozdrowotnych.
7. Organizowanie i wspieranie działalności placówek pomocy doraźnej –ambulatoryjnej dla osób nieubezpieczonych i ubogich.
8. Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie organizowania wsparcia osobom starym i chorym.

Odpowiedzialni za realizację kierunków działań:

Rada i Urząd Gminy, jednostki organizacyjne pomocy społecznej.

Środki Finansowe:

Budżet samorządu lokalnego, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych.

Partnerzy:

Instytucje rządowe, naukowe, samorządowe, organizacje społeczne ze szczególnym uwzględnieniem organizacji pożytku publicznego.

Cel strategiczny 2

**Tworzenie warunków sprzyjających
umacnianiu instytucji rodziny**

Cele szczegółowe

1. Pomoc w likwidacji przyczyn dysfunkcji; oraz wspieranie i usprawnianie systemu wsparcia dla rodziny: psychologicznego, prawnego, socjalnego.
2. Zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do życia i rozwoju zgodnie z ich potrzebami i przysługującymi im prawami.

3. Współpraca z instytucjami i organizacjami zajmującymi się opieką i pomocą rodzinie.

Kierunki działań do celu szczegółowego 1.

1. Rozwój specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego dla rodzin naturalnych, zastępczych, a także terapii rodzinnej.
2. Wspieranie materialne rodzin z systemu pomocy społecznej i świadczeń rodzinnych.
3. Zintensyfikowanie i rozwój form pracy socjalnej za szczególnym uwzględnieniem dzieci ze środowisk niewydolnych wychowawczo.
4. Prowadzenie grup wsparcia i grup samopomocowych.
5. Podejmowanie inicjatyw i nowatorskich rozwiązań na rzecz ochrony macierzyństwa i dziecka w rodzinie.

Kierunki działań do celu szczegółowego 2.

1. Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci i młodzieży z rodzin ubogich:
 - organizacja i finansowanie dożywiania w trakcie nauki w szkole,
 - zapewnienie odzieży, wyposażenia w artykuły szkolne,
 - organizacja i finansowanie wypoczynku letniego i zimowego,
 - organizowanie akcji charytatywnych dla pozyskiwania środków na pomoc dzieciom,
 - wypłacanie stypendiów socjalnych dla młodzieży uczącej się.
2. Tworzenie warunków do realizacji programów socjoterapeutycznych.
3. Tworzenie interdyscyplinarnych zespołów specjalistów do spraw interwencji w sytuacjach zagrażających dzieciom i młodzieży.
4. Rozwój nowych form działań osłonowo-aktywizujących na rzecz dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.
5. Tworzenie i wdrażanie programów w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.
6. Podjęcie działań w kierunku organizacji alternatywnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież na terenach wiejskich.

Kierunki działań do celu szczegółowego 3.

1. Wykorzystanie potencjału partnerów społecznych w realizacji pomocy dziecku i rodzinie.
2. Zintegrowanie działań na rzecz dziecka i rodziny ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej, sądami i ich

- organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, zakładami opieki zdrowotnej, kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi.
3. Inicjowanie i rozwój różnych form integracji rodzin ze społecznością lokalną – wspieranie wypoczynku rodzinnego, organizowanie imprez integracyjnych i kulturalnych, festynów, spartakiad we współpracy z organizacjami pozarządowymi.
 4. Upowszechnianie informacji o podmiotach świadczących pomoc dziecku i rodzinie.
 5. Opracowanie Lokalnego Systemu Profilaktyki i Opieki Nad Dzieckiem i Rodziną.

Odpowiedzialni za realizację kierunków działań:

Rada i Urząd Gminy, szkoły, jednostki organizacyjne pomocy społecznej, Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Środki Finansowe:

Budżet samorządu lokalnego, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych.

Partnerzy:

Instytucje rządowe, naukowe, samorządowe, organizacje społeczne ze szczególnym uwzględnieniem organizacji pożytku publicznego.

Cel strategiczny 3

Promowanie zatrudnienia oraz wsparcie osób bezrobotnych i poszukujących pracy

Cele szczegółowe

1. Monitoring socjalny – wypracowanie form postępowania wobec osób w sytuacji kryzysowej długotrwałego pozostawania bez pracy.
2. Rozwijanie aktywnych form pomocy osobom bezrobotnym, w tym szczególnie bezrobotnym długotrwale i kobietom.

Kierunki działań do celu szczegółowego 1.

1. Stała współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie monitorowania i rozwiązywania zjawiska bezrobocia na terenie gminy:
 - a) organizacja stażów absolwenckich i przygotowania zawodowego,
 - b) organizacja prac interwencyjnych i robót publicznych,
 - c) promowanie klubów pracy i szkoleń.
2. Bieżący monitoring ofert programowych i ewentualne opracowanie projektów mających na celu rozwiązywanie problemu bezrobocia w szczególności wśród kobiet i osób długotrwale bezrobotnych.

Kierunki działań do celu szczegółowego 2.

1. Objęcie pracą socjalną osób długotrwale bezrobotnych, tak by zachęcać je do systematycznego poszukiwania zatrudnienia. W szczególności należy dążyć do udzielenia osobom bezrobotnym wszechstronnej pomocy w zakresie: poradnictwa, zapoznania z aktywnymi technikami poszukiwania pracy.
2. Objęcie pomocą materialną rodzin dotkniętych problemem bezrobocia.
3. Tworzenie na terenie gminy sprzyjającego klimatu dla potencjalnych inwestorów, mogących tworzyć nowe miejsca pracy.
4. Współpraca w zakresie organizacji szkoleń i zmiany kwalifikacji osób bezrobotnych.
5. Współdziałanie w programach realizowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego przez instytucje rynku pracy.
6. Aktywizacja osób bezrobotnych w celu podnoszenia swoich kwalifikacji zawodowych.
7. Rozszerzanie działalności w zakresie organizacji robót publicznych i prac interwencyjnych.

Odpowiedzialni za realizację kierunków działań:

Rada i Urząd Gminy, jednostki organizacyjne pomocy społecznej.

Środki Finansowe:

Budżet samorządu lokalnego, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych.

Partnerzy:

Instytucje rządowe, naukowe, samorządowe, organizacje społeczne ze szczególnym uwzględnieniem organizacji pożytku publicznego.

Cel strategiczny 4

Sprawny system profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na terenie gminy

Cele szczegółowe

1. Zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych.
2. Zmniejszanie rozmiarów problemów, które aktualnie występują.
3. Zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami.
4. Przeciwdziałanie przemocy domowej.

Kierunki działania do celów szczegółowych 1-4

1. Ograniczanie i zmiana struktury spożycia napojów alkoholowych.

2. Zmiana zachowań i postaw mieszkańców w sytuacjach związanych z alkoholem.
3. Wdrożenie stosownych form profilaktyki kierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży.
4. Budowanie skutecznych form kontroli prawnej i społecznej nad szkodliwymi formami postępowania osób nadużywających alkoholu.
5. Zwiększenie skuteczności i dostępności terapii w zakresie nowoczesnych strategii i metod rozwiązywania problemów alkoholowych.
6. Zwiększanie świadomości osób młodych odnośnie zagrożeń wynikających ze stosowania używek.

Odpowiedzialni za realizację kierunków działań:

Rada i Urząd Gminy, jednostki organizacyjne pomocy społecznej, Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Środki Finansowe:

Budżet samorządu lokalnego, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych.

Partnerzy:

Instytucje rządowe, naukowe, samorządowe, organizacje społeczne ze szczególnym uwzględnieniem organizacji pożytku publicznego.

Cele i kierunki działań są realizowane zgodnie z przyjmowanym corocznie przez Radę Gminy Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zawierającym szczegółowe działania w tym zakresie.

3.3. MONITORING I WDRAŻANIE STRATEGII

3.3.1. MONITORING I EWALUACJA

Skuteczność funkcjonowania przyjętej strategii zależeć będzie od:

- a. monitoringu i ewaluacji,
- b. budowy programów celowych rozwijających przyjęte kierunki działań.

Monitoring i ewaluacja zapisów strategicznych polegają na systematycznej ocenie realizowanych działań oraz modyfikacji kierunków działania w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą pojawić się poprzez zmianę regulacji prawnych czy też narastanie poszczególnych dolegliwości społecznych.

Całościowa ocena wymaga odpowiedzi na pytania o zgodność ocenianej polityki z przyjętymi wartościami i zasadami. Ewaluacja jest działalnością z natury normatywną, gdyż z jednej strony wykorzystuje się w niej istniejące normy, z drugiej zaś w jej wyniku mogą

pojawić się propozycje wprowadzenia nowych norm i procedur. Jest także działalnością instrumentalną, ponieważ jej podstawowym celem jest dostarczenie podmiotom polityki społecznej praktycznej wiedzy potrzebnej przy podejmowaniu decyzji

Elementami skutecznego monitoringu i ewaluacji będą przede wszystkim:

a. Zespół wdrażający strategię.

Zespół powinien zostać powołany przez wójta odrębnym zarządzeniem, a w jego skład mogą wejść m.in.: kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, przedstawiciel Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Dyrektor Gminnego Ośrodka Kultury w Jeżewie, pedagog w Zespole Szkół w Jeżewie, radni, Przewodniczący Komisji Oświaty, Kultury, Zdrowia i Spraw Publicznych Rady Gminy oraz Przewodniczący Komisji Rozwoju i Budżetu Rady Gminy.

b. Roczna ocena wdrażania strategii.

Zespół wdrażający strategię winien się zbierać przynajmniej raz w roku i ocenić poziom wdrażania poszczególnych celów i kierunków działań. Zespół swoją ocenę powinien przekazać wójtowi i radzie, sugerując przyjęcie proponowanych rozwiązań, np. programów celowych, programu rozwiązywania problemów alkoholowych etc.

3.3.2. CECHY PROGRAMÓW I PROJEKTÓW

Strategia integracji i rozwiązywania problemów społecznych będzie skuteczna, o ile przedstawiciele samorządu lokalnego znajdą zasoby umożliwiające budowę i realizację programów celowych zgodnych z przyjętymi kierunkami działań. Programy można realizować w okresach rocznych, dłuższych lub krótszych, w zależności od charakteru danego projektu.

Przy budowie projektów znaczenie będą miały środki, które Rada Gminy rocznie będzie przeznaczała na ten cel. Projekty można realizować w ramach:

1. własnych zasobów samorządu (np. projekty OPS),
2. poprzez organizacje pozarządowe,
3. poprzez inne instytucje zewnętrzne.

Projekty i programy mogą być przyjmowane przez Radę Gminy stosownymi uchwałami, które winny przybierać formułę załączników do niniejszej strategii.

Projekty i programy realizowane w ramach strategii powinny być zgodne z przyjętymi kierunkami działań. Ponadto powinna je cechować:

1. **Efektywność** – jest to jedna z najbardziej pożądanых cech polityki społecznej i jednocześnie kryterium jej oceny. Stosowana jest w polityce społecznej w znaczeniach nadawanych jej przez ekonomię, prakseologię i socjologię. Jest to relacja między osiągniętymi bądź planowanymi celami (korzyściami) danego działania a ponoszonymi lub planowanymi nakładami. Można tego dokonać dwoma sposobami: osiągając maksymalny stopień realizacji celu przy danym nakładzie zasobów (zwiększenie wydajności) lub używając minimalnego nakładu środków, by w jak największym stopniu zbliżyć się do realizacji celu (oszczędzanie zasobów). Efektywne programy, realizowane w ramach strategii, rozwiązują jedną kwestię społeczną, nie przyczyniając się do powstania nowych. Służą zachowaniu równowagi między interesami różnych grup społecznych oraz podnoszą poziom zaspokajania potrzeb społeczeństwa, oszczędnie i wydajnie dysponując posiadanymi środkami.
2. **Skuteczność** – jest to zgodność między stanem rzeczy, określanym jako skutek danego działania, a zakładanym celem. Skuteczność jest stopniowalna: za skuteczne uznaje się nie tylko działania, których skutki są tożsame z celem, ale i te, które zbliżają do jego osiągnięcia. Skuteczność jest oceną, dla której punktem odniesienia jest wzorzec stanu docelowego.

Ten stan docelowy w polityce społecznej może być postrzegany bardziej konkretnie – jako pożądane i zaplanowane zmiany w jakiejś dziedzinie życia społecznego (np. ograniczanie obszarów biedy).
3. **Celowość** – jest to cecha oznaczająca dotarcie z danym programem do środowiska osób rzeczywiście go potrzebujących. Ocena celowości powinna się opierać na rzetelnie przeprowadzonej diagnozie problemu.

3.3.3. PROPONOWANE PROJEKTY

PROJEKT 1

KAWIARENKA

MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU

Pomieszczenie po dawnej kuchni w budynku szkoły w Jeżewie, ul. Główna 37

WNIOSKODAWCA PROJEKTU

Zespół Szkół w Jeżewie

Jeżewo, ul. Główna 37

CEL STRATEGICZNY PROJEKTU

Profilaktyka zagrożeń przemocą, alkoholizmem i narkomanią wśród młodzieży gminy Jeżewo.

Miejsce spotkań dla młodzieży po, lekcjach – alternatywa czasu wolnego.

CELE SZCZEGÓŁOWE

1. Zapewnienie młodzieży miejsca na kulturalne spędzenie wolnego czasu,

2. Rozwijanie zainteresowań,
3. Zapobieganie zachowaniom aspołecznym – przejawom agresji, profilaktyka zagrożeń.

BENEFICJENCI PROJEKTU

Bezpośrednio – dzieci i młodzież gminy Jeżewo, pośrednio – społeczeństwo całej gminy.

ZAKRES PROJEKTU

1. Dostosowanie pomieszczenia do wymogów kawiarenki (remont okien, drzwi, ścian i sanitariatów).
2. Opracowanie zasad i koncepcji funkcjonowania kawiarenki.
3. Uruchomienie i prowadzenie kawiarenki.

PARTNERZY REALIZUJĄCY PROJEKT

Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

ŚRODKI NIEZBĘDNE DO URUCHOMIENIA PROJEKTU

1. Zdobycie środków finansowych na remont pomieszczenia.
2. Zatrudnienie opiekuna.
3. Wyposażenie w sprzęt atrakcyjny dla młodzieży

PROJEKT 2

ŚWIETLICA SOCJOTERAPEUTYCZNA – WSPIERANIE ROZWOJU EMOCJONALNEGO DORASTAJĄCEJ MŁODZIEŻY GIMNAZJALNEJ

MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU

Budynek gimnazjum w Laskowicach.

WNIOSKODAWCA PROJEKTU

Gimnazjum w Laskowicach

Laskowice, ul. Mickiewicza 3a

CEL STRATEGICZNY PROJEKTU

1. Zmniejszenie poziomu zaburzeń zachowania u dorastającej młodzieży.
2. Wzmacnianie osobowości młodzieży i motywowanie jej do zdobywania nowej wiedzy i umiejętności.

CELE SZCZEGÓŁOWE

1. Integracja grupy młodzieżowej.
2. Podniesienie u młodzieży poziomu własnej wartości.

3. Młodzież będzie potrafiła nazwać uczucia i radzić sobie z problemami oraz nauczyć się lepszego komunikowania się z rówieśnikami i z dorosłymi.
4. Szacunek wobec samego siebie i innych również w sytuacjach konfliktowych.
5. Zapoznanie młodzieży z zagrożeniami cywilizacyjnymi (w tym także profilaktyka uzależnień).
6. Poprawa funkcjonowania młodzieży w 4 obszarach: „Ja – Ja”, „Ja – rówieśnicy”, „Ja – dorośli”, „Ja – zadanie”.

BENEFICJENCI PROJEKTU

Bezpośrednio – młodzież i rodzice z gminy Jeżewo, pośrednio – społeczeństwo całej gminy: zmniejszą się trudności wychowawcze z młodzieżą, młodzież będzie „pozytywnie aktywna” na rzecz środowiska lokalnego i gminnego.

PROJEKT 3

KLUB FEMINA – SPOTKANIA AKTYWIZUJĄCE KOBIETY ŚRODOWISKA WIEJSKIEGO

MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU

Budynek gimnazjum w Laskowicach

WNIOSKODAWCA PROJEKTU

Gimnazjum w Laskowicach

Laskowice, ul. Mickiewicza 3a

CEL STRATEGICZNY PROJEKTU

Propagowanie prozdrowotnych i profilaktycznych nawyków wśród kobiet i rodzin środowiska wiejskiego.

CELE SZCZEGÓŁOWE

1. Ćwiczenia fizyczne 2 x w tygodniu, basen – 1 x w tygodniu. Korzyści zdrowotne: usprawnienie układu ruchu, likwidowanie otyłości i chorób pochodnych, zdobywanie fachowej wiedzy, dobre wykorzystanie wolnego czasu.

2. Spotkania z ciekawym człowiekiem (prelekcje).
3. Propagowanie prorodzinnych postaw rodzicielskich.
4. Spotkania integrujące środowisko wiejskie.
5. Wymiana doświadczeń.
6. Wycieczki krajowe, ewentualnie zagraniczne.

BENEFICJENCI PROJEKTU

Kobiety w wieku dojrzałym.

PROJEKT 4

KLUB SAMOPOMOCY DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI.

MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU

Świetlica przy „Caritas” w Jeżewie

WNIOSKODAWCA PROJEKTU

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

Jeżewo, ul. Świecka 12

CEL STRATEGICZNY PROJEKTU

1. Miejsce spotkań młodzieży i osób dorosłych z zaburzeniami psychicznymi..
2. Integracja społeczna tych osób.

CELE SZCZEGÓŁOWE

1. Trening samoobsługi i trening umiejętności społecznych;
2. Rozwijanie posiadanych umiejętności;
3. Nauka i rozwijanie lub podtrzymywanie umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowaniu w życiu społecznym.

BENEFICJENCI PROJEKTU

Młodzież i osoby dorosłe z zaburzeniami psychicznymi.

ZAKRES PROJEKTU

Trening samoobsługi i umiejętności społecznych.

PARTNERZY REALIZUJĄCY PROJEKT

„Caritas” przy parafii w Jeżewie.

ŚRODKI NIEZBĘDNE DO URUCHOMIENIA PROJEKTU

1. Zatrudnienie 2 osób w tym jedną z wykształceniem wyższym – terapeutę.
2. Dowóz na zajęcia osób niepełnosprawnych z terenu gminy.
3. Zakup niezbędnych materiałów i sprzętu.

PROJEKT 5

GMINNE CENTRUM INFORMACJI

MIEJSCE REALIZACJI PROJEKTU

Biblioteka Wiejskiego Domu Kultury w Jeżewie lub lokal po przedszkolu w Jeżewie

WNIOSKODAWCA PROJEKTU

Urząd Gminy Jeżewo

CEL STRATEGICZNY PROJEKTU

1. Ograniczenie bezrobocia długotrwałego, w tym szczególnie wśród kobiet.
2. Zapobieganie bezrobociu wśród młodzieży.
3. Rozwijanie aktywnych form pomocy osobom bezrobotnym, absolwentom szkół.
4. Integracja społeczna i zawodowa bezrobotnych.

CELE SZCZEGÓŁOWE

1. Informacja o aktualnych ofertach pracy i przewidywanych zmianach na lokalnym rynku pracy.
2. Informacja o szkołach.

3. Przygotowanie do pracy zawodowej.
4. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych, zdobycie umiejętności obsługi komputera, urządzeń biurowych, pisanie CV.

BENEFICJENCI PROJEKTU

Młodzież gimnazjalna, absolwenci szkół, osoby bezrobotne.

ZAKRES PROJEKTU

1. Zagospodarowanie lokalu, wyposażenie w meble, sprzęt komputerowy, urządzenia biurowe, Internet.
2. Zatrudnienie Lidera Klubu Pracy – doradcy zawodowego.
3. Dostęp do urządzeń biurowych, możliwość korzystania z nich.
4. Punkt informacji dla bezrobotnych – pośrednictwo pracy, doradztwo zawodowe, prawne i psychologiczne.
5. Zajęcia doradcy zawodowego z młodzieżą gimnazjalną.
6. Przeprowadzanie szkoleń.
7. Subsydiowanie miejsc pracy dla bezrobotnych.
8. Organizowanie spotkań – grup samopomocy.

PARTNERZY REALIZUJĄCY PROJEKT

Powiatowy Urząd Pracy, Urząd Gminy, szkoły, zakłady pracy.

ŚRODKI NIEZBĘDNE DO URUCHOMIENIA PROJEKTU

1. Zatrudnienie 1 osoby – Lidera Klubu Pracy.
2. Zakup 3 komputerów z oprogramowaniem, kserografu, drukarki, skanera, przyłącza internetowego.
3. Zakup umeblowania i innych materiałów niezbędnych do funkcjonowania projektu

4. UWAGI KOŃCOWE

Zapisy zawarte w strategii będą realizowane w ramach kierunków poszczególnych działań, w zależności od posiadanych przez samorząd i pozyskanych z zewnątrz środków finansowych.

